

ÖVERSIKTSPLAN för Hylte kommun

Samrådsförslag

Samrådsredogörelse

DNR 2015 KS0087
2018-01-30

Samrådsredogörelse

Godkännande av samrådsredogörelse: Kommunstyrelsen 2018-09-11 § 167

Foto om ej annat anges: Hylte kommun 2018

Omslagsfoto: Hylte kommun Hanneli Dahl.

Översiktsplan för Hylte kommun

Projektledning/planförfattande: Pernilla Jacobsson, översiktsplanerare

Kartor: Rickard Linder, GIS-ingenjör

Information: Elin Lundgren, kommunikatör

Styrgrupp: Ronny Löfquist (S), Bengt-Åke Torhall (L), Elisabeth Falkhaven (MP),
Anna Roos (C) och Johan Edenhalm (KV)

Dnr: 2015 KS0087

E-post: kommunen@hylte.se

www.hylte.se/byggabomiljo/samhallsplanering/oversiktsplaner

Hylte kommun

Kommunledningskontoret

Storgatan 8, 314 80 Hyltebruk

Kontaktcenter: 0345-180 00

Innehåll

DEL 1 - GENOMFÖRANDE OCH RESULTAT

1. Genomförande av samråd

Inledning	6
Samrådshandlingar	6
Samrådstid och inbjudan	6
Samrådsturné	7
Dialog ungdomar	8
Dialog företag	8
Inkomna yttranden	8
Uppföljning av samrådet	9

2. Föreslagna ändringar

En tydlig utvecklingsstruktur	10
Effektiva kommunikationer	10
Attraktiva boende- och livsmiljöer	10
Ett livskraftigt näringsliv	11
Energi och resurser för framtiden	11
Levande natur- och kulturmiljöer	12
Beredskap för risk och sårbarhet	12
Samordning och genomförande	12
Konsekvenser	12
Kartor och vägledning	13
Övrigt	13

DEL 2 - SYNPUNKTER

3. Länsstyrelsen

Översiktsplanens roll	16
I. Övergripande synpunkter	16
II. De frågor staten ska bevaka	18
III. Rådgivande synpunkter	22

4. Övriga statliga organ

Lantmäteriet	28
Trafikverket	28
Försvarsmakten	31
Mynd för samhällsskydd och beredskap	31
Skogsstyrelsen	31
Sjöfartsverket	32
Havs- och vattenmyndigheten	32
Svenska kraftnät	32
Strålskyddsmyndigheten	33
Statens geologiska undersökning	34
Statens geotekniska institut	34
PTS	35
Länsstyrelsen Jönköping	35
Länsstyrelsen Kronoberg	35

5. Regionala organ

Region Halland	36
Hyltenämnden	39
Regionala folkhälsorådet Hylte	40
Region Jönköping	41

6. Grannkommuner

Ljungby kommun	42
Falkenbergs kommun	42
Gislaveds kommun	43
Halmstads kommun	43

7. Kommunala organ

Samhällsbyggnadsnämnden	45
Barn- och ungdomsnämnden	46
Omsorgsnämnden	46
Kommunala tillgänglighetsrådet	46

8. Organisationer och företag

Eon	47
LRF:s kommungrupp	48
Femsjö hembygdsförening	50
God livsmiljö i Hylte	53
Centerpartiet	56
Långaryd-Landeryd i samverkan	56

9. Privatpersoner

Effektiva kommunikationer	58
Attraktiva boende- och livsmiljöer	59
Energi och resurser för framtiden	66
Levande natur- och kulturmiljöer	68
Blandade synpunkter	69

10. Framtidsenkät ungdomar

Dialogens upplägg	71
Sju frågor om Hyltes framtid	71
Påverkan på översiktsplanen	74

DEL 1
GENOMFÖRANDE
OCH RESULTAT

1. Genomförande av samråd

Eftersom översiktsplanen handlar om hur kommunens ska utvecklas långsiktigt, är den en del av framtidsdiskussionen i kommunen. Ett första förslag till översiktsplan för kommunen har nu varit ute på samråd. Syftet med samrådet är att öka dialogen om framtidsfrågorna i samhällsbyggandet och bredda delaktigheten i arbetet med den nya översiktsplanen. Detta avsnitt redovisar hur samrådet har genomförts.

Inledning

Översiktsplanen för Hylte kommun har tagits fram enligt den inriktning som beslutades av kommunfullmäktige 2016-06-16 § 67. Efter intensivt arbete med att ta fram och sammanväga stora mängder underlagsmaterial till översiktsplanen har ett förslag formulerats i nära samarbete mellan ansvariga tjänstemän och den politiska styrgruppen för arbetet. Kommunstyrelsen fattade beslut om att godkänna förslaget för samråd 2018-01-30 § 8.

Resultatet av samrådet redovisas i denna samrådsredogörelse. Här redovisas de synpunkter och förslag som kommit in, liksom hur de kan tillmötesgå i arbetet, eller varför de eventuellt inte kan det (kapitel 3-9). De förslag till förändringar av översiktsplanen som synpunkterna lett fram till sammanfattas i kapitel 2.

Arbetet med samrådsredogörelsen har beretts av översiktsplaneraren och översiktsplanens styrgrupp, och beslut om det fortsatta arbetet tas av kommunstyrelsen. Samrådsredogörelsen finns tillgänglig på kommunens hemsida och i kontaktcenter, och kan skickas via e-post till dem som anmäler önskemål om detta.

Samrådshandlingar

Förslagshandlingen består av ett huvuddokument som omfattar tre delar:

- Fokusområden
- Genomförande och konsekvenser
- Kartor och vägledning

Huvuddragen i förslaget har vidare sammanfattats i en tolvsidig broschyr och på sex utställningsskärmar, så kallade roll-ups.

Förslagshandlingen och sammanfattningen har under samrådstitiden funnits tillgängliga på kommunens hemsida, i kommunens kontaktcenter och på de samrådsmöten som genomförts. Utställningen har följt med på samrådsturnén och under övrig tid gått att ta del av i kontaktcenter. Sammanlagt har cirka 190 tryckta exemplar av förslaget lämnats ut under samrådstitiden.

Samrådstid och inbjudan

Samråd om förslaget till ny översiktsplan har hållits under två månader, mellan den 28 februari och den 28 april 2018.

Förslaget har skickats ut på remiss till Länsstyrelsen i Hallands län, som sändt det vidare till övriga statliga myndigheter och angränsande länsstyrelser. Inbjudan till samråd har vidare skickats till regionala organ i Halland och i angränsande regioner, samverkansregioner, grannkommuner och till kommunala nämnder, bolag och rådgivande organ. Inbjudan har också skickats till samtliga företag och kända partier, organisationer och föreningar i kommunen, enligt sändlistor från Arbets- och näringslivskontoret. Allmänheten har bjudits in att delta i samrådet genom

- vykort till samtliga hushåll
- kommunens hemsida med information om pågående aktiviteter och länk till *Samrådshandlingar och synpunkter* (med 785 unika sidvisningar)
- annonsering i dagspress (*Hallandsposten* och *Värnamo Nyheter*) 24 februari, 10 mars, 17 mars och 24 mars, i de lokala bladen *Sockenbudet* den 28 februari och *Unnaryds bygdblad* den 27 mars
- kommunens facebook-sida, med inlägg dels vid samrådsstarten, dels varje vecka under samrådsturnén
- artikel i kommunens personaltidning *Oss Emellan* 27 februari.

Inbjudan till samråd om översiktsplanen har gjorts bland annat via riktade utskick och vykort till alla hushåll.

Samrådsturné

Under samrådet hölls öppet hus i kommunens samtliga sex tätorter, med bemanning av folkvalda från den politiska styrgruppen, likom sakkunniga och samordnande tjänstemän, sammanlagt 4-5 personer.

Förslaget presenterades i utställningsform och genom spontana frågor och diskussioner i mindre eller större grupper. På plats fanns också samrådshandling, sammanfattning, synpunktsformulär, svarskuvert mm för att underlätta för inlämning av synpunkter.

Eftersom öppethusformen inte möjliggör för samlade anteckningar på samma sätt som ett samrådsmöte med föredragning och efterföljande frågor, uppmanades deltagarna att skriva ner sina synpunkter och lämna dem på plats, eller senare via hemsidan, e-post eller svarskuvert. I de fall man tyckte det var svårt att formulera sig skriftligt kunde man få hjälp med detta.

Sammanlagt besökte 150 personer samrådsturnén, enligt följande:

- Kinnared, måndag 5 mars och tisdag 6 mars (22 deltagare)
- Landeryd, torsdag 8 mars och fredag 9 mars (22 deltagare)
- Rydöbruk, måndag 12 mars och tisdag 13 mars (10 deltagare)
- Unnaryd, onsdag 14 mars och fredag 16 mars (40 deltagare)
- Torup, måndag 19 mars och tisdag 20 mars (42 deltagare)
- Hyltebruk, fredag 23 mars och lördag 24 mars (14 deltagare)

Femsjö hembygdsförening efterfrågade ett lokalt möte om översiktsplanen, vilket genomfördes 16 april i Femsjö med de båda kommunråden och översiktsplaneraren.

Föredragning för länsstyrelsen om innehållet i planförslaget genomfördes i Halmstad 28 mars av översiktsplaneraren. Utöver detta har strandskydd och LIS diskuterats vid länsstyrelsens kommunbesök 20 mars, då länsstyrelsens ledning och kommunledningen deltog.

Dialog ungdomar

Barn och unga är en grupp medborgare som i hög grad berörs av planeringens framtidsfrågor, men som inte är demokratiskt representerade då de inte har rösträtt. Enligt barnkonventionen ska barn och unga höras i alla frågor som berör dem. Barn och unga är

Öppet hus hölls i alla kommunens tätorter under samrådstiden med sakkunniga och folkvalda. På plats fanns också utställning, förslagshandlingar, synpunktsformulär och fika. Övre bild från Kinnared 5 mars, övriga från Unnaryd 16 mars. Foto Pernilla Jacobson/Rickard Linder.

en av de två målgrupper som prioriterades i kommunikationsplanen (KS 2016-05-24 § 146).

Under samrådet hölls ett särskilt dialogtillfälle i form av ett åsiktstorg med utställning på kommunens högskoleskola, Örnaskolan, måndagen den 23 april kl 10-14. Där fanns det möjlighet att sätta sig in i och ställa frågor om översiktsplanen, liksom att delta i en enkät om framtiden. De båda kommunråden och två tjänstemän var närvarande.

Uppskattningsvis passerade 2-300 ungdomar platsen i entréhallen vid ingången till matsalen. Många var nyfikna och tog sig tid att stanna för att ställa frågor och fylla i enkäten. Sammanlagt kom 140 enkätsvar in och cirka 15-20 ungdomar stannade kvar en längre stund för att ställa frågor och diskutera. Bland dem som svarade på enkäten lottades tio biobiljetter ut. Resultatet av enkäten sammanfattas i kap 10.

Dialog företagare

Den andra prioriterade målgruppen i dialogen om översiktsplanen är små, medelstora och stora företag, eftersom de i hög grad berörs av till exempel infrastrukturer för godstransporter och pendlingsmöjligheter och bostadsmarknad för kompetensförsörjning, men mycket sällan är aktiva i samhällsplaneringen.

Alla företag i kommunen inbjöds att delta i samrådet om översiktsplanen, genom ett särskilt utskick via e-post. Vid en träff i det lokala utbildnings- och nätverksprojektet *Broa över*, torsdagen den 12 april, ställ-

des översiktsplanen ut och presenterades av kommunrådet. Många var intresserade och ställde frågor om planen. Kommunens företag har dock inte kommit in med synpunkter under samrådet.

Inkomna yttranden

Sammanlagt har 61 olika yttranden kommit in skriftligt under samrådet, varav 36 från privatpersoner. Dessutom har 8 instanser angivit att de inte yttrar sig. De synpunkter som kommit in sammanfattas ämnesvis i kapitel 2, och redovisas i sin helhet i kapitel 3-9 i del 2 i denna samrådsredogörelse. Endast de delar av yttrandena som inte är direkta synpunkter har tagits bort (hälsningsfraser och dylikt). Efter varje yttrande följer en kommentar där kommunen bemöter synpunkterna och föreslår hur de ska hanteras i det fortsatta planarbetet.

Uppföljning av samrådet

Delaktighet

I kommunikationsplanen för översiktsplanen angavs ett antal målgrupper för kommunikationen i översiktsplanarbetet och olika delaktighetsnivåer att uppnå för de olika målgrupperna, se figur ovan. Erfarenheterna från arbetet hittills visar att de delaktighetsnivåer som hittills uppnåtts generellt sett varit något lägre än ambitionen i kommunikationsplanen:

- Tjänstemän: Överlag har kommunikationen nått en delaktighetsnivå lägre än avsett. Framför allt

MÅLGRUPP	DELAKTIGHETSNIVÅ				
	INFORMATION	KONSULTATION	DISKUSSION	INFLYTANDE	BESLUT
TJÄNSTEMÄN (inom kommunens förvaltningar och bolag)					
Alla	○	✘			
Särskilt sakkunniga	○	○	✘		
Ledningsgruppen	○	○	○	✘	
MYNDIGHETER (t.ex. Länsstyrelsen i Hallands län, Region Halland, Trafikverket, grannkommuner)					
Alla	○	○			
Länsstyrelsen	○	○	○	○	
ALLMÄNHET (t.ex. kommunmedborgare, fritidshusägare, nyanlända, besökare, näringsidkare, organisationer, samhällsföreningar, framtida generationer)					
Alla	○	○			
Särskilt intresserade	○	○	○		
Prioriterade målgrupper	○	○	○	✘	
FOLKVALDA (i t.ex. fullmäktige, styrelser, nämnder och råd)					
Alla	○	○	○		
Styrgruppen	○	○	○	○	
KSAU, KS, kommunfullmäktige	○	○	○	○	○

Nivå av delaktighet för olika målgrupper, från sid 13 i kommunikationsplanen för arbetet med översiktsplanen (KS 2016-05-24 § 146). De svarta kryssen symboliserar de delaktighetsnivåer som föreslås revideras i kommunikationsplanen. Delaktighetsnivåerna bör höjas i det kommande arbetet med fördjupningar av översiktsplanen för olika delar av kommunen.

SYFTE**KONKRETA MÅL ATT FÖLJA UPP**

▪ Förmedla information om hur arbetet med översiktsplanen utvecklar sig, vad den föreslår och vilka konsekvenser olika förslag får	▪ att minst 400 besökare totalt varit inne på ÖP-sidan på hylte.se till och med antagande (antal besökare på sidan mäts varje månad)
▪ Ta tillvara olika människors kunskaper och perspektiv på Hyltes utveckling, med särskilt fokus på de röster som är svagt representerade och sällan gör sig hörda i samhällsplaneringen	▪ att fördjupad kommunikation genomförs vid minst två tillfällen, i form av referensgrupper och/eller annan metod under Diskussion eller Inflytande på sidan 14-15, med minst en prioriterad målgrupp (mäts efter samrådstillfällets slut)
▪ Förankra olika frågeställningar och ställningstaganden ▪ Bredda intresset för de frågor som översiktsplanen hanterar ▪ Skapa förståelse för de förslag som processen leder fram till	▪ att minst 200 antal olika personer deltagit i någon form av ÖP-aktivitet, till exempel möte, fokusgrupp, inskickad fråga, synpunkt (antalet mäts vid varje aktivitet, och sammamanställs efter samråds- respektive utställningstillfällets slut) ▪ att ingen överklagar ÖP för att de är missnöjda med förfarandet (mäts efter antagande)

Konkreta delmål för kommunikationens olika syften, från sid 19 i kommunikationsplanen (KS 2016-05-24 § 146). Alla delmål bör vara uppnådda senast tre månader efter att översiktsplanen antas.

har diskussionerna med ledningsgruppen endast varit sporadiska, med undantag för kommunchefen som deltagit i de politiska styrgruppsmötena och för samhällsbyggnadschefen där kontinuerliga avstämningar gjorts. Här föreslås att kommunikationsplanen revideras med utgångspunkt från att översiktsplanen framför allt är ett politiskt styrdokument där hög delaktighetsnivå på tjänstemannanivå inte är nödvändig, utöver rent sakmässiga avstämningar med berörda funktioner.

- **Myndigheter:** Konsultation har skett med alla berörda myndigheter och diskussion med länsstyrelsen. I de frågor där länsstyrelsen har inflytande över planen, det vill säga statliga intressen, LIS och frågor om miljö, hälsa och säkerhet, leder diskussionen till en anpassning av förslaget i den mån det behövs.
- **Allmänhet:** Konsultation har skett med alla, genom inbjudan till samråd och möjlighet att lämna synpunkter. Särskilt intresserade har beretts möjlighet till diskussion framför allt på de öppna samrådsmötena under samrådsturnén. Däremot har inget initiativ tagits till att bilda till exempel referensgrupper, diskussionsforum eller medborgarpaneler kring olika frågor eller bygder. För detta har inte bemanning och tid räckt till. I det fall där en lokal dialog efterfrågats, har detta tillgodosetts (Femsjö). När det gäller de prioriterade målgrupperna (Barn och unga respektive Företagare) har dessa särskilt sökts upp för konsultation, men kommunikationen har inte nått förväntad delaktighetsnivå. Här bör man i det fortsatta arbetet diskutera om kommuni-

kationsplanen ska justeras eller om insatser ska göras för att nå målet.

- **Folkvalda:** Föreslagna delaktighetsnivåerna uppnådda.

Slutsatsen är att vi hittills inte nått hela vägen fram när det gäller framför allt de fördjupade delaktighetsnivåerna i arbetet. Dessa kräver betydligt större insatser i form av till exempel återkommande träffar under längre tid än projektet förfogar över. En annan problematik är översiktsplanens övergripande karaktär och brist på direkta kopplingar till närmiljön. Här föreslås att kommunikationen fördjupas i det kommande arbetet med fördjupningar för olika delar av kommunen, och att kommunikationsplanen revideras utifrån detta.

Konkreta mål

I kommunikationsplanen formulerades också ett antal konkreta mål för kommunikationen om översiktsplanen, att följa upp i under arbetet, se tabellen nedan.

- Antal besökare på hemsidan har redan uppnåtts (785 unika besökare)
- Fördjupad kommunikation vid minst två tillfällen med minst en prioriterad målgrupp har *inte* uppnåtts ännu. Se punkt Allmänhet ovan.
- Antal deltagare ÖP-aktivitet har uppnåtts (150 på samrådsmöten, 140 enkätsvar ungdomar)

Inför det fortsatta arbetet föreslås att kommunikationsplanen uppdateras med aktuell tidplan och utifrån erfarenheter och slutsatser från samrådet.

2. Föreslagna ändringar

Här redovisas de förslag till ändringar av översiktsplanen som de synpunkter som kommit in har lett fram till. Ändringarna redovisas nedan avsnittsvis enligt översiktsplanens uppbyggnad. Utöver dessa ändringar kan också andra ändringar tillkomma i den politiska styrningen av projektet, liksom ändringar av layout, faktaunderlag, korrektur och liknande. Samtliga synpunkter redovisas och kommenteras i del 2 i samrådsredogörelsen.

En tydlig utvecklingsstruktur

Strukturbild

- Komplettera texten på sid 18 med en skrivning om att Hyltebruk-Halmstad är kommunens starkaste stråk. (Region Halland/En tydlig utvecklingsstruktur sid 37, Halmstads kommun sid 43)
- Se över om struktur bilden kan kompletteras med eller hänvisa till information om ortsnamn, större verksamheter, service och andra större målpunkter (Länsstyrelsen/Handlingar och disposition sid 16, Region Halland/En tydlig utvecklingsstruktur sid 37, Halmstads kommun sid 43)

Järnvägslänk

- Arbeta vidare med frågan om framtida järnvägslänk mellan Hyltebruk och Landeryd (Länsstyrelsen/Kommunikationer sid 23, Trafikverket/Nationell och regional transportplan sid 29, Region Halland/Effektiva kommunikationer sid 37, Halmstads kommun sid 43, Centerpartiet sid 56, Bertil Holmén sid 69, Iréne Wistrand sid 70)

Effektiva kommunikationer

Resor och transporter

- Lägg till informationen om de olika vägnätens funktioner i det funktionellt prioriterade vägnätet i texten på sid 43 (Trafikverket/Funktionellt prioriterat vägnät sid 28)
- Tydliggör möjliga konflikter mellan tätortsutvecklingen i kommunen å ena sidan och framkomlighet och trafiksäkerhet på funktionellt prioriterat vägnät å den andra, riktlinjer för hantering av dessa (Trafikverket/Hälsa och säkerhet sid 30)
- Korrigera figur 3:7 på sid 37 med de ”övriga” färdmedel om tio procent som fallit bort (Region Halland/Generella synpunkter sid 36)
- Se över möjlig rekreativ cykelled längs med väg 26 (Halmstads kommun sid 43)
- Korrigera informationen om öppna skolskjutsar på sid 39 (Femsjö hembygdsförening/Kommunikationer och infrastruktur sid 51)
- Se över och tydliggör framtida kollektivtrafik till och från Brännögård i figur 2:3 (Anonym Brännögård sid 70)

Digital kommunikation

- Utveckla avsnittet Digital kommunikation på sid 47, bland annat till följd av kommunens pågående digitaliseringsprojekt (Region Halland/Effektiva kommunikationer sid 37, Omsorgsnämnden sid 46)

Attraktiva boende- och livsmiljöer

Social hållbarhet

- Se över översiktsplanen med hänsyn till jämställdhets- och jämlikhetsperspektiven (Länsstyrelsen/Socialt perspektiv sid 26, Hyltenämnden sid 39)
- Komplettera översiktsplanen med behovet av att använda sociala konsekvensanalyser (SKA) och barnkonsekvensanalyser (BKA) i planeringen i text på sid 54-55 och ev i rikslinjerna under G3 Bebyggelsemiljöns kvaliteter på sid 232 (Hyltenämnden sid 39, Folkhälsorådet sid 40)

Ungdomar

- Utveckla riktlinjer och förslag på fortsatt arbete för att förstärka ungdomars trygghet och utveckling i samhället

Äldre

- Komplettera översiktsplanen med bedömningen av hur olika åldersgrupper i befolkningen utvecklas över tid, och vad detta får för konsekvenser för utbud och lokalisering av bostäder mm, särskilt för äldre (Omsorgsnämnden sid 46, Christer Danielsson sid 69, Anders Tullander sid 59 och Långaryd-Landeryd i samverkan sid 56)

Bebyggelse på landsbygd

- Komplettera riktlinje *Prövning utan detaljplan* under G2 (sid 231) ”eller betydande påverkan på omgivningen” (Länsstyrelsen/Bebyggelseutveckling, sid 22)
- Se över fördelningen av planerat bostadsbyggande i kommunen (Långaryd-Landeryd i samverkan sid 56, och Anonym Brännögård sid 70)

LIS

- Lägg till en skrivning om att utformning och placering av bebyggelsen bör utgå från respektive områdes specifika karaktär och fornlämningsmiljö för LIS-områden som ligger i områden med höga kulturmiljövärden (Länsstyrelsen/Riksintressen sid 18)

- Lägga till en text generellt för LIS-områden om att inventering av naturvärden bör utföras i ett tidigt skede i detaljplaneprocessen så att bebyggelsen kan anpassas till befintliga värden, samt att det är viktigt att se till att byggnation i LIS-områden inte orsakar grumling och/eller utsläpp av föroreningar till vattendragen (Länsstyrelsen/Generellt LIS sid 19)
- Se över avgränsningen av LIS 24 Unnaryd Rangalsnäs, dels med hänsyn till område med betesmark i den östra delen av området, dels för att pröva möjligheten att eventuellt utöka området (Länsstyrelsen/LIS-områden sid 19)
- Utred möjligheten att upphäva strandskyddet vid det mindre vattendraget i norra delen av LIS 25 Unnaryd Åbygget och eventuellt revidera områdets avgränsning. Skogligt naturvärdesobjekt undantas ur LIS-området (Länsstyrelsen/LIS-områden sid 19)
- Undersök möjligheten att ta bort LIS 28 Kinnaredsågen som LIS-område. (Länsstyrelsen/LIS-områden sid 19)
- Undersök möjligheten att upphäva strandskyddet för det mindre vattendraget och därmed ta bort LIS 33 Unnaryd Hyltevägen (Länsstyrelsen/LIS-områden sid 19)
- Se över detaljplaner med kvarvarande strandskydd, som inte redan är ianspråkstaget eller där det finns andra dispenskäl (Länsstyrelsen/LIS-områden sid 19)
- Undersök möjligheten att behålla LIS 11 Mellan Färgen-Hallaböke och LIS 13 Södra Färgensjön-Löjenäs som LIS-område, med hänsyn till länsstyrelsens granskningsyttrande till LIS-planen (Femsjö hembygdsförening/Möjlighet till byggande sid 50, Centerpartiet sid 56)

Ett livskraftigt näringsliv

Besöksnäring

- Komplettera kapitel 5.3 Besöksnäring med en skrivning om Örne sluss betydelse för båtliv och turism i området (Christer Danielsson sid 69)

Jord- och skogsbruk

- Förtydliga formuleringen om användningen av jordbruksmark på sid 93 (Länsstyrelsen/Jord- och skogsbruk sid 25)
- Komplettera översiktsplanen på sid 90-91 med information om skogliga värdetrakter, samt en skrivning om skogens sociala värden (Skogsstyrelsen sid 31)
- Se över översiktsplanen med avseende på intresset att det ska vara möjligt att utveckla kommunens mindre orter, framför allt i förhållande till jordbruksintresset (Femsjö hembygdsförening/Möjlighet till byggande sid 50)

- Lägga till en skrivning om skogens betydelse för jakt på sid 90 (Femsjö hembygdsförening/Skogsbruk sid 52)
- Se över avsnitt variationsrika skogslandskap på sid 141 och avsnitt om hot för biologisk mångfald i skogen på sid 153 (Femsjö hembygdsförening/Skogsbruk sid 52)

Energi och resurser för framtiden

Energiförsörjning

- Komplettera text om vattenkraft på sid 100 med information om kommande lagstiftning och påverkan från vattenkraften (Länsstyrelsen/MKN sid 19)
- Lägga till om nationellt förslag om slopade bygglov för solceller i avsnitt Solenergi i planeringen på sid 105 (Länsstyrelsen/Energi och klimat sid 24)
- Se över målbilden för framtida färdmedelsfördelning på sid 37 (Länsstyrelsen/Energi och klimat sid 24)

Vindkraft

- Se över avgränsningen av VK 3 i förhållande till bostäder i Ljungby kommun. (Ljungby kommun sid 42)
- Se över avgränsningen av VK 2 (EON/Vindkraftverk sid 48, Christer Danielsson sid 69)
- Gör kartan över vindkraft på sid 102 tydligare (God livsmiljö sid 53)
- Se över formulering av maxhöjd för vindkraftverk på sid 103 (God livsmiljö sid 53, Centerpartiet sid 56, Sven Åke Johansson sid 68)
- Lägga till vindkraft som exempel på samhällsbuller på sid 145 (God livsmiljö sid 53)

Vattenförsörjning

- Förtydliga texten under Miljökvalitetsnormer för vatten på sid 108-109, med avseende på statusklassificering av vatten, och komplettera med en skrivning om risker för grundvattenförekomster (Länsstyrelsen/MKN sid 19)
- Lägga till en skrivning om hur kommunen arbetar med att minska vattenförbrukningen läggs till under Hot mot vattenförsörjningen (Länsstyrelsen/Vattenförsörjning sid 24)
- Ta bort hänvisning till remissutgåvan av den regionala vattenförsörjningsplanen, och se över urval av skyddsvärda vattenresurser (figur 6:13) med utgångspunkt från andra källor (Länsstyrelsen/Vattenförsörjning sid 24)
- Ändra "kan skyddas" till "ska skyddas" under Vattenskyddsområden på sid 111 (Länsstyrelsen/Vattenförsörjning sid 24)
- Rätta till layoutfel i karta på sid 116 och tydliggör täkter som ligger utanför kommungränsen (Länsstyrelsen/Vattenförsörjning sid 24)

- Ta bort hög skyddsnivå för Utredningsområden för framtida vattenförsörjning på sid 113-114. (Samhällsbyggnadsnämnden sid 45)
- Tydliggör punkten avloppskänsliga område på sid 109 (Samhällsbyggnadsnämnden sid 45f)

Teknisk försörjning

- Komplettera planförslaget med karta som visar fördelningsstationerna för el i kommunen. (EON/Elnät sid 47)

Levande natur- och kulturmiljöer

Kulturmiljö

- Ändra formuleringen på sidan 132 till ”tre” byggnadsminnen. 11 kyrkor som skyddas av kulturmiljölagen ändras till 12, varvid Södra Unnaryds kyrka läggs till (Länsstyrelsen/Kulturmiljö sid 25)
- Ändra hänvisningen till Riksantikvarieämbetets hemsida istället för till länsstyrelsens, under Bebyggelseinventering på sidan 132 (Länsstyrelsen/Kulturmiljö sid 25)
- Byt till ”Byggnadsminnen” i karta på sid 134 vid den svarta pricken (Länsstyrelsen/Kulturmiljö sid 25)

Naturmiljö och friluftsliv

- Arbeta in det färdiga resultatet från grönstrukturprogrammet i översiktsplanen (Länsstyrelsen/Rekreation sid 25, Regionala Folkhälsorådet sid 40)
- Korrigera styckena på sid 155 om naturvärdesobjekt och sid 150 om naturminnen (Länsstyrelsen/Naturvärden sid 26)
- Se över avsnitt om hot för biologisk mångfald på sid 153 (Femsjö/Biologisk mångfald sid 52)

Beredskap för risk och sårbarhet

- Komplettera översiktsplanen med information om ändringar i plan- och bygglagen med avseende på klimatanpassning (Länsstyrelsen/Klimatanpassning sid 20)
- Lägg till en bedömning om risk för skador på den bebyggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade (Länsstyrelsen/Klimatanpassning sid 20)
- Se över text och riktlinjer om översvämning via dagvatten (sid 174 och 238) med avseende på hårdgjorda ytor och om översvämningars påverkan på elförsörjningen (Länsstyrelsen/Klimatanpassning sid 20)
- Lägg till en skrivning om de två olika scenarierna för temperaturökning i avsnittet om klimatförändringar i Hylte på sid 172 (Länsstyrelsen/Klimatanpassning sid 20, LRF, sid 48)
- Se över avsnitt Transport av farligt gods på sid 178 med avseende på tillfällig transport av farligt gods

på järnväg och avstånd till bebyggelse (Länsstyrelsen/Farligt gods sid 21)

- Komplettera texten på sid 178 med information om tillkommande farlig verksamhet enligt LSO, behov av bedömningsavstånd kring denna, samt behovet av bedömningsavstånd till Hylte damm, i samråd med räddningstjänsten (Länsstyrelsen/Farlig verksamhet sid 21)
- Komplettera översiktsplanen med en skrivning om att det är viktigt att vara ute i god tid med miljötekniska markundersökningar, om ett område som är potentiellt förorenat ska planläggas (Länsstyrelsen/Förorenad mark sid 21)
- Förstora symboler för förorenad mark i LIS-kartorna (Länsstyrelsen/Förorenad mark sid 21)
- Komplettera text på sid 168 med information om att samtliga kartor avseende förorenade områden kan ändras eftersom områden kan saneras eller att det kan tillkomma nya potentiellt förorenade områden, samt var aktuell information kan hittas. (Länsstyrelsen/Förorenad mark sid 21)

Samordning och genomförande

- Komplettera texten om Riksintresse kulturmiljövård Rydöbruk på sid 191 med vikten av att anpassa den tillkommande bebyggelsens skala, volym och utformning till områdes karaktär (Länsstyrelsen/Riksintressen sid 18)
- Ändra på sid 192 så att riksintresset för friluftsliv Bolmenområdet kvarstår i sin nuvarande utbredning (Länsstyrelsen/Riksintressen sid 18)
- Ange avgränsningar för framtida fördjupningar av översiktsplanen förslagsvis i tre kommundelar (väster, mellan och öster) där orter och omgivande landsbygd knyts samman (Länsstyrelsen/Innehåll sid 17 och Bebyggelseutveckling sid 22, Femsjö hembygdsförening/En lokal vinkling sid 52, Centerpartiet sid 56 och Långaryd-Landeryd i samverkan sid 56)

Konsekvenser

- Komplettera miljökonsekvensbeskrivningen med påverkan från luftföroreningar, dels under Miljömål på sid 213, dels under planförslagets respektive nollalternativets miljökonsekvenser på sid 217-220 (Länsstyrelsen/MKN sid 19)
- Ta fram en översiktlig kartläggning av bullerutsatta områden som underlag för konsekvensbeskrivningen (Länsstyrelsen/Konsekvensbeskrivning sid 27)
- Komplettera konsekvensbeskrivningen med en bedömning av risken för att miljökvalitetsnormerna för luft överskrids på sid 212 och sid 213 (Länsstyrelsen/Konsekvensbeskrivning sid 27)
- Lägg till konsekvenser för det nationella målet för friluftsliv på sid 212-216 (Länsstyrelsen/Konsekvensbeskrivning sid 27)

- Koppla jämställdhetsmålen på sid 216 bättre till översiktsplanen (Länsstyrelsen/Konsekvensbeskrivning sid 27)
- Lägg till jämställdhet och jämlikhet som aspekter under Sociala konsekvenser på sid 223 (Länsstyrelsen/Konsekvensbeskrivning sid 27)

Kartor och vägledning

Vägledning

- Komplettera vägledningen med en ny riktlinje om att samråd ska ske Försvarmakten för alla objekt som är högre än 20 meter utanför, och högre än 45 meter inom, sammanhållen bebyggelse, förslagsvis under G2 Lämplighetsprovning ny bebyggelse (Länsstyrelsen/Riksintressen sid 18, Försvarmakten sid 31)
- Lägg till en riktlinje om hårdgjorda ytor under G6 Vattenhantering (Länsstyrelsen/Klimatanpassning sid 20)
- Komplettera riktlinje Buller och vibrationer från väg och järnväg under G7 Miljö, hälsa och säkerhet på sid 238 med ”för buller och vibrationer” (Länsstyrelsen/Buller sid 22)
- Komplettera formuleringen i riktlinje Provning utan detaljplan under G2 på sid 231 med ”eller betydande påverkan på omgivningen” (Länsstyrelsen/Bebyggelseutveckling sid 22)
- Korrigera riktlinje Riksintresse kommunikationer luftfart på sid 241 i enlighet med Trafikverkets information om luftfartens intressen (Trafikverket/Luftfart sid 29)
- Lägg under riktlinje G1 Lokalisering av bebyggelse till hänvisning till riktlinje Buller och vibrationer från väg och järnväg under G7 (Trafikverket/Tätortsutveckling sid 29)
- Komplettera riktlinje Bedömningszon farligt gods på sid 243 med att samråd också ska ske med Länsstyrelsen och Trafikverket i samband med etableringar inom bedömningszon (Trafikverket/Tätortsutveckling sid 29)
- Komplettera riktlinje Bedömningszon kraftledning på sid 242 med att samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från stamnätsledningar och stationer (Svenska Kraftnät sid 32)

Kartor

- Förbered en publik karttjänst för översiktsplanens kartsikt och riktlinjer (Länsstyrelsen/Handlingar och disposition sid 16, SGI sid 34)
- Revidera symbolen för busstrafiken i stråket Hyltebruk-Halmstad till Huvudlinje kollektivtrafik befintlig i karta 2 Användning och i karta på sid 38 (Halmstads kommun sid 43)
- Lägg till sträckan Femsjö-Simlångsdalen på karta 1 Utvecklingsstrategi som fallit bort (Femsjö hembygdsförening/Kommunikationer sid 51)
- Se över kartornas läsbarhet och överväg behov av uppförstoring, särskilt när det gäller riskområden i Karta 3 Hänsyn (Länsstyrelsen/Handlingar och disposition sid 16)
- Förtydliga kartorna på sid 154 och 160 (Länsstyrelsen/Naturvärden sid 26)

Övrigt

Service

- Komplettera översiktsplanen med information om var i kommunen skolor, förskolor, vårdcentraler och annan offentlig service finns (Region Halland/En tydlig utvecklingsstruktur sid 37)

Läsanvisning

- Överväg att lägga till en läsanvisning som redogör för hur översiktsplanen är uppbyggd i anslutning till innehållsförteckningen (Länsstyrelsen/Handlingar och disposition sid 16)

Planeringsinriktningar

- Se över och förtydliga planeringsinriktningarna i slutet av varje avsnitt i de fall de kan uppfattas som vaga, och förtydliga dess roll för handläggare (Länsstyrelsen/Handlingar och disposition sid 16)

Korrektur

- Gör smärre korrigeringar på sid 58, 74, 101, 105, 166, 233 och 238 i enlighet med kommentar till plan- och byggenhetens yttrande (Samhällsbyggnadsnämnden sid 45)
- Ändra bildtexten på sid 222 till Örnhallen (Ingmar Wahlström sid 70)

DEL 2

SYNPUNKTER

3. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har en särskild roll i arbetet med översiktsplaner, vilken beskrivs i inledningen till yttrandet. Staten ska särskilt bevaka att riksintressena tillgodoses, att mellankommunala frågor samordnats på ett lämpligt sätt, att utpekande av sk LIS-områden följer gällande bestämmelser, att hänsyn tas till de olika miljö kvalitetsnormerna samt att planen inte medför skada för människors hälsa och säkerhet. Dessa faktorer utgör de fem ingripandegrunderna enligt PBL

Översiktsplanens roll

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska översiktsplanen ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas.

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa sin bedömning av hur skyldigheten att enligt 2 kap. PBL ta hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användningen av mark- och vattenområden kommer att tillgodoses. I redovisningen ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) anges särskilt.

I översiktsplanen ska framgå grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden, kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer.

Vidare ska det redovisas hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen, hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder samt ange sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket MB. Översiktsplanen ska utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår.

Länsstyrelsens roll i processen

Länsstyrelsen ska under samrådet enligt 3 kap. 10 § i PBL

1. ta tillvara och samordna statens intressen
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap MB tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18e § första stycket MB,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte

blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Enligt plan- och byggförordningen 2 kap. 1 och 3 §§ ska länsstyrelsen under ett samråd om förslag att anta, ändra eller upphäva en översiktsplan på lämpligt sätt hålla berörda statliga myndigheter underrättade om planarbetet. Om förslaget rör skogsmark ska länsstyrelsen inhämta Skogsstyrelsens yttrande. Om en statlig myndighet under samrådet har synpunkter på ett planförslag ska myndigheten framföra synpunkterna till länsstyrelsen.

Målet för den fysiska planeringen är en långsiktigt hållbar användning av våra mark- och vattenresurser och en god livsmiljö. Det innebär att planeringen av markanvändning och bebyggelsens utveckling måste präglas av en helhetssyn som beaktar miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter. Länsstyrelsen granskar även planförslaget utifrån dessa aspekter.

Länsstyrelsens yttrande nedan disponeras så att avsnitt

- I. behandlar övergripande frågor
- II. behandlar de frågor som staten ska bevaka
- III. innehåller rådgivande synpunkter

I. Övergripande synpunkter

Handlingar och disposition.

Översiktsplanen utgörs av en handling som är uppdelad i tre delar; 1 fokusområden, 2 genomförande och konsekvenser samt 3 kartor och vägledning.

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen i det stora hela är väl genomarbetad och innehåller det viktigaste i planeringssammanhang. Den har ett enkelt språk som gör att texten flyter på bra. Det saknas en läsanvisning i början som redogör för hur översiktsplanen är uppbyggd. Det hade kanske varit tydligare om vägledningen kommit först tillsammans med en läsanvisning.

Del 1 är den tyngsta delen och innehåller sju fokusområden där planeringsunderlag (fakta) vävs ihop med förslag. Varje fokusområde avslutas med en planeringsinriktning som redovisar strategier för fortsatt arbete med en hänvisning till kartor och vägledning. Planeringsinriktningarna sammanfattar det viktigaste men är inom vissa områden lite vaga. Tydligare rekommendationer för fortsatt planering hade varit önskvärt.

Del 2 är uppdelad i två delar, en del med samordning och genomförande som behandlar riksintressen, mellankommunala och regionala frågor samt genomförande frågor. Den andra delen innehåller en konsekvensbeskrivning av förslaget. Konsekvensbeskrivningen täcker in både miljökonsekvenser, ekonomiska konsekvenser och sociala konsekvenser. Sammanvägningen av konsekvenserna har gjorts på ett tydligt sätt med en jämförelse med nollalternativet.

Del 3 utgör en vägledning för handläggare med kartor och information kopplad till kartorna. Denna del ska användas som en vägledning inför det fortsatta arbetet med detaljplaner och bygglov m.m. Vägledningen innehåller tre olika kartor, utvecklingsstrategi, användning och hänsyn och de bygger på Boverkets vägledning. Till varje karta hör generella riktlinjer och riktlinjer för specifika områden. Det är bra att de generella riktlinjerna även syns på kartorna så att de inte faller bort.

Översiktsplanen är omfattande och innehållsrik när det gäller planförutsättningarna med utförliga beskrivningar inom de olika områdena. Länsstyrelsen upplever dock att förhållandet mellan fakta och planeringsinriktning är något ojämn och att det skulle kunna vara en större tyngdpunkt på planeringsinriktningen. Vägledningen underlättar användningen och gör det lätt att hitta det material man behöver inom ett visst område. Detta gör att översiktsplanen skulle kunna fungera som en uppslagsbok för handläggare i kommunen. Det bör dock framgå om en handläggare även ska beakta det som anges i de olika planeringsinriktningarna utöver riktlinjerna i vägledningen.

Planeringsförutsättningarna och förslagsdelen sitter delvis ihop i den första delen vilket kan göra det svårare att uppdatera materialet och hålla översiktsplanen aktuell än om planeringsförutsättningarna varit för sig. Eftersom fakta och statistik ständigt förändras kommer det finnas ett behov av att uppdatera översiktsplanen ofta eftersom den innehåller så mycket faktauppgifter.

Det är positivt att översiktsplanen tydligt tar upp att kommunens fördjupade översiktsplaner och vindkraftsplan inte ska gälla då översiktsplanen antas. Det framgår även att kommunens LIS-plan fortsatt kommer att gälla tillsammans med översiktsplanen.

Kartorna

Det är bra att det finns med kartor i anslutning till texten i översiktsplanen vilket underlättar läsningen och förståelsen av texten. Vissa av kartorna är svårlästa med för mycket information på en liten skala.

Kartor till strukturbilden är illustrativa men i vissa fall hade de blivit tydligare med namngivna tätorter på kartan alternativt en orienteringskarta med ortsnamn i början av avsnittet. Detta gäller även kartorna under fokusområde 2, Effektiva kommunikationer.

Det är positivt att kartorna i del 3 bygger på Boverkets vägledning men flera av kartorna innehåller mycket

information vilket gör att de blir otydliga och svårlästa. Markanvändningskartan behöver brytas upp och förstöras, det är svårt att se var kommunen föreslår utbyggnad för bostäder och verksamheter eftersom kartorna är väldigt översiktliga med liknande färger som går in i varandra. Hänsynskartan behöver delats upp i flera kartor eftersom den innehåller för mycket information och för många färger.

Kartorna bör kompletteras med en GIS-tjänst och det bör framgå i översiktsplanen var de digitala kartorna finns.

Kommentar: En läsanvisning som redogör för hur översiktsplanen är uppbyggd övervägs i anslutning till innehållsförteckningen. Planeringsinriktningarna i slutet av varje avsnitt i del 1 ses över och förtydligas i de fall de kan uppfattas som vaga, och dess roll för handläggare förtydligas.

Kartornas läsbarhet föreslås ses över i det fortsatta arbetet, liksom förtydligande av ortsnamn där så krävs. Särskilt bör läsbarhet av riskområden i Karta 3 Hänsyn ses över i det fortsatta arbetet. En publik karttjänst planeras för den antagna planen, vilken om möjligt sjösätts redan inför utställningen av planen, vilket betydligt underlättar kartläsningen. Se även yttrande från SGI på sid 34.

Övriga synpunkter noteras.

Innehåll

Riksintressena är utförligt redovisade i ett eget kapitel där det beskrivs hur kommunen avser tillgodose riksintressena samt översiktsplanens eventuella påverkan på dem. Grunddragen i mark- och vattenanvändningen framgår av översiktsplanen. Användningen redovisas dock på en väldigt översiktlig nivå och går inte in på tätorterna. Detta medför att det blir svårt att få en ordentlig överblick över hur tätorterna ska utvecklas både när det gäller bostadsutveckling men även utvecklingen av verksamhetsområden och grönområden.

Kommunen har på ett bra sätt redovisat de nationella och regionala mål som kan påverka Hylte kommun och brutit ner dem till en lokal nivå. De har även redovisat kommunens samband i regionala sammanhang på ett mycket bra sätt, t.ex. i strukturbilden som visar kommunens position i regionen. Kommunen har pekat ut landsbygdsutveckling i strandnära lägen där motiven och konsekvenserna för utpekandet tydligt framgår.

Slutsatsen är att översiktsplanen innehåller det som plan- och bygglagen kräver.

Kommentar: Kartornas tydlighet ses över i det fortsatta arbetet, men huvudinriktningen är att den kommunövergripande planen anger strategier för utvecklingen och inte redovisar detaljerad markanvändning. En alltför detaljerad kartredovisning skulle därför bli direkt missvisande, eftersom materialet inte studerats i den skalan eller diskuterats lokalt. Se även kommentar

under Bebyggelseutveckling nedan, samt yttrande från Femsjö hembygdsförening, under "En lokal vinkling" (sid 52) och Centerpartiet (sid 56). Övriga synpunkter noteras.

Förslaget i korthet ur ett hållbarhetsperspektiv

Översiktsplanen har en bra genomgång av Agenda 2030-målen med en nedbrytning till en lokal nivå.

Planförslaget genomsyras av en ambition att öka möjligheterna för resande med kollektivtrafik, både tåg och buss. Översiktsplanen bygger på en tydlig utvecklingsstrategi som går ut på att öka tillgången till en större arbetsmarknadsregion genom snabbare kommunikationer där bebyggelse och kollektivtrafik samordnas och förstärker varandra. Tillkommande bebyggelse ska i första hand lokaliseras till stråkens noder och länkade orter.

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens planer för en förtätad bebyggelse i noderna och en prioritering av hållbara trafikslag som kollektivtrafik samt gång- och cykel. Tillåtande av bebyggelse utanför noderna som t.ex. föreslås i flera av LIS-områdena går dock emot denna strategi vilket är lite motsägelsefullt.

Kommentar: Merparten av tillkommande bebyggelse förslås i kommunikationsnära lägen i kommunens tätorter, se ÖP sid 73. Men Hylte är en landsbygdskommun där möjligheten att kunna bygga och bo bra på landsbygden också är viktigt, både för kommunens attraktivitet och för en levande landsbygd. För att bebyggelse på landsbygden ska stärka kommunikationsstrukturen och möjliggöra ett hållbart resande, förslås bland annat satsningar på bra bytespunkter mellan olika trafikslag i stråken

Ett visst byggande på landsbygden i enlighet med planförslaget bedöms därför vara förenligt med en hållbar samhällsutveckling. Befolkningsstillväxt enligt planförslaget bedöms inte medföra ett ökat bilresande med avseende på de längre resorna, se ÖP sid 215. Däremot kan biltrafiken under en övergångsperiod komma att öka lokalt, för att så småningom kunna föras över till ett mer finmaskigt kollektivtrafiknät i takt med teknikutvecklingen, se sid 39. Se även kommentar till Trafikverket under "LIS", sid 30, samt LRF:s kommungrupps yttrande, sid 48.

Övriga synpunkter noteras.

II. De frågor staten ska bevaka

Riksintressen enligt 3 och 4 kap MB

Det skall observeras att i texten under rådgivande synpunkter kan förekomma synpunkter som påverkar riksintresseområden. Under förutsättning att nedanstående synpunkter beaktas befarar inte Länsstyrelsen att översiktsplanen kommer innebära att riksintressena skadas.

Riksintressen enligt 3 kap 6 § MB

Kulturmiljövård

För att tillgodose ett riksintresse för kulturmiljö kan kommunen arbeta förebyggande genom att i detaljplaner och områdesbestämmelser se till att det som är uttryck för riksintresset regleras så att området kan bevaras och att utveckling av ett område kan ske på ett sätt som inte skadar riksintresset.

Inom riksintresseområdet Rydöbruk föreslår kommunen tre områden som utredningsområden för bostäder och blandad bebyggelse. De mindre av dessa områden finns sedan tidigare med i en äldre delöversiktsplan. Även det mindre utbyggnadsområdet som ligger strax utanför riksintresseområdet finns med i den äldre delöversiktsplanen. De två större områdena som föreslås som utredningsområden för bostäder och blandad bebyggelse ligger på var sin sida om dammen i nordöstra delen av riksintresseområdet Rydöbruk. Dessa områden har tidigare använts för den industriella verksamhet som bedrivits i samhället. Ur kulturmiljösynpunkt skulle en utbyggnad inom de föreslagna områdena kunna vara möjlig. Det är dock av yttersta vikt att skala, volym och utformning av tillkommande bebyggelse anpassas till områdes karaktär.

Friluftsliv

Riksintresse friluftsliv Bolmen i Unnaryd:

Riksintresset för friluftslivet hindrar inte per automatik all form av utveckling och bebyggelse, men kraven höjs avseende friluftsaspekten. Sjøkanten i Unnaryd är väldigt naturskön och av stort intresse för friluftslivet. Ett diversifierat friluftsliv och naturturism är en viktig del av Unnaryds utvecklingspotential. Länsstyrelsen anser att riksintresseområdet inte bör minskas ned. Det är viktigt att planer på bostadsbyggande går hand i hand med friluftslivets och naturturismens potential i Unnaryd. De expansiva företag som nämns i sammanhanget bedöms inte beröras av riksintresseområdet, då Unnaryds industriområde ligger norr om riksintresset. Just nu pågår ingen revideringsprocess för riksintressen och den senaste revideringen utfördes under år 2013–2014. Hylte kommun föreslog själva en utökning av riksintresset i Unnaryd i denna revidering.

Riksintresse enligt 3 kap 9 § MB

Totalförsvaret

Det öppet redovisade riksintresset för totalförsvarets militära del Hagshults övningsflygplats är korrekt redovisat på karta och i text. Länsstyrelsen saknar dock en text om riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess och som inte kan redovisas öppet. Inom kommunen kan de riksintressen som inte redovisas öppet framför allt påverkas av uppförandet av höga byggnadsobjekt så som master och vindkraftverk. Hela landets yta är därför samrådsområde för objekt högre än 20 m utanför, och högre än 45 m inom, sammanhållen bebyggelse vilket bör framgå av översiktsplanen.

Kommentar: Länsstyrelsens synpunkt vad gäller föreslagna utredningsområden för bostäder och blandad bebyggelse i riksintresseområdet Rydöbruk noteras. Texten föreslås kompletteras med vikten av att anpassa den tillkommande bebyggelsens skala, volym och utformning till områdes karaktär

Riksintresset för friluftsliv Bolmenområdet föreslås kvarstå i sin nuvarande utbredning.

Vägledningen föreslås kompletteras med en generell riktlinje om samråd med Försvarmakten om alla objekt som är högre än 20 meter utanför, och högre än 45 meter inom, sammanhållen bebyggelse, förslagsvis under G2 Lämplighetsprövning ny bebyggelse.

Övriga synpunkter noteras.

Miljökvalitetsnormer

MKN luft

Förutom trafik och buller kan industriområden i närheten av bostadsområden orsaka störningar för människor i form av lukt och partiklar (PM10). Detta bör utredas i miljökonsekvensbeskrivningen. En förtätning av bebyggelsen med en ökad närhet mellan bostäder, service och arbetsplatser kan förväntas ge högre halter av luftföroreningar. Risken för att överskrida miljö-kvalitetsnormerna för luft bör utredas i miljökonsekvensbeskrivningen.

MKN vatten

På sidan 109 bör tilläggas att grundvatten klassificeras utifrån kemisk och kvantitativ status. På samma sida bör det stå ytvattenförekomster istället för vattenförekomster. Texten bör utvecklas med resonemang om MKN. En förklaring av de olika delar som ingår i MKN bör finnas med i översiktsplanen. Risker för grundvattenförekomsterna bör redovisas övergripande såväl som status. Det bör framgå av texten att skälet till att MKN är god status ofta innebär att det inte funnits tillräckligt med kunskap om vattendragens status. För grundvatten har statusen automatiskt blivit ”god status” om vattenförekomsten varit oklassad.

Beskrivningen av vattenkraft på sidan 100 är enbart en nulägesbeskrivning, det saknas information om att ny lagstiftning är på gång. Bristande konnektivitet i vattendragen är en av de stora anledningarna till att vi inte kan nå uppsatta miljö-kvalitetsnormer. I översiktsplanen bör resonemang kring vattenkraftens påverkan utvecklas.

Kommentar: Miljökonsekvensbeskrivningen föreslås kompletteras med påverkan från luftföroreningar, dels under Miljömål (ÖP sid 213), dels under Planförslagets respektive Nollalternativets miljökonsekvenser (ÖP sid 217-220).

I bilden på sid 110 i ÖP framgår indelningen av yt- respektive grundvatten i olika statusklasser. Texten under Miljökvalitetsnormer för vatten (sid 108-109) förtydligas i detta avseende, och kompletteras med

en skrivning om risker för grundvattenförekomster i enlighet med länsstyrelsens synpunkter.

Text om vattenkraft (ÖP sid 100) kompletteras med information om kommande lagstiftning och påverkan från vattenkraften.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Generellt om LIS-områdena

Översiktsplanen pekar ut sammanlagt 30 LIS-områden till förmån för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, varav 10 områden är nya LIS-områden som inte finns utpekade i LIS-planen.

Det kan vara värdefullt om LIS-områdena har ett rimligt kort avstånd till utvecklad infrastruktur och transportsystem för exempelvis kollektivtrafik vilket i sin tur medverkar till hållbara resor och transporter.

Kommunen har på sidan 60 i översiktsplanen redovisat sin bedömning av vad som menas med landsbygd. Detta har gjorts helt i överensstämmelse med propositionen 2008/2009:119 Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden, bland annat sidan 63 och framåt som föregick införandet av LIS-bestämmelserna.

Det är bra att LIS-områdena 11 och 13 ur LIS-planen tagits bort. Länsstyrelsen har tidigare haft synpunkter på dessa områden.

För de LIS-områden som ligger inom områden med höga kulturmiljövärden bör utformning och placering av bebyggelsen utgå från respektive områdes specifika karaktär och fornlämningsmiljö.

En inventering av naturvärden bör utföras i ett tidigt skede i detaljplaneprocessen så att bebyggelsen kan anpassas till befintliga värden. Det är viktigt att se till att byggnation i LIS-områden inte orsakar grumling och/eller utsläpp av föroreningar till vattendragen.

Kommentar: För LIS-områden som ligger inom områden med höga kulturmiljövärden läggs en skrivning till om att utformning och placering av bebyggelsen bör utgå från respektive områdes specifika karaktär och fornlämningsmiljö. Generellt läggs också en text till om att inventering av naturvärden bör utföras i ett tidigt skede i detaljplaneprocessen så att bebyggelsen kan anpassas till befintliga värden, samt att det är viktigt att se till att byggnation i LIS-områden inte orsakar grumling och/eller utsläpp av föroreningar till vattendragen. Se även kommentar till Trafikverket under ”LIS”, sid 30, samt LRF:S kommungrupps yttrande sid 48.

Synpunkter på de nya LIS-områdena

LIS 24 Fjällen: Den östra delen av området som utgörs av betesmark (Ängs och betesmarksinventeringen) bör uteslutas ur LIS-området. Det framgår inte av beskrivningen av miljökonsekvenser hur byggnation i detta område kan komma att påverka naturvärdena i dessa marker.

LIS 25 Åbygget: Området ligger vid Unneån och i anslutning till en mindre bäck. Om den planerade bebyggelsen kommer att placeras utanför strandskydd vid Unneån, kan ett lämpligare sätt att möjliggöra bebyggelse vara att upphäva strandskyddet vid det mindre vattendraget med stöd av 7 kap. 18 § punkt 2 miljöbalken (MB). Naturbetesmarker och skogligt naturvärdesobjekt bör uteslutas ur LIS-området.

LIS 26, 27, 29 och 30: Områdena är sedan tidigare planlagda. Detaljplanerna antogs innan miljöbalken trädde i kraft och då strandskydd endast gällde vid de sjöar och vattendrag som pekats ut i Länsstyrelsens förordnande. Innan 1999 gällde i Halland strandskydd vid de sjöar och vattendrag, förutom vid havskusten, som pekats ut i Länsstyrelsens förordnande nr 44, 1975. Detta var egentligen ett undantag från det generella strandskyddet som kom 1975. Då miljöbalken trädde i kraft 1999 krävdes en översyn av de utpekade sjöarna och vattendragen, enligt övergångsbestämmelser i 11 § Lag om införande av miljöbalken. Detta har inte gjorts i Halland och därmed gäller strandskydd vid samtliga sjöar o vattendrag, oavsett storlek. För de detaljplaner som antogs innan miljöbalken trädde i kraft 1999 upphävdes därför aldrig strandskyddet vid dessa mindre vattendrag/småvatten. Detaljplanerna omfattas av strandskydd sedan miljöbalken trädde i kraft 1999. Dessa detaljplaner är enligt kommunens redogörelse fortfarande aktuella och utpekandet av LIS-områden kan vara ett lämpligt sätt att möjliggöra byggande inom dessa i enlighet med planbestämmelserna.

LIS 28: Strandskyddet är upphävt inom planområdet genom Länsstyrelsens beslut den 8 augusti 2012, dnr 511-4371-12. Inom ett mindre område i nordväst utmed Västerån ligger strandskyddet kvar. Detta område har beteckningen NATUR₂. Sannolikt kan detta LIS-område tas bort.

LIS 33: Området ligger i anslutning till en mindre bäck. Ett lämpligare sätt att möjliggöra bebyggelse kan vara att upphäva strandskyddet vid det mindre vattendraget med stöd av 7 kap. 18 § punkt 2 miljöbalken (MB).

Kommentar: LIS 24 Unnaryd Rangalsnäs. Avgränsningen av LIS-området ses över. Hänsyn till värdena i område med betesmark i östra delen av området ska iaktas exempelvis genom att det tas bort eller streckas ut. Då det vid samrådsmöten framkommit att flera fastighetsägare önskar sig en utvidgning av LIS-området föreslås också att möjligheten att utöka området mot öster studeras i det fortsatta arbetet med översiktsplanen. Se även kommentarer till synpunkter från Trafikverket/LIS, sid 30, och Kent Persson, sid 62.

LIS 25 Unnaryd Åbygget. LIS-området föreslås ligga kvar, men möjligheten att upphäva strandskyddet vid det mindre vattendraget och eventuellt revidera områdets avgränsning utreds i det fortsatta arbetet. Naturbetesmark kan inte identifieras i föreslaget område,

men skogligt naturvärdesobjekt föreslås tas bort ur LIS-området.

LIS 26, 27, 29 och 30. Informationen noteras. Utöver de fem planlagda LIS-områdena i förslaget finns ytterligare cirka 14 detaljplaner i kommunen med kvarvarande strandskydd, som inte redan är ianspråktaget eller där det finns andra dispenskäl. Dessa ses över i det fortsatta arbetet och eventuellt kan ytterligare förslag på LIS-område som redan är planlagt tillkomma.

LIS 28 Kinnaredssågen. Informationen om upphävt strandskydd noteras. Ny detaljplan för området kan av andra skäl bli aktuell, och möjligheten att ta bort LIS-området undersöks i det fortsatta arbetet.

LIS 33 Unnaryd Hyltevägen. Möjligheten att upphäva strandskyddet för det mindre vattendraget och därmed ta bort LIS-området undersöks i det fortsatta arbetet.

Mellankommunala frågor

Mellankommunala frågor har synliggjorts på ett tydligt sätt i del 2, Genomförande och konsekvenser.

Kommentar: Synpunkten noteras.

Hälsa, miljö- och riskfaktorer

Klimatanpassning

I propositionen Nationell strategi för klimatanpassning som Regeringen arbetat fram föreslås två lagändringar i plan- och bygglagen. Det innebär att kommunen ska ge sin syn på risken för skador på den bebyggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade i översiktsplanen samt att kommunen i en detaljplan får bestämma om det krävs marklov för markåtgärder som kan försämra markens genomsläpplighet. Om möjligt bör dessa frågor redan nu beaktas i översiktsplanarbetet. Lagändringen förväntas träda i kraft den 20 juni 2018.

Klimatanpassningsarbetet bör inriktas på att ställa risk i relation till konsekvens. Hur troligt är det att det inträffar och vad blir omfattningen av konsekvenserna? Vad är det kommunen vill skydda och vilka konsekvenser får det om ett visst område inte skyddas?

Det är bra att kommunen har en inriktning mot att helt undvika planering och byggande av bostäder och samhällsviktig verksamhet inom ett riskområde för översvämning. Dessa områden kan med fördel pekas ut i översiktsplanen.

Översvämning via dagvatten problematiseras på sidan 174, men det saknas ett resonemang kring hur man tänker göra för att minska andelen hårdgjorda ytor eller hur ledningsnätens status ska förbättras. Detta är viktigt när både skyfallen och värmeböljorna förväntas öka när klimatet förändras. Det nämns att hårdgjorda ytor i möjligaste mån ska begränsas på sidan 81 men det bör även lyftas in under klimatanpassning med en koppling till den nationella strategin.

Mer översvämningar och skyfall kan leda till att elförsörjningen påverkas. Det är därför viktigt att säkra el-

försörjningen så vattnet varken kan orsaka avbrott eller riskerar att bli strömförande.

Hur hög temperaturökningen vid slutet av seklet kommer att bli i Hallands län är beroende av hur mycket växthusgaser som släpps ut. SMHI arbetar med klimatförändringarna framför allt utifrån två olika scenarios, RCP 4.5 och RCP 8.5. Beroende av vilket scenario som inträffar så beräknas temperaturen stiga olika mycket. Detta syns i figur 8:5, men tydliggörs inte i texten utan där har istället en generell slutsats dragits.

Kartläggning av urbana värmeöar, hur samhällsviktiga funktioner påverkas av värme samt tydlig blå- och grönstruktur är delar som skulle kunna ses över för att minska risken för konsekvenser vid en värmebölja.

Kommentar: Översiktsplanen föreslås kompletteras med information om ändringar i plan- och bygglagen med avseende på klimatanpassning, samt en bedömning om risk för skador på den bebyggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade.

Riskområden för översvämning till följd av höga flöden och kraftig nederbörd har pekats ut i översiktsplanen som Bedömningszonöversvämning i Karta 3 Hänsyn. Se även kommentar under Handlingar och disposition ovan angående uppförstoriing av kartorna.

Text om Översvämning via dagvatten (ÖP sid 174) och riktlinje G6 Vattenhantering (sid 238) ses över med avseende på hårdgjorda ytor kopplat till den nationella strategin för klimatanpassning. Planen kompletteras också med en skrivning om översvämningars påverkan på elförsörjningen.

Nuvarande generella slutsats om framtida medeltemperatur baseras på den översiktliga klimatanalys för Hylte kommun som tagits fram som underlag för arbetet. Avsnittet om klimatförändringar i Hylte kompletteras med en skrivning om de två olika scenarierna för temperaturökning. Se även LRF:s kommungrupps yttrande sid 48.

Övriga synpunkter noteras.

Farligt gods /tung trafik

Kommunen beskriver farligt godsleder och hur de vill arbeta med detta i plansammanhang. Utpekade vägar för farligt gods i kommunen är väg 26 och väg 150. Det beskrivs att järnvägen inte är en farligt godsled. I Riskanalys av farligt gods i Hallands län anges att byggnation utmed samtliga järnvägar, med undantag av Västkustbanan, där transporter av farligt gods kan ske normalt eller vid trafikomläggningar bör minst uppfylla krav enligt den lägre nivån som anges i rapporten.

Kommentar: Utpekade vägar för farligt gods är väg 26, väg 150 samt Södra och Norra Industrigatorna i Hyltebruk. På sid 53 i nämnda rapport anges att "byggnation utmed samtliga järnvägar (utom Väst-

kustbanan) där transporter av farligt gods kan ske normalt eller vid trafikomläggningar minst uppfylla krav enligt lägre nivån (Väg-Låg). Avsnitt Transport av farligt gods på sid 178 i ÖP ses över med avseende på tillfällig transport av farligt gods på järnväg och avstånd till bebyggelse.

Farlig verksamhet

Sedan SEVESO III-direktivet trädde i kraft har det tillkommit ytterligare en farlig verksamhet enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO), Sandahls Entreprenad AB, Nyarp. Det bör göras en beskrivning i översiktsplanen av denna verksamhet och aktuella skyddsavstånd/ utredningsavstånd.

Hylte damm är också en farlig verksamhet enligt LSO. Dammhaveri är en risk som bör beaktas i översiktsplanen och skyddsavstånd/bedömningsavstånd bör redovisas. Ett dammhaveri är ett brott i en vattenkraftdamm där vatten eller en blandning av vatten och annat material strömmar ut okontrollerat. Dammhaverier kan inträffa både vid höga flöden och vid normala flöden i ett vattendrag. Trots att sannolikheten är väldigt låg kan bebyggelse i riskområden få påverkan dels på dammägarnas verksamhet (högre riskklass leder till högre krav på åtgärder och kostnader), dels på konsekvenserna i samhället om dammhaveri inträffar. Det finns en nyligen framtagen konsekvensutredning för dammbrott i Nissan som kan utgöra ett stöd i översiktsplaneringen.

Eventuellt bör kommunens och privata företags hantering av släckvatten beröras.

Kommentar: I samråd med räddningstjänsten kompletteras översiktsplanen med information om tillkommande LSO-verksamhet, behov av bedömningsavstånd kring denna, samt behovet av bedömningsavstånd till Hylte damm.

Förorenad mark

Det är viktigt att i ett så tidigt skede som möjligt i planprocessen uppmärksamma frågor rörande förorenad mark. Undersökning av förorenade områden görs med fördel stegvis och det kan behövas flera undersökningar innan ett område kan anses vara tillräckligt undersökt. Sanering av förorenade områden kan ofta bli kostsamma. Det är därför även viktigt att undersöka om kostnaderna för saneringsåtgärden kan bäras av exploateringen och på så vis göra att området bli lämpligt för den markanvändning som planen medger. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen i översiktsplanen beskriver att det är viktigt att vara ute i god tid, med avseende på undersökningar, om ett område som är potentiellt förorenat ska planläggas.

Kartorna över LIS-områdena i del 1, där det finns potentiellt förorenade områden, är något ottydliga. Det är svårt att se på kartorna var de potentiellt förorenade områdena finns eftersom symbolerna för detta är mycket små. Det bör tilläggas i texten att samtliga kartor avseende förorenade områden kan ändras efter-

som områden kan saneras eller att det kan tillkomma nya potentiellt förorenade områden. Det bör även nämnas att uppdaterad information om förorenade områden kan inhämtas från EBH-stödet samt länsstyrelsernas kartsnitt eller Geodataportalen. Det gäller t.ex. LIS-område 32 Rydöbruk Övregård.

Kommentar: Översiktsplanen kompletteras med en skrivning om att det är viktigt att vara ute i god tid med miljötekniska markundersökningar, om ett område som är potentiellt förorenat ska planläggas.

Symboler för förorenad mark förstoras i LIS-kartorna.

Texten kompletteras också med information om att samtliga kartor avseende förorenade områden kan ändras eftersom områden kan saneras eller att det kan tillkomma nya potentiellt förorenade områden, samt var aktuell information kan hittas. Text Förorenade områden (sid 168) ses över med avseende på detta.

Buller från trafik och verksamheter

En förtätning av bebyggelsen med minskat avstånd mellan olika funktioner såsom bostäder, service och arbetsplatser kan väntas ge ökade bullerproblem vid ny och befintlig bebyggelse. Det gäller framförallt vid en förtätning mellan bostäder och industriområden inom Hyltebruk och Kinnared. Inom dessa industriområden finns idag tung industri. Det gäller t.ex. LIS-område 31 Hyltebruk Brogatan och LIS-område 28 Kinnaredssågen.

I planförslaget framgår att trafikbuller är den främsta orsaken till buller inom kommunen. En god ljudnivå uppnås i första hand genom samhällsplanering i form av lokalisering och utformning av bebyggelse och inte genom skyddsåtgärder och att kommunen ska ställa krav i den fysiska planeringen så att man klarar riktvärden för trafikbuller och vibrationer både inomhus och utomhus. Detta är viktigt att beakta redan i översiktsplaneskedet.

Kommentar: I planförslaget framgår att trafikbuller generellt sett är den främsta orsaken till buller (ÖP sid 31), se kommentar till Trafikverkets yttrande under "Hälsa och säkerhet" på sid 30. I text Buller (ÖP sid 166) och i riktlinje Buller och vibrationer från väg och järnväg under G7 Miljö, hälsa och säkerhet (sid 238) anges att gällande riktvärden som huvudregel inte får överskridas vid utbyggnad av bostäder och andra bullerkänsliga miljöer. Riktlinjen kompletteras med "för buller och vibrationer". Bullerutredning kommer att krävas vid utbyggnad i förtätade miljöer när så krävs, vilket framgår av ovan nämnda riktlinje. Det kommer med största sannolikhet vara aktuellt i LIS 31 Hyltebruk Brogatan.

III. Rådgivande synpunkter

Bebyggelseutveckling

Bebyggelseutvecklingen koncentreras främst till noderna och de länkade orterna vilket skapar förutsättningar för en hållbar utveckling. Översiktsplanen går inte in på tätorterna i detalj vilket gör det svårt att få

någon bra uppfattning över bebyggelseutvecklingen. Det föreslås i översiktsplanen att kommunen ska göra nya fördjupade översiktsplaner för orterna i kommunen och att de fördjupade översiktsplanerna som finns ska sluta gälla när översiktsplanen antas. Innan de fördjupade översiktsplanerna är färdigställda finns det ingen tydlig bild av hur utvecklingen bör ske.

Proposition 2017/18:167 Ett tydligare och enklare detaljplanekrav medför att krav på detaljplan minskas, vilket i sin tur medför att fler åtgärder prövas i bygglov och förhandsbesked utanför planlagt område. Mot den bakgrunden bör kommunen tydligare beskriva utvecklingen av bebyggelse när det sker utanför plan än vad som framgår i samrådsförslaget. Exempelvis behöver frågor ställas om var är det lämpligast att ny enstaka bebyggelse tillkommer, är det i anslutning till befintliga tätorter i första hand, eller vid serviceorter och utvecklingsstråk? Vad innebär lokaliseringar av bostadshus vad gäller tillgång till samhällsservice, förskola, skola, skolskjuts och hemtjänst m.m.? Det bör även finnas tydligare generella riktlinjer vad gäller placering och utformning med hänsyn till stads- och landskapsbild, natur- och kulturvärden på platsen och intresset av god helhetsverkan. Dessa kan med fördel hämtas från tidigare framtagna arkitekturprogram gemensamt för kommunerna i Halland som Focus Inland.

Vad gäller prövning av bygglov eller förhandsbesked fungerar översiktsplanen som ett underlag för hur kommunen tar generell ställning till reglerna i 2 kap. plan- och bygglagen. När sedan prövningen görs tjänar ställningstagandet i översiktsplanen som en utgångspunkt i det enskilda ärendet. Översiktsplanen kan även ange vad som i vissa fall räknas som undantag från en i vissa lägen restriktiv hållning. Om riktlinjer i översiktsplanen mer eller mindre saknas, blir prövningen svårare och mer omfattande än vad den annars hade behövt vara. Rättspraxis visar att domstolarna tar större hänsyn till riktlinjer i översiktsplanen i detta avseende (se MMD 2017-06-30 P2791-16).

I översiktsplanen föreslås att fler än fem byggnader kräver detaljplan. Länsstyrelsen anser även att det är problematiskt att skriva ut en exakt siffra, det bör istället avgöras från fall till fall. Även andra aspekter bör vägas in då plankravet övervägs, t.ex. påverkan på omgivningen och efterfrågan på mark.

Kommentar: Den kommunövergripande översiktsplanen anger huvuddragen för utvecklingen av kommunen, och ska följas upp av fördjupningar för olika kommundelar där översiktsplanens intentioner på ett tydligare sätt länkas samman med de specifika lokala förutsättningarna på olika platser i kommunen. Utpekade områden i äldre delöversiktsplanen har förts över i förslaget i den mån de inte bedömts som helt inaktuella. Dessa områden ska sedan studeras närmare i sitt helhetssammanhang och med stöd av lokala dialogprocesser. Det finns inte utrymme att integrera denna process inom ramen för pågående arbete med den kommunövergripande planen. Se även kommentar under Innehåll ovan, samt yttrande från Femsjö hem-

bygdsförening/En lokal vinkling, sid 52, och Centerpartiet, sid 56.

Propositionen 2017/18:167 ska ses som ett förtydligande av nuvarande detaljplanekrav snarare än en förändring i sak (se prop sid 13) och Hylte bedömer inte att den medför förändringar i behovet av styrning av bebyggelseutveckling utanför detaljplan. I avsnitt Att bygga i landskap under kapitel 7.2 (sid 143f) beskrivs principerna för landskapsanpassning vilket regleras i riktlinje Landskapsvärden under G4 i kapitel 11.4 (ÖP sid 237). Natur- och kulturmiljöhänsyn beskrivs i kapitel 7.1 och 7.3 med riktlinjer under G4 (sid 237f). När det gäller samhällsservice anser Hylte kommun att samhällsservicen ska finnas där människor vill bo. Kommunen är positiv till utveckling på landsbygden och menar att planeringen ska stödja möjligheten att bo och verka på landsbygden på ett hållbart sätt, till exempel genom utvecklad kollektivtrafik, bytesplatser mm, vilket beskrivs i kapitel 2-3, och god samhällsservice i form av hemtjänst, skolskjuts mm.

Av skrivningen i riktlinje Prövning utan detaljplan under G2 (sid 231) framgår att: "Bebyggelse med upp till fem bostäder bör kunna prövas utan detaljplan i områden som är lämpade för ändamålet, och som ligger utanför tätorter, småorter och länkade orter, men inte inom detaljplan, sammanhållen bebyggelse eller LIS-område. Detta förutsätter att lokaliseringen och exploaterings utformning inte i övrigt strider mot översiktsplanens intentioner eller att det inte finns andra motstridiga intressen som kräver detaljplanläggning, till exempel stor efterfrågan på mark i området." Formuleringen kompletteras med "eller betydande påverkan på omgivningen".

Teknisk infrastruktur

Översiktsplanen pekar ut ett område om 200 meter vid de aktuella kraftledningarna som ett bedömningsområde om det är lämpligt med stadigvarande bebyggelse, vilket är bra. Svenska kraftnät vill dock förtydliga att det inte finns något praktiskt samband mellan det avståndet och ett magnetfältsbidrag på 0,1 mikrotesla.

Det är positivt att en ny dagvattenstrategi tas fram. Om det finns områden med kända problem avseende vatten, avlopp eller dagvatten kan dessa med fördel lyftas i översiktsplanen.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Strandskydd

Se avsnitt om Landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Kommunikationer

Regeringen har tagit en nationell transportplan för åren 2014–2025 samt ekonomiska ramar för de regionala transportplanerna. Trafikverket har tagit fram ett nytt förslag för nationell plan och Region Halland ett förslag på regional plan för åren 2018–2029.

Det är bra om de nationella och regionala transport-

planerna nämns i översiktsplanen som gemensamma beslutade verktyg för att genomföra viktiga infrastrukturåtgärder. Åtgärder i infrastruktur är ofta stora, långsiktiga och kostsamma. Förbifart Torup samt en framtida järnvägslink mellan Hyltebruk och Landeryd som föreslås i översiktsplanen behöver därmed i konkurrens med övriga behov i Halland prioriteras i den regionala transportplanen för finansiering. I nuvarande nationella och regionala planen finns i närtid inga namngivna åtgärder med i Hylte kommun.

Vid planering av förbifart Torup Etapp 1 som ska sammanlänka väg 150 med väg 728 bör hänsyn tas till naturvärden vid Bosgårdstakten. Takten inventerades 2009 och bedömdes inneha höga naturvärden med rödlistade arter. I takter finns stora möjligheter att bevara och skapa miljöer för hotade arter.

Naturreseptatet Mårås ligger nära utredningsområdet för kommunikation som avser framtida järnvägslink mellan Hyltebruk och Landeryd. Vid planering av en eventuell järnvägslink bör hänsyn tas till reservatet. Vid samtliga satsningar på infrastruktur bör naturvärden identifieras tidigt i processen så att hänsyn kan tas till dessa.

Samåkning nämns kortfattat som ett sätt att effektivisera resorna inom kommunen. I en kommun som Hylte där bilen har en stor andel av transportarbetet både nu och i en förutspådd framtid, bör det finnas stor potential för samåkning. Länsstyrelsen efterlyser fler tankar och planer på åtgärder som främjar samåkning. Räkna man in samåkning i andelen kollektivtrafik eller andelen bilresor? Detta bör förtydligas för att minska risken för missförstånd. Det är även bra om kommunen belyser frågan om bilpooler i översiktsplanen.

Kommunens satsning på kollektivtrafik ser Länsstyrelsen som mycket positiv.

Gång och cykel

I planförslaget föreslås att gång- och cykel ska prioriteras som trafikslag. Det föreslås att huvudcykelleder succesivt byggs ut mellan tätorter och prioriterade målpunkter i orterna, liksom cykellänkar mellan bytespunkter och orter i stråknära lägen. Länsstyrelsen ser positivt på kommunens vilja att satsa på cykelvägar och gående särskilt nu när intresset för elcykel är stort. Den främsta potentialen för cykelpendling finns inom och mellan närliggande tätorter och satsningar på gc-nätet kan med fördel prioriteras till dessa sträckor. Skyltning, information och bra cykelparkeringar vid knutpunkter stärker dessutom kopplingen mellan cykel och kollektivtrafik och har en positiv inverkan för det hållbara resandet och hela-resan-perspektivet.

Det är även positivt att den regionala cykelplanen omnämns i handlingarna samt vilka objekt i Hylte som är med i planen.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Se även kommentar till Trafikverkets yttrande, sid 28ff. Att nationella

och regionala transportplaner är gemensamma beslutade verktyg, gäller generellt för alla nationella och regionala styrdokument som nämns i översiktsplanen, vilket inte bedöms behöva omnämnas särskilt.

Energi och klimat

Plan- och bygglagen innehåller krav på planering för minskad klimatpåverkan och på klimatanpassning. För att nå de nationella målen kring hållbara transporter och minskad klimatpåverkan är det angeläget att ta hänsyn till bebyggelsestrukturens påverkan på transportbehovet och val av transportsätt. Transportsnålhet och energieffektivitet bör prägla all samhällsplanering och integreras i översiktsplanen. Länsstyrelsen välkomnar därför kommunens stråktänk som bas till framtidens utveckling så att ny mark för verksamheter planläggs främst i anslutning till huvudstråken i kommunen, väg 26 och väg 150. Med denna lokalisering kan kommunen bidra till ett transportsnålt samhälle och öka underlag till kollektivtrafik och andra serviceunderlag.

Det beräknade transportarbetet i planförslaget innebär att andelen kollektivtrafik dubblas vilket är bra, men det bör poängteras att denna ökning är från en låg nivå. Kommunen borde kunna planera för att öka andelen kollektivtrafik samt gång och cykel ytterligare. Att tillåta ökning av antalet bilresor kan motverka klimatmålen.

Under avsnittet om solenergi i planeringen på sidan 107 bör det tilläggas att det finns ett förslag på att slopa bygglov för solceller.

Länsstyrelsen har inget att invända mot de ändringar av prioriterade områden, utredningsområden samt olämpliga områden för vindkraft som görs i översiktsplanen.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Att förslag finns på att slopa bygglov för solceller läggs till i avsnitt Solenergi i planeringen (ÖP sid 105).

Målbild för framtida färdmedelsfördelning är en bedömning av vad som är möjligt med de medel som finns och som föreslås. Det är möjligt att bedömningen av den framtida kollektiv- och cykeltrafikandelen har gjorts i underkant, samtidigt som det är viktigt att målet inte blir orealistiskt. Dagens låga kollektivtrafikandel beror på kommunens glesbygdskaraktär och kollektivtrafikens svårigheter att konkurrera med bilen både vad gäller restider, turtäthet, tidtabeller och samordning. Just för att andelen är låg idag blir hävstången för en påtaglig förändring desto större.

Översiktsplanen föreslår en mycket stor satsning på kollektiv- och cykeltrafik med bland annat huvudcykelleder mellan samtliga tätorter, nya busslinjer mm. Möjligheten att få till stånd en ännu större satsning på förbättrad kollektivtrafik än den som föreslås i planen bedöms inte vara möjlig. Region Halland anser till exempel att föreslagna åtgärder är orealistiska (sid 36f). Ett annat sätt att minska transportarbetet är att

kommunen inte satsar på att växa. En kommun som tappat befolkning och företag har förstås färre resor och transporter. Detta är dock inte ett alternativ ur ett Hylte-perspektiv. Målbilden för framtida färdmedelsfördelning föreslås ses över i det fortsatta arbetet.

Vatten- och materialförsörjning

Under vattenförsörjning skulle det med fördel kunna omnämnas hur kommunen kommer att arbeta för att minska vattenförbrukningen. Även kopplingar med kringliggande kommuner och vattenförsörjning bör ges större utrymme. Under planeringsinriktning Klimatrisker på sidan 177 bör det finnas en planeringsinriktning för dricksvatten med koppling till det regionala perspektivet.

På sidan 108 hänvisas till Länsstyrelsens remissversion av Regional vattenförsörjningsplan. Denna version är inaktuell och används inte längre. Därför bör hänvisningarna tas bort och faktaunderlaget kontrolleras via säkra källor. Detta bör även uppmärksammas i fotnoter där ett flertal hänvisningar förekommer. En ny regional vattenförsörjningsplan är under utarbetande.

De åtgärder för vatten som tas upp i översiktsplanen bör kopplas till Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

På sidan 111 anges att nuvarande och framtida dricksvattenresurser kan skyddas. Detta stämmer inte eftersom dricksvattenresurser ska skyddas. Även enskilda vattentäkter som försörjer mer än 50 personer eller ger mer än 10 m³ ska skyddas som vattenskyddsområde.

Reservvattenlösningar saknas men ska tas upp i VA-plan. Reservvattentäkter ska också skyddas.

På sidan 113 redovisas skyddsvärda grundvattenförekomster. Bedömningen av vilka förekomster som är skyddsvärda grundas på den icke antagna Regionala vattenförsörjningsplanen och riskerar därför vara felaktiga.

Kartan på sidan 116 bör förtydligas och legenden stämmer inte. Det är oklart vad de dubbla svarta cirkellarna innebär. Vidare ger kartan intryck av att det finns tre olika torvtäkter vid Landeryd på båda sidor om länsgränsen. Där finns en torvtäkt som är lokaliserad på båda sidor länsgränsen. Kartan ger även intryck av att det finns en grustäkt i Hallands län i kommunens norra del. Den täkten ligger endast i Jönköpings län. Grustäkten i Färda är avslutad 2016.

Kommentar: En skrivning om hur kommunen arbetar med att minska vattenförbrukningen föreslås under Hot mot vattenförsörjningen.

Hänvisning till remissutgåvan av den regionala vattenförsörjningsplanen tas bort, och urval av skyddsvärda vattenresurser (figur 6:13) ses över med utgångspunkt från andra källor.

Under Vattenskyddsområden (ÖP sid 111) ändras "kan skyddas" till "ska skyddas". Av formuleringen under avsnitt Gränsdragning (sid 112) framgår att vattentäkter som försörjer mer än 50 personer eller ger

mer än 10 kubikmeter vatten räknas som allmän vattentäkt.

I karta på sid 116 har ett layoutfel uppstått, vilket rättas till. Täkter utanför kommungränsen är viktiga att ange, men kan markeras på ett tydligare sätt.

Övriga synpunkter noteras.

Kulturmiljöfrågor

Ett nytt kulturmiljöprogram är under framtagande i kommunen. Programmet är tänkt att vara en underlagshandling till kommunens översiktsplan. Syftet med ett kulturmiljöprogram är också att det ska fungera som ett kunskapsunderlag för kulturmiljöfrågor i kommunens arbete med samhällsplanering och byggnad. Länsstyrelsen har dock inte fått ta del av ett färdigt kulturmiljöprogram, vilket gör att länsstyrelsen i detta skede inte kan lämna synpunkter eller råd vad gäller frågor som rör kulturmiljöprogrammet eller områden som finns upptagna i detta.

Vid all detaljplanering bör kulturhistoriskt värdefull bebyggelse förses med relevant skydd. Den länsomfattande bebyggelseinventeringen från 2007 kan ligga till grund för urvalet.

På sidan 132 står det att det finns sex byggnadsminnen i Hylte kommun. Denna siffra ska justeras till tre. Det stämmer dock att ett av byggnadsminnena omfattar fyra byggnader. På sidan 132 står även att det finns 11 kyrkor i kommunen som skyddas genom kulturmiljölagen. Det finns dock 12 stycken. Södra Unnaryds kyrka omfattas också av kulturmiljölagens bestämmelser.

Under rubriken Bebyggelseinventering på sidan 132 ska det i texten som beskriver klassificering istället stå att samtliga byggnader i bebyggelseinventeringen finns redovisade i Bebyggelseregistret på Riksantikvarieämbetets hemsida.

På sidan 238 under stycket om förvanskningförbud benämns den halländska bebyggelseinventeringen felaktigt så som Länsstyrelsens bebyggelseinventering. Inventeringen tillkom i lika hög grad tack vare kommunernas förtjänst då den genomfördes i samarbete mellan länets kommuner, Länsstyrelsen och Kulturmiljö Halland.

Kartan på sid 134 redovisar två olika symboler för kyrkliga kulturminnen, är detta medvetet eller visar den ena symbolen något annat t.ex. kapell?

Kommentar: Kommunen beklagar att det färdigställda kulturmiljöprogrammet ännu inte kommit länsstyrelsen tillhanda, vilket omgående ska rättas till. En konstruktiv dialog har dock hållits under framtagandet av programmet, mellan kommunen, länsstyrelsen och den konsult som tagit fram förslaget.

På sid 132 i ÖP står det att det finns sex byggnadsminnen i Hylte kommun, varav fyra hänger samman i en miljö. Dessa listas därefter i tre punkter. Formuleringen ändras till "tre" byggnadsminnen. 11 kyrkor

som skyddas av kulturmiljölagen ändras till 12, varvid Södra Unnaryds kyrka läggs till. Under Bebyggelseinventering ändras hänvisningen till Riksantikvarieämbetets hemsida istället för till länsstyrelsens. I karta på sid 134 ska texten till den svarta prickerna vara "Byggnadsminnen".

Arkeologi

Inom vissa av de föreslagna utbyggnadsområdena finns sedan tidigare registrerade fornlämningar som kan komma att beröras av ny bebyggelse. Inom områdena finns även sannolikhet för idag okända fornlämningar dolda under mark. Bland annat kommer ett antal LIS-områden vid sjöar och vattendrag att detaljplanläggas för bostäder. Dessa landskapsavsnitt har varit attraktiva för bosättningar under förhistorisk tid, och kan därmed innefatta arkeologiska lämningar av omfattande karaktär.

Fornlämningar, kända som idag ännu okända, har ett lagstadgat skydd enligt Kulturmiljölagen. Till en fornlämning hör även ett så stort område på marken som behövs för att bevara fornlämningen med hänsyn till dess art och betydelse. Det är enligt samma lag förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. I samband med detaljplanläggning inom utbyggnadsområdena är det därför motiverat med arkeologisk utredning i syfte att klarlägga fornlämningsbilden. Ansökan ställs till Länsstyrelsen som beslutar i dessa ärenden.

Kommentar: Synpunkten noteras. Se riktlinje Fornlämning under G4 Natur- och kulturmiljövården (ÖP sid 238).

Turism och rekreation

Kapitlet om friluftsliv innehåller en gedigen analys av framförallt förutsättningarna för det bostadsnära friluftslivet i kommunens samtliga tätorter i nuläget. I det allmänna stycket framgår det att värdet av friluftsområden beror på aspekterna tillgång, kvalitet och nåbarhet. Planeringsinriktningen för naturmiljö och friluftsliv är relativt vag och kortfattad, det är därmed oklart vad kommunen planerar att göra.

Kommentar: Ett gröstrukturprogram håller på att tas fram, vilket bland annat ska ge ett bättre underlag för en tydligare planeringsinriktning. Översiktsplanen kompletteras med det färdiga resultatet från gröstrukturprogrammet.

Jord- och skogsbruk

Eftersom jordbruksmarken inte är graderad blir det svårt att använda översiktsplanen som stöd i bedömning om jordbruksmark kan bebyggas eller inte.

Planering för jordbruksmark och avvägning mot samhällsintressen beskrivs väl. Däremot avslutas avsnittet om jordbruksmark med "Avvägningar behöver göras från fall till fall enligt vägledning för Framtida jordbruksmark, men i de fall alternativ lokaliseringsinte

bedöms vara möjlig är det angeläget att ny bebyggelse inte hindras av jordbruksintresset.” Länsstyrelsen anser att det som står i 3 kap. 4§ miljöbalken bör vara utgångspunkten.

Kommentar: Citerad mening återfinns under avsnittet om Ny sammanhållen bebyggelse i LIS-område, dvs ett av de tre väsentliga samhällsintressen som anges. Huvudinriktningen är att jordbruksmark inte används för bebyggelse, men att väsentliga samhällsintressen bör ha företräde i de fall en alternativ lokalisering inte är möjlig. Formuleringen förtydligas.

Naturvärden och rekreatiomsområden

Det bör framgå av översiktsplanen hur skydd för värdefulla naturområden på kommunens mark ska säkerställas. Kommunen bör överväga att bilda kommunala naturreservat.

Det är positivt att kommunen avser ta fram ett naturvårdsprogram. Det finns ett utkast till naturvårdsprogram för Hylte kommun som togs fram på 90-talet. Länsstyrelsen bistår gärna med information. Naturvårdsprogrammet bör integreras i översiktsplanen och inte komma till i efterhand. Det bör även ingå en identifiering och analys av spridningskorridorer för djur och växter.

I stycket om naturvärdesobjekt på sid 155 saknas ett ”inte”.

Hylteberg 1:5, som är ett naturminne och utgörs av ett område med blåsippor, saknas i listan över naturminnen.

Kartorna på sid 154 och sidan 160 samt definitionerna i kartorna bör förtydligas.

Kommentar: I översiktsplanen föreslås att ett naturvårdsprogram tas fram (sid 206). Denna bör sedan integreras i framtida uppdateringar av översiktsplanen. Styckena om naturvärdesobjekt (sid 155) och naturminnen (sid 150) korrigeras. Kartorna på sid 154 och 160 förtydligas. Vad som bör förtydligas i definitionerna i kartorna framgår inte av yttrandet. Se även synpunkt från Femsjö hembygdsförening/Möjligheter till byggande på attraktiva platser, sid 50

Grön infrastruktur och ekosystemtjänster

Det bör förtydligas i översiktsplanen att biologisk mångfald är grunden för funktionella ekosystem och att funktionella ekosystem är en förutsättning för de ekosystemtjänster naturen bidrar med, alltså den nytta vi människor har av det naturen producerar.

Att få med ekosystemtjänster i planeringsunderlag ger möjligheter till bättre samhällsekonomiska avvägningar vid beslut, prövning och planering. Exempelvis kan värdet av potentiell fiskproduktion, rekreation och naturturism, folkhälsa etc. vägas mot kostnader för återställning/restaurering till en mer naturlig vattenföring av ett påverkat vattenområde. Ett nytt övergripande underlag håller på att tas fram av Länsstyrelsen m.fl. inom arbetet med de regionala handlingsplanerna för

grön infrastruktur. Detta kommer att vara till hjälp för att se helheten och på så vis förenkla beslut om åtgärder där det är mest samhällsekonomiskt lönsamt.

Det är bra att begreppet grön infrastruktur tas upp, men texten på sidan 152 är inte helt korrekt. Det står att grönområdena hänger samman och bildar en grön infrastruktur. Tyvärr är det i allmänhet så att grönområden (och skogar) inte hänger samman så bra längre. Naturen har delats upp och fragmentiserats av bebyggelse, infrastruktur och produktionsskog. Därför behöver vi nu arbeta för att förstärka och återskapa den gröna infrastrukturen.

Det är bra att kommunen tar fram ett grönstrukturprogram. Det är önskvärt att den gröna infrastrukturen också tas upp i programmet. Ambitionen att arbeta in grönstrukturprogrammet i översiktsplanen är viktig. En början skulle kunna vara att lägga in markanvändningen på kartorna med naturmiljö (sidan 154) och friluftsliv och rekreation (sidan 160), så att eventuella konflikter tydliggörs.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Planering utifrån det sociala perspektivet

Det är mycket positivt att kommunen tar upp sociala aspekter i översiktsplanen och motiverar varför dessa frågor behöver beaktas i samhällsplaneringen. Lägesrapporter som kommunen och Polisen tar fram inom det brottsförebyggande arbetet kan användas som underlag i den fortsatta planeringen.

Översiktsplanen skulle kunna utvecklas något när det gäller jämställdhetsperspektivet. En koppling till de jämställdhetspolitiska målen saknas under flera områden t.ex. under fokusområde 5 och 8. Medmänsklighet som uttrycks i den övergripande visionen saknas under samtliga fokusområden. Resor och transporter är ett relevant jämställdhetsområde men det saknas ett resonemang utifrån ett jämställdhetsperspektiv och utifrån andra jämlikhetsaspekter såsom socioekonomi m.m. Jämställdhetsperspektivet är även relevant inom kapitlet om verksamhetsutveckling särskilt eftersom tillverkningsindustrin har en dominerande ställning i Hyltes näringslivsstruktur. Även handel och besöksnäring är områden som har en tydlig koppling till jämställdhet och kvinnors företagande men perspektivet lyfts inte i sammanhanget.

Sedan Länsstyrelsen och kommunerna inkluderade sociala risker i sina riskoch sårbarhetsanalyser under 2012 har området utvecklats bland annat med nya del av det teoretiska ramverket i vägledningen ”Krisberedskap – för social hållbarhet” (1) som tagits fram av länsstyrelserna. Denna vägledning ersätter den tidigare Västra Götalandsmodellen. Det är även viktigt att identifiera strategiska åtgärder som kan stärka individens livsvillkor, precis som det görs i Hyltes översiktsplan.

Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att använda resultatet i risk- och sårbarhetsanalysen i sin översikts-

plan. I kommande arbete med risk- och sårbarhetsanalysen (som ska inrapporteras 2019) bör sociala risker inkluderas. Det är bra om arbetet kan stödja Hyltes planeringsinriktning för sociala risker. Vid behov kan Länsstyrelsens beredskapsfunktion stödja kommunen med utveckling av de sociala riskfrågorna vid nästa revidering.

På sidan 181 hänvisas till "Länsstyrelsen Hallands län, 2014c. Sociala risker i Hallands län". Länsstyrelsen gjorde en revidering av sociala risker 2015 och den finns i "Regional risk- och sårbarhetsanalys för Hallands län". Det är bra om kommunen kan ta del av den senaste versionen. Länsstyrelsen kommer att uppdatera analysen igen under 2018. Resultatet kommer att rapporteras den 31 oktober 2018 och då är kommunen välkommen att ta del av resultatet.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Förslaget ses över med hänsyn till jämställdhets- och jämlikhetsperspektiven, samt referenser. Se även synpunkt från Hyltenämnden, sid 39.

Konsekvensbeskrivningen

Miljökonsekvensbeskrivning bör innehålla en kartläggning av bullerutsatta områden.

Risken för att överskrida miljökvalitetsnormerna för luft bör utredas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Bland de nationella målen som är av relevans för översiktsplanering nämns inte friluftsmålen, de nämns bara kort under rubriken friluftsliv i kapitel 7.3. Friluftsmålen går dock utöver själva utövandet av friluftsliv och vissa av målen är direkt knutna till samhällsplaneringen (bl.a. tillgång till natur, attraktiv tätortsnära natur). Därför bör de även beskrivas i detta allmänna kapitel, särskilt i en kommun där friluftsliv och naturturism är något som utmärker kommunen och utgör dragplåster för inflyttning och besökare.

Det saknas en koppling till de jämställdhetspolitiska målen i del 1 i konsekvensbeskrivningen. Det resonemang som presenteras under 10.2 är svagt och har glapp såsom att dialog/delaktighet nämns under makt och inflytande trots att jämställdhetsperspektivet saknas i beskrivningen av hur dialogerna har gått till (1.2).

De sociala konsekvenserna saknar ett jämställdhetsperspektiv men även andra jämlikhetsperspektiv. Det vore bra om det tydligare framgick på vilket sätt planförslaget främjar arbetsmarknadsförstoring på lika villkor eller bebyggelsestillväxt som motverkar segregation.

Kommentar: En översiktlig kartläggning av bullerutsatta områden tas fram som underlag för konsekvensbeskrivningen, genom buffring i GIS av vägar och andra bulleralstrande verksamheter.

Konsekvensbeskrivningen kompletteras i övrigt med en bedömning av risken för att miljökvalitetsnormerna för luft överskrids (ÖP sid 212 och sid 213), konsekvenser för det nationella målet för friluftsliv (sid 212-216), bättre koppling av jämställdhetsmålen till översiktsplanen (sid 216), samt att jämställdhet och jämlikhet läggs till som aspekter under Sociala konsekvenser (sid 223).

Övrigt

Länsstyrelsen vill informera kommunen om den pågående översiktsplaneutredningen N 2017:02. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 januari 2019.

Länsstyrelsens yttrande innebär inget ställningstagande avseende de i översiktsplanen föreslagna verksamheterna och åtgärder för vilka krävs prövning enligt miljöbalkens bestämmelser.

Kommentar: Noteras.

4. Övriga statliga organ

Länsstyrelsen har vidarebefordrat information om samrådet till berörda statliga myndigheter. Från dessa har 14 svar kommit in, vilka redovisas nedan.

Lantmäteriet

Planfrågor som berör Lantmäteriets kommande arbete

Översiktsplanen berör endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de förändringar som beskrivs i planen kommer i och för sig att innebära att fastighetsindelningen kommer att behöva förändras eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etc.) kommer att behöva bildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, t.ex. då områden detaljplanläggs.

Lantmäteriets synpunkter

Lantmäteriet har inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar: Informationen noteras.

Trafikverket

Trafikverkets uppdrag

Trafikverkets har som uppdrag att verka för att det transportpolitiska målet nås. Målet är att transportförsörjning ska ske samhällsekonomiskt effektivt och långsiktigt hållbart i hela landet för medborgare och näringsliv. Målet är uppdelat i två delmål. Funktionsmålet syftar till att transporter och resor ska vara tillgängliga. Hänsynsmålet handlar om säkerhet, miljö och hälsa. Detta uppdrag är Trafikverkets ingång i kommunal och regional samhällsplanering.

Trafikverket vill därför börja med att påminna om att Plan- och bygglagen innehåller krav på planering för minskad klimatpåverkan och på klimatanpassning. En utmaning är därför att planera för ett transportsnålt samhälle.

För att nå de nationella målen kring hållbara transporter och minskad klimatpåverkan är det angeläget att ta hänsyn till bebyggelsestrukturens påverkan på transportbehovet och val av transportsätt. Ett transportsnålt samhälle ger många fördelar och trafiken bör av flera skäl minska. Transportsnålhet och energi-effektivitet bör prägla all samhällsplanering och integreras i översiktsplanen. Det övergripande målet är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet.

Trafikverket välkomnar därför kommunens stråktänk som bas till framtidens utveckling så att ny mark för verksamheter planläggs främst i anslutning till huvudstråken i kommunen - väg 26 och väg 150. Med denna lokalisering kan kommunen bidra till ett transportsnålt samhälle och öka underlag till kollektivtrafik och andra serviceunderlag.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Riksintresse och funktionellt prioriterade vägar

Trafikverket beslutade senast om riksintresse för kommunikationer 2013. I Hylte kommun berörs väg 26 samt Halmstad Nässjö järnväg (HNJ-banan). Områden som är av riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8§ Miljöbalken skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Funktionellt prioriterat vägnät

Som en del i vårt uppdrag att främja tillväxt och utveckling har Trafikverket tagit initiativ till att peka ut vilka vägar som är viktigast för tillgänglighet ur ett nationellt och regionalt perspektiv. Detta har genomförts i samråd med i första hand länsplaneupprättarna. Dessa vägar kallas för funktionellt prioriterat vägnät (FPV) och kommer att vara ett planeringsunderlag och stöd för:

- Prioritering av insatser för att värna/utveckla tillgängligheten för resor/transporter.
- Samhällsplanering och utformning av vägarna samt avvägning av olika intressen

FPV kan men fördel pekas ut i översiktsplanen. De funktioner som pekats ut är:

- godstransporter
- långväga personresor med bil
- dagliga personresor med bil
- kollektivtrafik med buss

Vissa vägar, inte minst större leder, kan ha mer än en viktig funktion. För Hylte kommun är

- Väg 26 utpekad för såväl Kollektivtrafik, gods och dagliga personresor med bil.
- Väg 150 utpekad för gods och dagliga personresor med bil.

Varje planeringssituation är unik och FPV är ett av flera viktiga underlag i planeringen. Hänsyn ska tas till det enskilda fallets förutsättningar och även ta till den samlade bilden utifrån övriga trafikslag samt göra avvägningar mot transportpolitikens hänsynsmål.

Kommentar: Informationen noteras. Funktionellt prioriterat vägnät har pekats ut i översiktsplanen, se karta och text sid 42, riktlinjer på sid 235 och Karta 2 Användning. Informationen om vägnarnas respektive funktioner läggs till i texten.

Luftfart

Flygplatserna är sakägare och ska därför beredas möjlighet att yttra sig om högre byggnader och anläggningar inom den MSA-påverkande zonen för flygplatser. Likaså ska Luftfartsverket och Försvarmakten, i egenskap av sakägare, ges möjlighet att yttra sig över detaljplaner med byggnader över 20 m. I de fall det framkommer behov av flyghinderanalys ska en sådan genomföras och skickas till berörda flygplatser.

Kommentar: Informationen finns i riktlinje Riksintresse kommunikationer luftfart på sid 241 i ÖP, och korrigeras i enlighet med ovanstående.

Nationell och regional transportplan

Regeringen har tagit en nationell transportplan för åren 2014-2025 samt ekonomiska ramar för de regionala transportplanerna. Trafikverket har tagit fram ett nytt förslag för nationell plan och Region Halland ett förslag på regional plan för åren 2018-2029. Nationell transportplan omfattar investeringar i statliga järnvägar och vägar som ingår i stamvägnätet. Regionala transportplanen omfattar investeringar i övriga statliga vägar, statlig medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafikanläggningar med mera, samt åtgärder i andra icke statliga anläggningar av betydelse för det regionala transportsystemet. I Hallands län är det Region Halland som upprättar den regionala planen och fastställer planen som därefter godkänns av regeringen. Trafikverket har ansvaret för genomförandet av åtgärderna.

Det är bra om de nationella och regionala transportplanerna nämns i översiktsplanen som gemensamma beslutade verktyg för att genomföra viktiga infrastrukturåtgärder.

Åtgärder i infrastruktur är ofta stora, långsiktiga och kostsamma åtgärder. Förbifart Torup samt en framtida järnvägslink mellan Hyltebruk och Landeryd som föreslås i Översiktsplanen behöver därmed i konkurrens med övriga behov i Halland prioriteras i den regionala transportplanen för finansiering. I nuvarande nationella och regionala planen finns i närtid inga namngivna åtgärder med i Hylte kommun.

Kommentar: Kommunen är medveten om de kostnader som är förknippade med åtgärder i infrastrukturen, inte minst när det gäller järnväg. Angående av omnämmande nationella och regionala transportplaner, se Länsstyrelsen/kommunikationer, sid 23.

Trafikverkets arbetssätt

Generellt anser Trafikverket att alla infrastrukturinvesteringar ska planeras utifrån fyrstegsprincipen, som är ett centralt förhållningssätt och en planeringsmetod för att hushålla med resurser och minska transportsystemets negativa påverkan. Infrastrukturinvesteringar som berör det statliga infrastrukturensystemet ska vidare föregås av en åtgärdsvalsstudie där berörda aktörer deltar. Om det är tänkt att staten eller regionen ska bekosta hela eller delar av någon åtgärd så måste även

åtgärden finnas med i nationell eller regional transportplan på något sätt.

Kommentar: Fyrstegsprincipen beskrivs i översiktsplanen på sid 43.

Cykelvägar

I planförslaget föreslås att gång- och cykel ska prioriteras som trafikslag. Det föreslås att huvudcykelleder succesivt byggs ut mellan tätorter och prioriterade målpunkter i orterna, liksom cykellänkar mellan bytespunkter och orter i stråknära lägen.

Trafikverket ser positivt på kommunens vilja att satsa på cykelvägar och gående. Den främsta potentialen för cykelpendling finns inom och mellan närliggande tätorter och satsningar på GC-nätet kan med fördel prioriteras till dessa sträckor. Skyltning, information och bra cykelparkeringar vid knutpunkter stärker dessutom kopplingen mellan cykel och kollektivtrafik och har en positiv inverkan för det hållbara resandet och hela-resan-perspektivet.

Även positivt att den regionala cykelplanen omnämns i handlingarna samt vilka objekt i Hylte som är med i planen.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Planering av bostäder/Tätortsutveckling

Trafikverket konstaterar att översiktsplanens utpekanden av områden för bostäder är av övergripande karaktär och efterföljande detaljplanering får vidare hantera frågor om boendemiljö såsom buller, vibrationer och risker samt hållbar tillgänglighet. Det samma gäller föreslagen lokalisering av verksamheter och handel.

Förtätning och tillgänglighet

En av samhällsplaneringens stora utmaningar är att skapa ett hållbart samhälle, där bilberoendet minskar till fördel för resor med kollektivtrafik, gång och cykel. För att nå dit bör befintliga tätorter förtätas och nya bostads- och verksamhetsområden förläggas i anslutning till etablerade områden.

Den fysiska planeringen bör också ses som ett verktyg för att understödja kollektivtrafiken genom att befintliga stråk och bytespunkter förstärks. Ny exploatering måste ha god tillgång till kollektivtrafik.

Vid planering av nya bostads- och verksamhetsområden är det viktigt med en tydlig grundstruktur för gång- och cykelvägnätet med gena, sammanhängande och attraktiva stråk. Hållplatser och bytespunkter måste också ha en naturlig koppling till gång- och cykelstråken.

Trafikverket ser därför positivt på kommunens planer att i Hylte planera för förtätad bebyggelse och prioritera hållbara trafikslag som kollektivtrafik, gång- och cykel.

Bebyggelsefritt avstånd

Trafikverket är mycket restriktiv med nya anslutningar

och exploatering i vägar och järnvägars närområde. Länsstyrelsen har även beslutat om ett utökat byggnadsfritt avstånd till 30 m för väg 26. Generellt är avståndet 12 m. Detta för att nuvarande funktion och framtida utveckling av vägarna inte ska hindras. Trafikverket anser att minst de avstånd som beskrivs enligt § 47 Väglagen och Länsstyrelsens beslut i förhållande därtill bör säkerställas även vid bygglov och inom detaljplanlagt område.

Åtgärder på infrastruktur

I de fall en framtida exploatering ligger i anslutning till statlig väg och järnväg är det viktigt att den kommande planeringen sker i nära samråd med Trafikverket. Trafikverket vill understryka att en säker framkomlighet prioriteras framför allt på dom större vägarna. Vi är därför restriktiva till nya anslutningar och vid en förändring av befintliga anslutningar krävs en god trafikteknisk standard. Ny trafikallstrande verksamhet kan t ex ställa krav på planskild anslutning (trafikplats) eller kanalisering som ska bekostas av kommun/exploator.

Trafikverket vill betona att tätorterna inte ska utvecklas på ett sätt där de funktionellt prioriterade vägarna byggs in och får en begränsad framkomlighet eller sämre trafiksäkerhet.

I det fortsatta arbetet med trafikplanering och översiktsplaner bör kommunen tydligt lyfta fram hur kommunen avser hantera detta då det finns en risk för att det föreligger konflikt mellan strategin att ”verka för att vägarna i det lokalt prioriterade vägnätet håller hög standard med avseende på framkomlighet och trafiksäkerhet för olika trafikslag” och att samtidigt lokalisera volymhandel och störande verksamhet intill samma vägnät.

Trafikverkets ser positivt på förslaget att förstärka organisationen med en infrastrukturstrategi.

Hälsa och säkerhet

I planförslaget framgår att trafikbuller är den främsta orsaken till buller inom kommunen. Trafikverket anser att en god ljudnivå i första hand uppnås genom samhällsplanering i form av lokalisering och utformning av bebyggelse och inte genom skyddsåtgärder och att kommunen ska ställa krav i den fysiska planeringen så att man klarar riktvärden för trafikbuller och vibrationer både inomhus och utomhus. Detta är viktigt att beakta redan i översiktsplaner avseende de områden nära statlig infrastruktur.

Utpekade vägar för farligt gods i kommunen är väg 26 och väg 150. Vid byggnation inom 150 meter bör en riskanalys/bedömning tas fram som pekar ut potentiella risker och åtgärder för att minska påverkan från dessa. Samråd bör i samband med detta hållas med Länsstyrelsen, Räddningstjänsten och Trafikverket.

Kommentar: Kommunen delar i översiktsplanen Trafikverkets syn på förtätning och tillgänglighet, och avser att arbeta vidare med planering och utveckling av

cykel- och kollektivtrafiksystemen och med lokalisering av ny bebyggelse på ett sätt som främjar tillgängligheten till ett hållbart resande. Se även kommentar under ”LIS” nedan.

Informationen om bebyggelsefritt avstånd finns i riktlinje Bebyggelsefritt områden väg under G2 på sid 232, med syfte att säkerställa bebyggelsefritt avstånd vid fortsatt detaljplanering och bygglovgivning.

Trafikverkets syn på exploatering i anslutning till statliga vägar och järnvägar noteras. Möjliga konflikter mellan tätortsutvecklingen i kommunen å ena sidan och framkomlighet och trafiksäkerhet på funktionellt prioriterat vägnät å den andra kan med fördel tydliggöras i översiktsplanen liksom riktlinjer för hantering av dessa. Här ingår planering i nära samråd med Trafikverket.

I kapitel 3 anges under miljö kvalitetsmålet ”God bebyggd miljö” att ”Trafik är den i särklass största orsaken till förekomsten av buller”. Detta gäller generellt för landet och informationen är hämtad från Naturvårdsverkets hemsida ”Transporterna och miljön”. Huruvida detta gäller även för Hylte uttalas inte i översiktsplanen, men det stämmer troligtvis.

Bullerfrågan hanteras i översiktsplanens bland annat i kap 8 (sid 166). Kommunen delar Trafikverkets uppfattning att god ljudnivå i första hand inte bör uppnås genom skyddsåtgärder utan genom samhällsplanering i form av lokalisering och utformning av bebyggelse. Krav på att klara riktvärden för trafikbuller och vibrationer anges i riktlinje Buller och vibrationer från väg och järnväg under G7 på sid 238. Där anges som huvudregel att en god ljudmiljö ska eftersträvas och gällande riktvärden inte får överskridas vid utbyggnad av bostäder och andra bullerkänsliga miljöer. Under riktlinje G1 Lokalisering av bebyggelse, föreslås att en hänvisning till riktlinje Buller och vibrationer från väg och järnväg under G7 läggs till.

Riktlinje Bedömningszon farligt gods på sid 243 i ÖP kompletteras med att samråd ska ske med länsstyrelsen och Trafikverket utöver Räddningstjänsten i samband med etableringar inom bedömningszon.

LIS

Översiktsplanen pekar ut sammanlagt 30 LIS-områden till förmån för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Trafikverket ser dock att kriterierna generellt inte är tydligt utvecklade eller avvägda. Trafikverket ställer sig också frågande till att närhet till befintlig infrastruktur och/eller/trafiksystem inte utgör ett tungt vägande kriterium. En utgångspunkt för LIS-utpekanden bör vara att området har ett rimligt kort avstånd till utvecklad infrastruktur och transportsystem för exempelvis kollektivtrafik vilket i sin tur medverkar till hållbara resor och transporter, se ”Lokalisering av bostäder och blandad bebyggelse” ÖP sid 73.

Kommentar: Generellt är avstånd till utvecklad kollektivtrafik ett viktigt kriterium för ett hållbart transportsystem, vilket också är inriktningen för merparten av

den bebyggelseutveckling som föreslås i översiktsplanen. Dock är detta inte ett kriterium för utpekande av LIS-områden, som främst är att det är lämpligt för landsbygdsutveckling, se 7 kap 18e § miljöbalken. Sammanlagt föreslås cirka 60 av totalt 470 bostäder utanför kommunens tätorter, vari ingår småorter som Brännögård och andra mindre orter som ligger kollektivtrafikhärlä. Antalet bostäder som föreslås i nya LIS-områden och som ligger utanför tätort är sammanlagt 15-20, dvs 3-4 procent av det totala bostadstillskottet. Dessa ligger i två LIS-områden (Rangalsnäs och Åbygget) som framför allt stödjer service och kommunikationer i Unnaryd. De bedöms båda ha stor potential för genomförande, en viktig faktor i en kommun där det är svårt att få ekonomi på nybyggnation.

Kommunen varken tror eller önskar att all bebyggelseutveckling ska ske i tätorterna, utmaningen är istället att göra prioriteringar och genomföra åtgärder för ett hållbart resande även på landsbygden. Detta är verkligheten för de flesta av Sveriges kommuner. För att befintliga och nya bostäder utanför de större stråken ska främja en hållbar transportutveckling avser kommunen (ÖP) att prioritera och verka för ökat cykel- och kollektivtrafikresande genom utveckling av transportsystemet där effektiv kollektiv- och cykeltrafik i stråken, utvecklade bytespunkter mellan olika trafikslag och åtgärder i det lokalt prioriterade vägnätet för ökad framkomlighet och trafiksäkerhet. På sikt bedöms även kollektivtrafiken kunna utvecklas på landsbygden med ny teknik och självkörande fordon.

Se även Länsstyrelsen/Landsbygdsutveckling i strandnära lägen sid 19, samt LFR:s kommungrupps sid 48.

Försvarsmakten

Det öppet redovisade riksintresset för totalförsvarets militära del Hagshults övningsflygplats är korrekt redovisat på karta och i text. Försvarsmakten saknar dock en text om riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess och som inte kan redovisas öppet. Inom kommunen kan de riksintressen som inte redovisas öppet framför allt påverkas av uppförandet av höga byggnadsobjekt så som master och vindkraftverk. Hela landets yta är därför samrådsområde för objekt högre än 20 m utanför, och högre än 45 m inom, sammanhållen bebyggelse vilket bör framgå av översiktsplanen.

I övrigt har Försvarsmakten inget att erinra.

Kommentar: Tillgodoses genom att ny riktlinje "Höga objekt" införs förslagsvis under G2 Lämplighetsprövning ny bebyggelse, där det framgår att för objekt högre än 20 meter utanför, och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse ska Försvarsmakten höras, se Länsstyrelsen/Totalförsvaret sid 18.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB

MSB har tagit del av förslaget till ÖP för Hylte kommun. Myndigheten avstår från att yttra sig.

Kommentar: Noteras.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen lämnar följande yttrande på förslaget till ny översiktsplan. Vi ser positivt på att det tas fram en ny plan och har inget att invända till det som anges angående skogen. Nedan tas upp några områden som vi vill belysa ytterligare.

Eftersom skogen har ett jämställt mål mellan produktion och miljö måste naturligtvis båda delarna tas hänsyn till vid åtgärder som berör skogsmark.

Kommunen är till stora delar täckt av ett relativt flackt barrskogslandskap, med spridda lövinslag. Den dominans som skogen har, tillsammans med en stor skogsindustri, gör att skogens ekonomiska betydelse för kommunen, dess innevånare och många människor och företag även utanför Hylte är omfattande :

Infrastruktur för skogsbruket

Det är viktigt att infrastrukturen fungerar så att alla skogliga produkter kan fraktas från skogen till industrin och vidare därifrån. Det är även viktigt med bra och trafiksäkra vägar för boende och turismen som bor/brukar och besöker skogen.

Man bör ha i åtanke att transportvikterna, för lastbil, är på väg att öka. Viktigt då är att ha en standard på vägnät och broar så att de nya kraven möts upp på bästa vis. En del i detta är att tillse att det finns förutsättningar för ballastframställning inom rimliga avstånd .

Sociala värden i skogen

Skogen är en social tillgång och denna parameter ökar tydligt år från år. Det bör finnas en plan för sociala värden knutna till skogsmiljöer. En början kan vara där de flesta innevånarna finns, dvs de tätortsnära skogarna.

Värdetrakter

I kommunens sydvästra del samt runt Femsjö förekommer så kallad värdetrakt. I detta fall rör det sig om värdetrakter knutna till ädellövskog.

En värdetrakt är ett avsnitt i landskapet som har ett speciellt högt bevarandevärde. Anledningen till att områden klassas som värdetrakter är att tätheten av värdekärnor är högre här än vad som är fallet i "vardagslandskapet".

Övriga miljönyttor

Förnyelsebar energi tas med fördel ur skogen. I takt med avvecklingen av fossila petroleumprodukter torde uttaget från skogen öka.

Skogen används även med fördel till att binda kol, längre eller kortare perioder.

Avverkning, av alla slag, tär på näringskapitalet och därför bör man verka för askåterföring i skogsbruket.

*Kommentar: Informationen noteras. Översiktsplanen föreslås kompletteras med information om skogliga värdeetrakter, samt en skrivning om skogens sociala värden. Synpunkt om väginfrastrukturen noteras men ansvar för den väginfrastrukturen där det framför allt fraktas skogliga produkter ligger i de flesta fall på annan huvudman än kommunen. Se även LRF:s kom-
mungrupp, sid 48.*

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har inga synpunkter kring ny översiktsplan för Hylte kommun då kommunen inte har någon anknytning till havet eller de verksamheter som Sjöfartsverket ansvarar för.

Kommentar: Noteras.

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten avstår från att yttra sig över förslaget till översiktsplan för Hylte kommun. Det innebär inte att myndigheten tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.

Kommentar: Noteras.

Svenska kraftnät

1 Nuläge

I Hylte kommun har Svenska kraftnät två parallellgående 400 kV-ledningar.

2 Allmän information

Svenska kraftnät har ledningsrätt för kraftledningarna som är av betydelse för rikets elförsörjning. Ledningsrätten innebär att åtgärd/verksamhet som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet, inte får vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätt.

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från stamnätsledningar och stationer. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på vår webbplats: <http://www.svk.se/aktorsportalen/samhallsplanering>

Svenska kraftnät vill påminna om att byggnationer i närheten av transformatorstationer och ledningsstråk kan medföra svårigheter vid eventuella framtida förändringar i stamnätet.

Alla kraftledningar som drivs och förvaltas av Svenska kraftnät har underjordiska installationer. Vid alla typer av markarbete inom en kraftledningsgata ska Svenska kraftnät rådfrågas om direktiv innan markarbete påbörjas.

Ur ett elsäkerhetsperspektiv regleras avståndet mellan kraftledningar och olika verksamheter i Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2008:1 med ändring ELSÄK-FS 2010:1 och ELSÄK-FS 2015:3. Föreskrifterna reglerar bland annat byggnation och vissa typer av verksamheter på upp till 100 meters avstånd från kraftledningar. Exempel på detta är verksamhet med

brandfarliga och explosiva varor, upplag, parkeringsplatser, busshållplatser med mera.

Svenska kraftnät vill passa på att informera om att invid och under en kraftledning finns det risk för steg- och beröringsspänningar i marken. Det finns också elsäkerhetsrisker med att anlägga en metallisk konstruktion, t.ex. elstängsel och vindskydd med plåttak, i närheten av kraftledningar. Byggnader i närheten av stamnätet för el kan behöva jordas exempelvis om väggar och tak är av plåt. Om jordning är aktuellt eller om du har andra frågor rörande ärendet, vänligen kontakta oss för ytterligare information.

Svenska kraftnät vill också informera om att etablering av storskalig elintensiv verksamhet ställer krav på elnätetsstrukturen i regionen. Det elnät som behövs för att tillgodose behovet av el tas ofta för givet. I många områden i Sverige utnyttjas stamnätet redan idag fullt ut stora delar av året. Därför kan det behövas investeringar för att möjliggöra ytterligare uttag av el från stamnätet. Detta behöver beaktas i samhällsplaneringen i allmänhet och vid planering av särskilt elintensiv verksamhet i synnerhet.

3 Ärendespecifik information

Magnetfält

Svenska kraftnät vill förtydliga att vår magnetfältspolicy tar fasta på att vi eftersträvar att hålla ett magnetfältsvärde under 0,4 mikrotlesla vid stadigvarande vistelse vid all nyprojektering av stamnätsledningar och önskar att kommunen följer samma princip vid plan- och lovärenden invid Svenska kraftnäts anläggningar. Årsmedelvärdet, vilket är det mått vi använder för att beräkna magnetfältsbidraget, beror på flera faktorer. Ledningens årsmedelström, faslinornas höjd ovan marken och faslinornas placering i förhållande till varandra påverkar magnetfältet. Det innebär att det inte går att utgå från att en kraftledning med en viss spänning per automatik kräver ett givet avstånd för att ett magnetfältsbidrag på 0,4 mikrotlesla ska kunna erhållas. Det är rimligt att som översiktsplanen gör peka ut ett område om 200 meter invid de aktuella kraftledningarna som ett bedömningsområde huruvida det är lämpligt med stadigvarande bebyggelse men vi vill förtydliga att det inte finns något praktiskt samband mellan det avståndet och ett magnetfältsbidrag på 0,1 mikrotlesla.

I samband med att tillstånd omprövas för våra växelströmsledningar vidtar vi ofta åtgärder för att minska magnetfälten eller erbjuder oss att köpa fastigheter som står så nära ledningen att magnetfältet överstiger 4,0 mikrotlesla.

Mer information om Svenska kraftnät och magnetfält finns på vår webbplats.

De senaste 30 årens forskning har inte kunnat säkerställa några hälsorisker relaterat till magnetfält. Mer information finns på Strålsäkerhetsmyndigheten hem-

sida, www.ssm.se. Där finns bland annat en broschyr om magnetfält och hälsorisker.

Broschyren finns på adressen: <http://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/Global/Publikationer/Broschyr/2009/Magnetfalt-och-halsorisker-low.pdf>

Vindkraft

Vi vill påminna om att all utbyggnad av elproduktion kräver anslutningsnät. Vid större produktionsetableringar krävs ofta förstärkningar av såväl lokal-, region- som stamnät. All produktionsutbyggnad medför därmed utbyggnad av infrastrukturen för el. Detta bör beaktas vid planering av utbyggnad av elproduktion.

Vid planering av vindkraftsanläggningar krävs ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och våra anläggningar. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri. Avstånden måste även vara tillräckliga för att möjliggöra en säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.

För att upprätthålla en god flygsäkerhet vid besiktningar rekommenderar Transportstyrelsen att vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd lägre än 50 meter placeras minst 100 meter från kraftledning. Vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd över 50 meter bör placeras minst 200 meter från kraftledning. Avståndet beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi. För verk med en rotordiameter på 100 meter eller mer bör avståndet mellan torn och ledning vara större än 250 meter.

4 Slutsats

Så länge våra synpunkter beaktas har Svenska kraftnät inga invändningar mot förslaget till Hyltes översiktsplan.

Svenska kraftnät vill informera om att våra anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande copyrighttext framgå: "© Affärsverket svenska kraftnät".

Ytterligare information rörande samhällsplanering i närheten av våra anläggningar återfinns i skriftena *Elnät fysisk planering* och *Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i stamnätet*. För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2018-2027. Dessa dokument finns publicerade på vår webbplats, www.svk.se.

Kommentar: Riktlinje Bedömningszon kraftledning på sid 242 i ÖP kompletteras med att samråd ska hållas

med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från stamnätledningar och stationer. Övriga synpunkter noteras.

Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM

Elektromagnetiska fält

Den elektromagnetiska strålmiljön kan påverkas kring järnvägsnät, kraftledningar och transformatorstationer. Elektriska fält skärmas bra av vegetation och byggnadsmaterial och därför orsakar inte yttre källor några betydande sådana fält inomhus. Magnetfält avskärmas däremot inte på samma sätt och därför kan yttre källor signifikant höja magnetfältsnivån inomhus.

SSMFS 2008:18 anger referensvärden för elektromagnetiska fält. Referensvärdet för magnetfält för den systemfrekvens som används i Sverige, 50 Hz, är 100 mikrottesla. Referensvärdena är satta för att med marginal skydda mot alla säkerställda hälsorisker, i det här fallet nerv- och muskelpåverkan.

Det finns en vetenskapligt grundad misstanke om förhöjd risk för barnleukemi för barn som exponeras varaktigt för lågfrekventa magnetfält. Bakgrunden är att epidemiologiska studier observerat en genomsnittlig fördubblad incidens för barnleukemi för grupper som exponerats för 0,4 µT eller högre i medelvärde jämfört med de som exponerats för 0,1 µT eller lägre. Det observerade sambandet gäller för barn som har varit exponerade för magnetfält med frekvenserna 50 eller 60 Hz. Sambandet är dock för svagt för att med säkerhet påvisa ett orsakssamband. Det har inte heller gått att finna något robust stöd från djur- eller cellstudier för ett samband. WHO:s cancerforskningsgrupp IARC har därför klassat lågfrekventa magnetfält som möjligen cancerframkallande.

SSM bedömer utifrån egna mätningar att ungefär hälften av landets bostäder förväntas ha magnetfält som i årsmedelvärde understiger 0,05 µT och ungefär 95 % av landets bostäder förväntas ha magnetfält som i årsmedelvärde understiger 0,2 µT. SSM anser att magnetfältsnivåer bör redovisas i kommande MKB:er för bostäder och andra platser där barn vistas varaktigt och förhöjda fält kan förväntas på grund av exempelvis kraftledningar. Det är sedan miljöbalken som ska beaktas då bedömning görs om olika alternativ och eventuellt behov av exponeringsbegränsande åtgärder.

Folkhälsomyndigheten är tillsynsvägledande när det gäller miljöbalken eftersom det i det här fallet avser miljöfarlig verksamhet som inte omfattas av tillståndsplikt enligt strålskyddslagen.

Ultraviolet (UV) strålning:

Det finns anledning att planera barns utemiljöer, exempelvis kring skolor och daghem, så att den miljö barnen vistas i innebär en variation vad gäller områden med sol och skugga. UV-strålning kan orsaka olika typer av hudcancer, detta är en säkerställd koppling. Samtliga cancerformer som har koppling till UV-strålning har ökat i Sverige på senare tid.

Radon

Avsikten bör vara att säkerställa att radonhalten i nya bostäder ligger under Boverkets gränsvärde på 200 Bq/m³ i årsmedelvärde. För befintliga bostäder är det Folkhälsomyndighetens riktvärde på 200 Bq/m³ som gäller.

Vid byggandet av tunnlar hänvisar vi till Arbetsmiljöverket, de har nya föreskrifter kring detta, AFS 2015:7, som trädde i kraft 1 juni 2016: <https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/foreskrifter/hygieniskagransvarde-afs-2015-7.pdf>

SSM har utvecklat en webbaserad kurs som ger information om radon, se vidare information under följande länk: <http://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/Om-myndigheten/Utbildning/E-utbildning/>

Vid kommunikation med SSM i rubricerat ärende ska referens anges, dvs. SSM:s diarienummer och namn på ansvarig handläggare.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Sveriges geologiska undersökning

Vi avstår från att yttra oss i ärendet, och hänvisar till vår checklista gällande översiktsplaner. Den är till hjälp för att hitta till relevant information på vår hemsida. <https://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/kommunal-planering/>

Kommentar: Noteras.

Statens geotekniska institut (SGI)

SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred och erosion. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, exempelvis hantering av radon, ingår således inte.

Underlag

1. Översiktsplan för Hylte kommun, samrådsförslag daterad 2018 -01-30.

2. Jordartskarta, SGU

3. Skredriskkartering, Räddningsverket 1994 (numera benämning Översiktlig stabilitetskartering, MSB)

SGI:s ställningstagande

Generellt är det i en översiktsplan lämpligt att översiktligt redovisa geologiska och geotekniska förhållanden samt eventuella risker, då detta utgör underlag för strategiska val av markanvändning. Särskilt bör framgå i vilken utsträckning de geotekniska säkerhetsfrågorna är styrande för markanvändningen, det vill säga områden där markens stabilitet kan orsaka svårigheter vid planläggning och/eller särskilt behöver utredas i samband med detaljplanläggning eller bygglovgivning.

Enligt SGU:s jordartskarta är de geotekniska förutsättningarna inom Hylte kommun i huvudsak gynnsamma då marken främst består av jordarterna morän och isälvsavlagringar samt berg. Geotekniskt gynnsamma

jordarter som organiska jordar i form av torv har relativt stor utbredning, medan finkorniga jordar som lera och silt är mer sparsamt förekommande.

Samrådsförslaget för ÖP innehåller goda textbeskrivningar och strategier för de geotekniska säkerhetsfrågorna:

- Beskrivningen av nya LIS-01måden inkluderar ställningstaganden kring risk och sårbarhet med avseende på jordlager och risk för ras, skred och erosion vilket är utmärkt.

- I kapitel 8 Beredskap för risk och sårbarhet ges följande Planeringsinriktning Klimatrisker:

- Utred alltid stabilitetsförhållandena inom bedömningszoner för ras- och skredrisker.

- Undvik helt planering och byggande av bostäder och samhällsviktig verksamhet inom riskområde för översvämningar till följd av höga flöden, liksom inom områden med besvärliga avlopps- och dagvattenförhållanden innan dessa är åtgärdade.

- I avsnitt 8.2 Klimatrisker anges, att som försiktighetsåtgärd införs en generell Bedömningszon ras och skred om 30 meter runt kommunens större sjöar och vattendrag där eventuella stabilitetsproblem ska utredas innan byggnation och andra markåtgärder tillåts. En motsvarande Bedömningszon översvämning införs med avseende på risk för översvämning.

- ÖP innehåller också en vägledning för handläggare som tydliggör syftet med ovan nämnda bedömningszoner. I karta 3 - Hänsyn, finns bedömningszonerna inritade. Kartan är dock något svårtolkad då den innehåller överlappande information. En kartvisningstjänst kommunens ÖP-kartor kan tändas och släckas skulle underlätta identifieringen av olika zoner och intressen.

Som ytterligare tänkbart kunskapsunderlag för översiktsplaneringen har SGI i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl a MSB och SGU tagit fram en Vägledning ras, skred och erosion (<http://www.swedgeo.se/globalassets/publikationer/sgi-vagledning/sgi-vl.pdf>). Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst: <https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning.

SGI vill trycka på att det i samband med detaljplanering alltid ska utföras bedömning av ras, skred och erosion i enlighet med PBL. Vi vill också framhålla vikten av att vid prövning av markens lämplighet för avsett planändamål måste livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. vara utgångspunkten och därför behöver förväntade effekter av ett förändrat klimat beaktas. Klimatscenerierna indikerar att för de kommande 100 åren kan ökad nederbörd förväntas leda till ökade flöden och förhöjda nivåer i mark och vattendrag. Detta kan öka riskerna för ras, skred, erosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedöm-

ning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse). Översvämningsförebyggande åtgärder, tex uppfyllnader och vallar, kan medföra geotekniska konsekvenser vilket också måste beaktas.

För ytterligare information om, bland annat, hur geotekniska säkerhetsfrågor bör hanteras i planprocessen, se följande film: <https://www.youtube.com/watch?v=Aldfd98UopU>

Kommentar: Synpunkterna noteras. En karttjänst för översiktsplanens kartor planeras, se kommentar till Länsstyrelsen/kartorna på sid 17.

PTS

PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat:

- främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation
- verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga
- verka för att tillgodose totalförsvarets behov av post- och elektronisk kommunikation under höjd beredskap, och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar i näten för elektronisk kommunikation i fred

Regeringen presenterade i oktober 2011 sin digitala agenda för Sverige. Det övergripande målet i agendan är att Sverige ska vara bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter. År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi ”Sverige helt uppkopplat 2025” där det kortsiktiga målet är att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020. På längre sikt är målen att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s senast år 2025 samt att det bör finnas tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där människor normalt befinner sig senast år 2023.

En robust och välutbyggd it-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden. It är en central infrastruktur som ligger till grund för många andra områden. En väl fungerande och utbyggd it-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetens-

försörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att it-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner. Om inte it-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna. Lagändringen i Plan och bygglagen (PBL) från maj 2011, stärker även detta.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område att besvara remissen. I detta fall torde det vara lämpligt att kontakta Telia Company AB, Skanova, Tele2, Telenor, Tre, NET 1 samt Teracom. Även kommunen bör ha en förteckning över vilka ledningsägare som blir berörda.

Sedan december 2010 finns ett system för begäran om ledningsanvisning, ”ledningskollen.se”. För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Om planen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

PTS har inga ytterligare synpunkter.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsen lämnar inga synpunkter på förslag till översiktsplan för Hylte kommun.

Kommentar: noteras

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Länsstyrelsen i Kronobergs län har beretts möjligheten att lämna synpunkter på Förslag till översiktsplan för Hylte kommun, vilket vi tackar för. Vi avstår dock från att lämna synpunkter.

Kommentar: noteras

5. Regionala organ

Information om samrådet har skickats till Region Halland, Hallandstrafiken, Kulturmiljö Halland, Hyltenämnden, Region Jönköping, Region Kronoberg, Entreprenörsregionen och Småkom. Sex yttranden har kommit in, vilka redovisas nedan.

Region Halland

Inledning

Region Halland har fått ta del av samrådsremissen av Hylte kommuns översiktsplan. Region Hallands yttrande har tagits fram tillsammans med Hallandstrafiken. Region Halland ser det som positivt att Hylte har arbetat fram en ny översiktsplan då nu gällande översiktsplan är från 2003. Översiktsplanen ska redogöra för hur kommunen ser ut och hur den ska utvecklas fram till 2040. Den kommunala översiktsplaneringen är en viktig del i att utveckla Halland till en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region vilket är målen för tillväxtstrategin i Halland.

Översiktsplanen spänner över en rad olika frågor, där genomförandet på flera områden behöver ske tillsammans med Region Halland. Region Halland har en central roll utifrån det regionala utvecklingsuppdraget. För att utvecklingen av kommunen ska få förutsättningar att få en god utväxling så samarbete en central del. Det är viktigt att regionen och kommunen har en gemensam bild av förutsättningarna för den fortsatta utvecklingen av Hylte i de områden som Region Halland ansvarar för. Region Halland ser fram emot ett vidare samarbete för utveckling som bland annat kan genomföras i de befintliga arbetsgrupper där de halländska kommunerna och Region Halland ingår.

Kommentar: Arbetet med den nya översiktsplanen för kommunen är en viktig del i att identifiera de strategiska områden för en fördjupad dialog om förutsättningar och målbild.

Synpunkter på planförslaget

Generella synpunkter på planförslaget

De sju fokusområdena redogör för nulägesbeskrivningar och i vissa fall förslag på åtgärder men det finns få förklaringar till kommunens prioriteringar och ställningstaganden. Att ta fram ställningstaganden och/eller prioriteringar i varje fokusområde, förklara bakgrunden till dessa prioriteringar och hur kommunen kommer arbeta vidare med dem skulle ge en sammanfattande bild av kommunens viljeriktning i de olika sakfrågorna. Som stöd i detta prioriteringsarbete är ”Tillväxtstrategi för Halland” ett verktyg. Region Halland ser behovet av en samplanering kring Tillväxtstrategins och översiktsplanens prioriteringar för att med gemensam syn kunna stärka både Hyltes och regionens utveckling och tillväxt.

Region Halland ser möjligheter där Tillväxtstrategins prioriteringar kan vara vägledande i översiktsplanen för att leda till en god utveckling och tillväxt. Exempel på detta är strategins prioriteringar kring utvecklingen av livsmiljöer för boende och arbete i och utanför tätorterna, där gemensamma prioriteringar skulle kunna underlätta framtida samplanering och utveckling. Att använda sig av Tillväxtstrategins prioriteringar skulle dessutom stärka beskrivningen av Hylte kommuns attraktivitet samt tydliggöra hur andra aktörer kan möta upp i arbetet med utvecklingen av kommunen.

Det finns behov av att beskriva hur de sju utpekade fokusområdena påverkar varandra för att utveckla den röda tråden i översiktsplanen. Hur strukturbilden och kommunikationerna påverkar varandra finns beskrivet, men i övrigt så är de sju fokusområdena i översiktsplanen isolerade ifrån varandra. Ett exempel på hur fokusområdena kan överlappa är att använda fler perspektiv i de olika fokusområdena, däribland perspektivet social hållbarhet och befolkningens hälsa. De flesta fokusområdena är viktiga utifrån folkhälsa och social hållbarhet och kan med fördel diskuteras utifrån dessa perspektiv som grund för prioriteringar. Till exempel är möjligheten till fysisk och/eller digital delaktighet och tillgången till mötes- och samlingsplatser samt rekreationsområden och offentlig service delar som kan diskuteras utifrån den sociala hållbarheten.

Utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv ser Region Halland positivt på hur processen har och ska genomföras angående dialog och delaktighet under avsnitt 1.2. Viktigt i detta sammanhang är återkopplingen sker till dem som bidragit med synpunkter och kunskap.

Det finns behov av att se över några kartor och diagram i översiktsplanen. I Figur 2:7 bör det framgå att Hylte kommun har gjort ändringar i Region Hallands kartor. Som kartan ser ut och är beskriven i samrådsförslaget så ser det ut som att kartan med tillhörande sträckningar är gjorda av Region Halland. I figur 3:7 så består summan av andelarna i cirkeldiagrammen till 90% och inte 100%.

Kommentar: Kommunen anser att översiktsplanen i hög grad beskriver prioriteringar, ställningstaganden och motiveringar till dessa inom respektive fokusområde. Ett tydligt exempel på detta är kapitlet om utvecklingsstrukturen (kap 2), där huvudinriktningen för att utveckla kommunens attraktivitet som boende- och

näringslivskommun genom arbetsmarknadsförstoring beskrivs och motiveras. I slutet av varje avsnitt sammanfattas planeringsinriktning och hänvisningar görs till de riktlinjer och fortsatt arbete. Se även Länsstyrelsen/Handlingar och disposition.

I bildtexten till figur 2:7 på sid 23 i ÖP står angivet att de regionala kollektivtrafikstråken kompletterats med framtida regionala stråk viktiga för Hylte kommun och att dessa är streckade i figuren. I figur 3:7 på sid 37 har färdmedel "övrigt" om 10 procent fallit bort, vilket korrigeras.

Övriga synpunkter noteras.

Avsnittet "En tydlig utvecklingsstruktur"

Struktur bilden med prioriterade stråk och knutpunkter/noder förmedlar en bild av Hylte kommun och hur befintliga stråk länkar samman kommunen med omgivande kommuner och län. Inriktningen i strukturen är god då stråken ska samordna kollektivtrafik och infrastruktur med befintliga och nya planerade bostäder. Att förstärka den befintliga bebyggelsen, planera för tätare bebyggelse och samla ny bebyggelse i stråken gör att befintlig infrastruktur och kollektivtrafik kan användas på ett mer effektivt sätt.

Region Halland konstaterar att det är flera stråk som pekas ut som viktiga utöver de som finns med i den regionala systemanalysen som ligger till grund för bland annat trafikförsörjningsprogrammet. I struktur bilden beskrivs ett flertal stråk som viktiga men det är otydligt vad kommunen vill prioritera i arbetet framöver. Region Halland önskar att översiktsplanen även beskriver vilken roll befintlig kollektivtrafik och infrastruktur spelar för att nå visionen om Hylte kommun år 2040 snarare än att utgå ifrån infrastruktur och kollektivtrafik som idag inte finns.

Det är tydligt att Hylte kommun ser järnvägen som det viktigaste stråket i kollektivtrafiken. Det pågår för närvarande ett testprojekt på HNJ-banan som ska utvärderas och utgöra ett underlag för diskussioner om framtida trafikering av banan. Trafikomläggningar och infrastrukturåtgärder som kommunen föreslår på HNJ-banan tar lång tid att genomföra om de skulle bli aktuella, därmed finns det anledning att i översiktsplanen beskriva linje 400 och vilken roll den spelar i kommunens utveckling. Linje 400 utgör idag en viktig koppling i stråket Hyltebruk-Halmstad som är Hylte kommuns främsta och en av Hallands största pendlingsrelationer.

Kollektivtrafik och infrastruktur har inget egenvärde i sig, utan löser ett behov som till exempel arbetspendling, studiependling eller resor för att ta del av offentlig eller kommersiell service. Med anledning av detta så finns det behov av att i översiktsplanen peka ut var i kommunen skolor, förskolor, vårdcentraler och annan offentlig service finns att tillgå för att komplettera struktur bilden. Det finns även behov av att i relation till stråken peka ut var i kommunen den betydande delen av näringslivet är lokaliserat. För att optime-

ra planeringen av kollektivtrafik är det av stort värde för Region Halland och Hallandstrafiken att få en överblick av alla större målpunkter i kommunen.

Kommentar: I struktur bilden på sid 18 i ÖP framgår tydligt att det är stråken Hyltebruk-Halmstad, Hyltebruk-Gislaved och Hyltebruk-Falkenberg som Hylte kommun ser som de viktigaste stråken i kollektivtrafiken (Huvudstråk / breda gula linjer), se även tabell på sid 20. I stråket Hyltebruk-Halmstad ingår både HNJ-banan och linje 400. I texten beskrivs att kollektivtrafiken i stråket är stark och förslaget om en framtida kollektivtrafikomläggning motiveras. På sid 38 beskrivs vidare att linje 400 ligger i ett mycket starkt kollektivtrafikstråk. Texten på sid 18 föreslås kompletteras med en skrivning om att Hyltebruk-Halmstad är kommunens starkaste stråk. Se även Halmstads kommun, sid 43.

Översiktsplanen kompletteras med information om var i kommunen skolor, förskolor, vårdcentraler och annan offentlig service finns. Möjligheten att komplettera struktur bilden med information om service och andra större målpunkter ses över i det fortsatta arbetet.

Avsnittet "Effektiva kommunikationer"

Region Halland ansvarar för att en gång vart fjärde år ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram och en regional infrastrukturplan. Hallandstrafiken tar årligen fram en kollektivtrafikplan. Framtagandet av dessa styrdokument inom "Effektiva kommunikationer" sker i nära dialog med kommunerna i en rad upparbetade forum och kanaler, bland annat i Kollinfragruppen och Hallandstrafikens kommundialoger. Det är oerhört viktigt att inspel rörande den strategiska inriktningen för såväl kollektivtrafik- som infrastrukturplaneringen kommer oss till godo, inom ramen för dessa processer och forum.

De tre strategiska dokumenten följer av den halländska tillväxtstrategin och grundar sig i ett stort antal analyser och kunskapsunderlag, som Region Halland, Hallandstrafiken och kommunerna gemensamt har tagit del av. Vi har gemensamt enats om att den övergripande strategin för utveckling av kollektivtrafiken i Halland är koncentration till stråk där förutsättningar för ökat resande är goda. I Hylte kommun finns ett mycket starkt stråk: Hyltebruk-Halmstad.

Region Halland och Hallandstrafiken konstaterar att det från kommunens sida finns stora anspråk på såväl kollektivtrafik som infrastrukturåtgärder. Den regionala infrastrukturplanen omfattar cirka 100 miljoner kronor per år för hela länet och de åtgärder som Hylte kommun föreslår beräknas kosta uppåt 1,5-2 miljarder kronor. Att starta igång nya busslinjer innebär stora utgifter och att resurser behöver tas från befintlig trafik, till exempel linje 400. Hyltes invånare har idag ett väldigt bra utbud av kollektivtrafik, jämfört med övriga delar av länet. Det är inte realistiskt att alla dessa satsningar kommer till stånd, även vid en

mycket stark befolkningstillväxt. Att starta igång kollektivtrafik i pendlingsrelationer som inte är så starka är varken ekonomiskt eller ekologiskt försvarbart.

Av Hyltes förslag till ny översiktsplan framgår inte hur kommunen ser på befintlig kollektivtrafik eller vad som är mest prioriterat, för att understödja en god utveckling. Potentialen till ökat resande med kollektivtrafiken finns i första hand där resenärströmmarna är stora. Satsningen på busstrafiken mellan Hyltebruk, Torup och Halmstad har fallit väl ut med ett väldigt gott utbud och många resenärer. Det är också i detta stråk som de klart största pendlingsströmmarna finns, både av arbetande som studenter. Att säkerställa goda kommunikationer mellan Hyltebruk, Torup och Halmstad bedömer Region Halland och Hallands- trafikerna vara av högsta prioritet för Hyltes fortsatta utveckling. I översiktsplanen lyfts även idén om pendeltåg mellan Hyltebruk och Halmstad. Potentialen och möjligheterna för en sådan tågtrafik tittar Region Halland och Hallands- trafikerna på i det pågående arbetet med en ny tågutredning. I detta arbete kommer Hylte kommun att involveras.

Det är positivt att Hylte kommun så tydligt pekar ut bytespunkter som något att arbeta vidare med. Genom att satsa på attraktiva och smidiga bytespunkter i de starka stråken så blir det lättare att välja kollektivtrafiken som en del av hela resan. Goda parkeringsmöjligheter för såväl bil som cykel i Hyltebruk och Torup är eftersträvsvärt och förbättrar tillgängligheten även för omkringliggande orter och byar. Det projekt som har pågått med syfte att omvandla och förnya bytespunkten i Torup är ett bra initiativ som bidrar till att stärka kollektivtrafiken men kanske framförallt till att utveckla Torup som boende- och arbetsort. Vi ser gärna att arbetet fortgår med förnyad och gemensam kraft.

I arbetet med ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram kommer framtidens transporter och hur det påverkar kollektivtrafiken att vara en viktig fråga att belysa. Utvecklingstakten i transportområdet går snabbt och det kommer säkerligen påverka kollektivtrafiken, inte minst på landsbygden. Utbyggnaden av fiber möjliggör för ett annat typ av resmönster. Att allt fler får tillgång till internet med hög hastighet kommer att påverka resmönstren då ärenden och arbete kan utföras ifrån hemmet. Med anledning av detta finns det ett behov av att i översiktsplanen resonera kring hur digitaliseringen påverkar resandeutvecklingen i Hylte och vilka möjligheter den skapar för kommunen.

Hylte kommun redogör för vikten av möjligheten att välja cykeln som transportmedel och att det planeras för en kommunal cykelstrategi. Region Halland planerar att ta fram en ny Cykelstrategi som ersätter den nuvarande Cykelplanen 2015-2025. I detta arbete kommer de halländska kommunerna involveras.

Region Halland rekommenderar att följande mening läggs till i planeringsinriktningen för digital kommunikation på sidan 47: I samarbete med Region Hal-

land arbeta för en 100-procentig anslutning till fiber- nätet. Region Halland rekommenderar även att delen ”Regional bredbandsstrategi” på sidan 47 omformuleras enligt följande förslag: ”Den regionala bredbandsstrategin antogs 2015 och anslöt sig till regeringens dåvarande mål att 90 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020. I syfte att uppnå målet upphandlades bredbandsutbyggnad så att 100 procent av invånarna ska få erbjudande om bredband via fiber till en låg genomsnittlig anslutningskostnad. Eftersom samhällets digitala tjänster ökar i allt snabbare takt har det varit en viktig demokratifråga att utbyggnaden når alla och anslutning erbjuds till ett solidariskt pris.” ?

Kommentar: Som en del av genomförandet av översiktsplanens prioriteringar behöver kommunen se över intern samordning av de strategiska trafikutvecklingsfrågorna, liksom representation i gemensamma forum. Bland annat föreslås att komplettera organisationen med en infrastrukturstrategi, se Genomförandemedel sid 201 och 203.

En infrastruktursatsning föreslås inom planperioden i översiktsplanen, Förbifart Torup, se strukturbild sid 18. Denna bedöms inte kosta 1,5-2 miljarder kronor. Framtida järnvägslänk ligger inte i strukturbilden, utan är en framtida målbild som är kopplad till HNJ-banans framtid, höghastighetståg etc, och ligger bortom planperioden.

Kommunen är givetvis medveten om att busslinjer kostar pengar och är beredd att delta i igångsättning av sådana projekt, medverka till alternativ finansiering, och arbeta med andra åtgärder för att stödja ett ökat kollektivtrafikresande. Tre nya bussatsningar föreslås i översiktsplanen under planperioden (2040): Hyltebruk-Falkenberg, Hyltebruk-Ullared och Hyltebruk-Landeryd, varav den förstnämnda har störst betydelse för arbetsmarknadsförstoringen. Hyltebruk-Ullared är den osäkraste av de föreslagna linjerna, men är delvis redan trafikerad av buss och har förutsättningar för eventuell samfinansiering med näringslivet. Hyltebruk-Landeryd är redan igång inom ramen för ett treårsprojekt, som får utvisa de framtida förutsättningarna.

På sid 16 förs ett resonemang om hur det förändrade arbetslivet till följd av digitaliseringen påverkar resandet och skapar nya möjligheter. Avsnittet Digital kommunikation på sid 47 föreslås vidare utvecklas i det fortsatta arbetet, bland annat till följd av kommunens pågående digitaliseringsprojekt.

Övriga synpunkter noteras.

Avsnittet ”Attraktiva boende- och livsmiljöer”

I översiktsplanen redogörs det för antalet bostäder som behöver tillkomma utifrån kommunens olika befolkningsscenario. Precis som kommunen beskriver så är det av vikt att ny bebyggelse, inte minst LIS-områden, planeras i lägen där det är efterfrågat och då inte minst i kommunens huvudstråk. Eftersom att

människor idag i högre utsträckning prioriterar att bosätta sig på en plats som motsvarar preferenserna framför att ha nära till arbetet så är det centralt för kommunens utveckling att prioritera boendemiljö och närheten till offentlig service. Då det är preferenserna som många gånger styr val av bostad så finns det anledning att utveckla de fördelar som gör kommunen till en plats att vilja bosätta sig i och vad kommunen planerar för framtiden.

Betydelsen av det sociala perspektivet och den sociala hållbarheten diskuteras och beskrivs på ett bra sätt i avsnitt 4.1 i översiktsplanen. I planeringsinriktningen för avsnittet konstateras bland annat betydelsen av att stärka det sociala perspektivet i planering och ta med de sociala aspekterna tidigt. Region Halland ser positivt på detta samtidigt och menar att översiktsplanens fokusområden genomsyras av detta i högre utsträckning. Region Halland ser också positivt på planeringsinriktningarna i övrigt under avsnitt 4.1 men har svårt att utläsa hur hänsyn till sociala perspektiv och aspekter ska säkerställas.

Kommentar: Det sociala perspektivet i planeringen säkerställs genom riktlinjer under G3 (sid 232 i ÖP) som all form av planering och byggande ska förhålla sig till. Dessa är direkt kopplade till karta 2 och kommer vara länkade till hela kommunens yta i den karttjänst som ska arbetas fram. Vilka riktlinjer som gäller framgår av rutan på sid 55.

Avsnittet "Ett livskraftigt näringsliv"

Avsnittet ger en övergripande bild av kommunens branschstruktur och var kommunen vill utveckla områden för olika typer av verksamheter. För att näringslivet ska växa och få en ökad konkurrenskraft så krävs det samverkan i planering i bland annat bostads- och infrastrukturfrågor. Utifrån detta så finns det behov av att länka samman fokusområdena "Bostadsutveckling" och "Effektiva kommunikationer" med "Ett livskraftigt näringsliv" då de är beroende av varandra. För att säkra kompetensförsörjningen så är tillgängliga och efterfrågade bostäder eller markområden att bygga bostäder på centrala delar, inte minst för den inomkommunala pendligen.

Kommentar: Se kommentar under Generella synpunkter ovan.

Avsnittet "Energi och resurser för framtiden"

I avsnittet redogörs det för bra nulägesbeskrivningar av de olika energislagen och vilken roll de har i den framtida energiförsörjningen. Speciellt skulle Region Halland vilja lyfta resonemanget kring fjärrvärme och dess utbyggnad i samband med detaljplanearbetet.

Kommentar: Noteras

Avsnittet "Beredskap för risk och sårbarhet"

Avsnittet ger en god överblick av vilka förutsättningar kommunen har och vad som behöver beaktas i utvecklingen. Under avsnittet 8.4 redogörs det för sociala

risker och arbete med dessa risker. Region Halland har svårt att utläsa hur hänsyn till de sociala riskerna ska säkerställas och ser att de med fördel kunde diskuteras kopplade till övriga fokusområden i högre utsträckning.

Kommentar: Noteras

Avsnittet "Samordning och genomförande"

I avsnittet så redogörs det för olika plattformar och forum där kommunen är en part. I sammanhanget hade det varit intressant att veta hur kommunen väljer att använda sig av plattformarna och forumen för att genomföra översiktsplanens olika fokusområden.

Kommentar: Noteras. Se även kommentar till Effektiva kommunikationer ovan, första stycket.

Avsnittet "Konsekvenser"

I avsnitten "Transportpolitiska mål" och 10.3 Miljökonsekvenser finns det ett behov av att resonera kring framtidens transporter och utbyggnaden av fiber och hur det kommer påverka transportflödet och mängden personresor i Hylte kommun.

Kommentar: Se kommentar till Effektiva kommunikationer ovan, fjärde stycket.

Hyltenämnden

Beslut

Hyltenämnden har erbjudits möjlighet att yttra sig över samrådsförslaget gällande översiktsplan för Hylte kommun. Översiktsplanen är en del av framtidsdiskussionen i kommunen och anger vilka prioriteringar som behöver göras och vilken inriktning den fysiska planeringen bör ha för att nå en hållbar utveckling av kommunen.

Förslaget till yttrande tar sin utgångspunkt i Hyltenämndens uppdrag, att bidra till utveckling av de samhälleliga faktorerna som påverkar hälsan, för en jämlik hälsoutveckling.

Hyltenämnden beslutar att anta yttrande om samråds handling gällande förslag till översiktsplan för Hylte kommun.

Yttrande

Hyltenämnden har erbjudits möjlighet att yttra sig över samrådsförslaget gällande översiktsplan för Hylte Kommun. Hyltenämnden verkar på uppdrag av regionfullmäktige och regionstyrelsen och har i uppdrag att bidra till utveckling av de samhälleliga faktorerna som påverkar hälsan, för en jämlik hälsoutveckling. Nämnden ska även bidra med inventeringar och bedömningar av invånarnas behov.

Nämnden anser sig inte, utifrån nämndens uppdrag, ha några invändningar mot förslaget av ny översiktsplan. Nämnden ser det som mycket angeläget att de sociala hållbarhetsperspektiven finns med tidigt och tydligt i all samhällsplanering i syfte att skapa jämlika förutsättningar till service, skola, kollektivtrafik, grön-

områden, och rekreation, vilket i sin tur skapar förutsättningar för en jämlik hälsa. Det är därför mycket positivt att de sociala hållbarhetsperspektiven tydliggörs och betonas till hög grad i förslaget till ny översiktsplan.

Nämnden vill särskilt peka på den Regionala utvecklingsstrategin (Halland - bästa livsplatsen) och Tillväxtstrategi för Halland 2014-2020 som betydande styr- och måldokument för både Hallands och Hylte Kommuns utveckling.

Nämnden vill också särskilt betona vikten av:

- Att jämställdhets, mångfalds- och inkluderingsperspektiven tydliggörs och tas hänsyn till i den fortsatta planeringen för att möta alla olika människors behov.
- Att påbörja ett arbete med utvecklad medborgardialog i den fortsatta planeringen. Att utveckla arbetet med barnperspektivet t.ex. genom att implementera barnkonsekvensanalyser i arbetet med den fortsatta planeringen.
- Naturliga, tillgängliga och trygga mötesplatser som bidrar till att skapa trygghet, tillit och goda relationer mellan människor.
- Tillgängliga och välkomnande områden/gröna miljöer, för rekreation, lek och spontanidrott.
- Att utveckla arbetet med de sociala riskfrågorna i den fortsatta planeringen.

Kommentar: Angående den regionala tillväxtstrategin, se synpunkt från Region Halland, under "Generella synpunkter på planförslaget" ovan, kommentar stycke två.

Översiktsplanen ses över med hänsyn till jämställdhets- och jämlikhetsperspektiven i det fortsatta arbetet, se även Länsstyrelsen/Planering utifrån det sociala perspektivet, sid 26.

Riktlinjer för Socialt perspektiv, Dialog och delaktighet, Mötesplatser, trygghet och identitet, Människors olika behov, samt Grönområden finns under G3 Bebyggelsemiljöns kvaliteter på sid 232. Här anges att sociala konsekvensbeskrivningar bör användas vid all planering och beslut om fysisk miljö om detta inte är uppenbart onödigt. Se även kommentar under Regionala folkhälsorådet nedan.

Regionala folkhälsorådet Hylte

Folkhälsorådet

Folkhälsorådets uppgift är att skapa förutsättningar för ett väl fungerande tvärsektorielt arbete kring frågor som rör social hållbarhet och folkhälsa i Hylte. Folkhälsorådet är ett rådgivande organ, med representation från Hylte kommun och Region Hallands lokala nämnd, som ska verka för att bevara och utveckla hälsan samt minska skillnader i livsvillkor och hälsa för invånarna i Hylte kommun. Arbetet sätter medbor-

garens välbefinnande och hälsa i fokus och riktar uppmärksamhet på insatser som bidrar till en ökad social hållbarhet.

Folkhälsorådets yttrande

Generella synpunkter

Översiktsplanen är både tydlig och väl genomarbetad och det är ett gediget arbete som genomförts i samband med framtagandet av planen. Det är positivt att social hållbarhet beskrivs utifrån flera olika perspektiv i översiktsplanen. Då social hållbarhet och folkhälsa påverkas av de flesta fokusområden som tas upp i planen skulle det i sig kunna bidra till helhetsperspektivet och ytterligare knyta ihop planens område samt utgöra en bas för diskussion kring olika prioriteringar.

Människa och miljö

Översiktsplanen beskriver att man avser att stärka det sociala perspektivet i planering och byggande och ta in sociala aspekter tidigt i planeringen genom att arbeta aktivt med dialog och delaktighet.

Här vill Folkhälsorådet särskilt peka på behovet av att arbeta med delaktighet och medskapande processer tillsammans med barn och unga i kommunen.

I sammanhanget kan nämnas att Hylte kommun har beslutat att regelbundet genomföra ungdomsenkäten LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitik) som därmed blir ett värdefullt och återkommande underlag i frågor om ungas hälsa och livsvillkor.

Andra exempel är:

- Halmstad högskolas arbete kring hållbar uppväxt där de bl.a. arbetar med Medborgardialog 2.0 (sammällsplanering tillsammans med unga) och Photo Voice (en metod för att arbeta med unga och socialt kapital).
- Unga tar ordet (ett arbete i Falköpings kommun i syfte att öka ungas delaktighet och inflytande).

Det är positivt att socialt kapital, tillit och tolerans tas upp och beskrivs i planen då det är viktiga frågor för ett väl fungerande och inkluderande samhälle. Det är angeläget att dessa frågor genomsyrar verksamheter och arbetssätt inom och mellan olika verksamheter och för det krävs samsyn och gränsöverskridande samverkan. Här kan Folkhälsorådet gärna bli ett bollplank och en samtalspart.

Folkhälsorådet vill också peka på vikten av:

- Lättillgängliga, trygga gröna områden som uppmuntrar till möten mellan människor, lek, rörelse, spontanidrott och fysisk aktivitet. Det finns behov av att tillgängliggöra kunskap om att dessa områden finns och var de finns.
- En väl utvecklad kollektivtrafik som underlättar för människor att kunna pendla vilket i sig kan bidra till ökad vardagsaktivitet (istället för att ta sig från dörr till dörr med bil).

- Bevarandet av natur- och kulturmiljöer som en del av områdets sammanhang och karaktär.
- Att värna om tysta områden. Det kan vara en fördel att peka ut så kallade ljudkvalitetsområden.

Folkhälsorådet ser det som angeläget att det sociala hållbarhetsperspektivet finns med tidigt och tydligt i all samhällsplanering i syfte att skapa socialt hållbara livsmiljöer och förutsättningar för god och jämlik hälsa. De faktorer som lyfts upp i planen är av stor vikt för Hyltes potential och framtida utveckling. Nu återstår mycket arbete med att konkretisera arbetet och få det att genomsyra verksamheten från organisation till individ, inom och mellan olika verksamheter.

Kommentar: Översiktsplanen kompletteras med behovet av att använda sociala konsekvensanalyser (SKA) och barnkonsekvensanalyser (BKA) i planeringen. Se även Hyltenämndens yttrande ovan, och synpunkt från Region Halland under "Generella synpunkter på planförslaget" ovan.

Ett grönstrukturprogram håller på att tas fram som särskilt ska identifiera grönområden i och omkring tätorterna, inför det fortsatta arbetet. HÄNV

En väl utvecklad kollektivtrafik är en viktig utgångspunkt i översiktsplanen. Se även Region Hallands synpunkt ovan, under "Avsnittet Effektiva kommunikationer", stycke tre.

Behovet av tysta områden/ljudkvalitetsområden har i arbetet med översiktsplanen inte bedömts som så betydande i Hylte att det bör avsättas i översiktsplanen. Se även LRF:s kommungrupps yttrande, sid 48, och Femsjö hembygdsförening/En lokal vinkling, sid 52.

Övriga synpunkter noteras.

Region Jönköping

Region Jönköpings län tackar för informationen men avstår från att lämna några synpunkter på översiktsplanen.

Kommentar: Noteras.

6. Grannkommuner

Samtliga fyra grannkommuner har lämnat yttrande i samrådet, vilka redovisas nedan.

Ljungby kommun

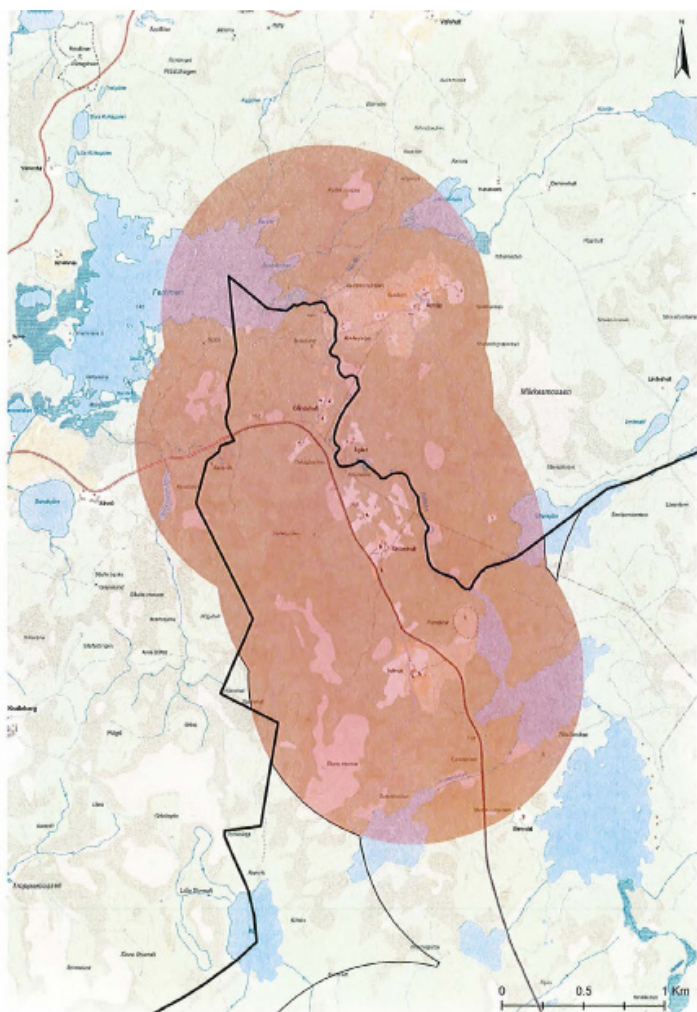
Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att avge nedanstående yttrande.

Ljungby kommun ser positivt på att Hylte kommun arbetat fram ett förslag till ny översiktsplan med tanke på kommunernas angränsande läge och gemensamma intressen. Förslaget är väl utformat och beskriver kommunens långsiktiga planering på ett tydligt sätt.

I förslaget har Hylte kommun preciserat de kommunala riktlinjerna för vindkraft. Där går det att läsa att respektavstånd bör vara 1000 meter fågelvägen till bostad eller störningskänslig verksamhet. Ljungby kommun ber därför Hylte kommun att se över omfattningen av VK 3 med hänsyn till bostadsbyggelse inom Ljungby kommun, se bifogad karta.

Kommentar: Avgränsningen av VK 3 ses över i förhållande till bostäder i Ljungby kommun.

Falkenbergs kommun

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uttala att Falkenbergs kommun ser positivt på de kopplingar som Hylte kommun i sin översiktsplan gör till Falkenbergs kommun.
2. I övrigt översända samhällsbyggnadsavdelningens yttrande som kommunens yttrande.

Yttrande

Bakgrund

Det som framför allt berör Falkenbergs kommun är att det pekas ut ett huvudstråk Hyltebruk - Falkenberg och ett mindre stråk mot Ullared. I båda dessa stråk föreslår man kollektivtrafiksatsningar. Kollektivtrafiksatsningarnas syfte är att öka utbytet mellan kommunernas lokala arbetsmarknader men också att öka möjligheterna för Hylte kommun att ta del av Storgöteborgs arbetsmarknad samt att Hylte kommun i större utsträckning kan vara del i rekryteringsunderlaget för verksamheterna i Ullared. Man påpekar även att kollektivtrafik i huvudstråket Hyltebruk - Falkenberg skulle möjliggöra för gymnasieelever att studera i till exempel Falkenberg.

Övervägande

Falkenbergs kommun anser att materialet är gediget, omfattande och framåtsyftande. Kommunen ser positivt på att stråket Hyltebruk - Falkenberg är utpekat som ett huvudstråk och att även stråket mot Ullared är utpekat som ett mindre stråk. Båda kommunerna kommer att vinna på starka stråk över kommungränserna där följden kan bli att Falkenbergs kommun har större möjlighet att ingå i en östlig arbetsmarknad. Det huvudsakliga syftet med kollektivtrafiken i huvudstråket till Falkenberg får dock utredas närmare i kollektivtrafiksammanhang, då det är svårt att kombinera ett snabbt och gent pendlarstråk till Storgöteborg med bästa pendlingsmöjligheter för potentiella gymnasieelever.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Karta över bostäder i Ljungby kommun med respektavstånd 1000 meter fågelvägen.

Gislaveds kommun

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att Gislaveds kommun inte har något att erinra mot samrådsförslag till ny översiktsplan för Hylte kommun.

Yttrande

Hylte och Gislaveds kommun har många gemensamma beröringspunkter och gemensamma utmaningar och intressen på mellankommunal, regional och nationell nivå. Det gäller bland annat infrastruktur, kollektivtrafik, vattenförvaltning, arbetsmarknad, besöksnäring samt offentlig och kommersiell service. I den sydvästra delen av kommunen (tätorterna Broaryd, Skeppshult, Smålandsstenar med omgivande landsbygder) finns stor samhörighet med Hylte kommun. Bolmen, Nissan, riksväg 26 och Halmstad-Nässjö järnväg är gemensamma intressen som har betydelse på flera nivåer, från lokal till nationell skala.

Planförslaget identifierar och lyfter fram dessa gemensamma frågor på ett bra sätt och för många av dem finns väl fungerande samverkansforum. Gislaveds kommun delar uppfattningen om vikten av ett fortsatt samarbete och även utveckling av samarbeten kring de strukturella samhällsplaneringsfrågorna.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Halmstads kommun

Beslut

Kommunstyrelsen yttrar sig över Hylte kommuns översiktsplan i enlighet med bifogat yttrande.

Yttrande

Översiktsplanen är omfattande men har ett tydligt upplägg och läsbarhet. Med fördel så hade dock karta 1, sist i dokumentet, som visar Hylte kommuns geografi med alla orter utpekade och namngivna, kunnat lyftas in redan i början av planen. I översiktsplanen omnämns många orter och att inledningsvis sammanfatta var dessa är placerade på en karta hade underlättat för läsaren.

Som angränsande kommun har vi främst studerat de delar av planen som behandlar mellankommunala frågor samt den markanvändning som föreslås i de delar av Hylte kommun som gränsar till Halmstads kommun.

Hylte lyfter i sin översiktsplan följande mellankommunala frågor; Effektiva kommunikationer, Attraktiva boende- och livsmiljöer, Ett livskraftigt näringsliv, Energi och resurser för framtiden (vindkraft, grundvattenresurser och avrinningsområden), Levande natur- och kulturmiljöer, Beredskap för risk och sårbarhet. Av dessa berör främst kommunikationer, vindkrafts-etablering samt vatten Halmstads kommun.

Kommentar: Namngivning av orter i anslutning till strukturbild och andra kartor ses över, se även Region Halland/En tydlig utvecklingsstruktur, sid 37.

Kommunikationer

Ett av de inledande kapitlen i översiktsplanen redogör för kommunens utvecklingsstruktur och lyfter där det regionala samarbetet som en viktig faktor. Kommunen vill skapa en stark struktur som drar nytta och förstärker läget i regionen. Hylte beskriver transportsamband och huvudstråken som kompletteras och förstärks av mindre stråk och länkstråk.

Stråket Hyltebruk – Halmstad är ett huvudstråk. Kopplingen mellan Halmstad och Hylte är stark och utbytet mellan de två kommunerna har ökat under de senaste åren. Kopplingen till Hylte och kanske framförallt Hyltebruk är viktig för Halmstads kommun och redan idag ser vi ett stort flöde mellan kommunhuvudorterna. Jämförs arbetspendlingen mellan kommuner som beskrivs på sidan 34 blir det tydligt att Halmstad är Hyltes allra starkaste och största koppling. Pendlingsrelationen mellan Halmstads kommun och Hylte kommun är större än de två näst största pendlingsströmmarna (mellan Hylte kommun och Falkenbergs- kommun respektive Hylte kommun och Gislaveds kommun) är tillsammans. Det är därmed lite förvånande att det inte läggs större vikt på detta stråk utifrån Halmstad som målpunkt och att Hylte idag befinner sig i samma funktionella arbetsmarknadsregion som Halmstad och Laholm. Med fördel så hade texten kunnat kompletteras med ett resonemang med vikten av god tillgänglighet mellan Halmstad och Hylte, t.ex. utifrån kompetensförsörjning och möjlighet att nå Halmstads högskola, gymnasieskolor mm.

Studerar pendlingen mellan Halmstads kommun och Hylte kommun på tätortsnivå så konstateras att drygt 80 procent av de flödena som finns mellan kommunerna framförallt kommer från Halmstads tätort, men också Oskarström och några från Åled, dvs. orter längs med Halmstad – Nässjö järnväg (HNJ-banan). Hylte kommun uttalar i översiktsplanen en tydlig vision om kollektivtrafikens utveckling i kommunen: kollektivtrafiken förs över från väg till järnväg. Detta innebär att investeringar i busstrafik skulle flyttas över till HNJ-banan. Halmstads kommun håller med om att det hade varit intressant att knyta ihop Hyltebruk med Halmstads tätort för att ytterligare integrera de två kommunhuvudorterna. En förutsättning för detta är dock att tågen då även angör Hyltebruk och att resenärerna kan resa mellan kommunhuvudorterna utan byte. Idag finns trängselproblematik inne i Halmstads centrala delar, vilket påverkar bussens körtid. Halmstad växer och det går snabbt, vilket innebär att trängselproblematiken kommer att öka. Att göra tågtrafiken på HNJ-banan så attraktiv att det kan utgöra förstahandsalternativet för arbetspendlare mellan kommunerna hade inneburit många fördelar. Bussen fastnar idag i samma köer som bilarna och genom

en överflyttning av pendlare till tåg som går på egen separat bana så gynnas framkomligheten och restiden sänks, vilket kommer att gynna utbytet mellan orterna. I samrådsförslaget till översiktsplan lyfts HNJ-banan dock utifrån flera perspektiv och kommunen resonerar att banan ska knyta ihop Hyltebruk med Landeryd samtidigt som banan ska skapa kopplingar till europabanan och ny höghastighetsstation i Värnamo för att snabbare nå Stockholm. Svårigheten här är att det är många olika typer av resbehov som ska tillgodoses med samma tågssystem. För att göra tågtrafiken på HNJ-banan till ett tillräckligt bra alternativ så att arbetspendlare väljer tåget istället för bilen krävs att den kollektivtrafik som erbjuds är tillräckligt attraktiv. För att kollektivtrafiken ska bli tillräckligt attraktiv krävs troligtvis att trafiksystemet renodlas och detta kan innebära att prioriteringar behöver göras. Halmstads kommun är gärna med, tillsammans med andra viktiga aktörer, att arbeta fram en gemensam målbild för banan. Kanske kan man tillsammans tänka nytt och innovativt kring denna enkelspåriga oelektrifierade bana?

Vidare noterar Halmstads kommun att det på Karta 2 – användning inte framgår att stråket mellan de två kommunhuvudorterna redan idag utgör ett huvudstråk för kollektivtrafiken. På kartbilden ser det ut som om stråket mellan Halmstad och Hylte är klassad som förslag till huvudlinje.

Hylte kommun beskriver på sid 40-41 gång- och cykelresor väldigt bra och det är intressanta resonemang om el-cykelnas möjligheter. Halmstads kommun arbetar för och lyfter behovet av en cykelbana längs väg 26 i olika sammanhang. Nu senast i remissvaret i för den nationella infrastrukturplanen. Denna cykelväg är av mellankommunalt intresse och behoven ser liknande ut i båda kommuner.

I översiktsplanen lyfter Hylte vikten av att arbeta med det hållbara resandet och att försöka påverka människors val av färdmedel. Halmstads kommun har i flera år arbetat aktivt med dessa frågor och samarbetar och/eller stöttar gärna i dessa frågor, inte minst vad gäller gemensamma stråk och genom erfarenhetsutbyte. Som kommunen konstaterar i översiktsplanen, människors resmönster följer inte de administrativa gränserna.

Kommentar: Ett förtydligande om de olika stråkens stråkens betydelse/prioritet övervägs i det fortsatta arbetet, se även Region Halland/Effektiva kommunikation, på sid 37.

Hylte kommun instämmer i att det med de resandeströmmar som finns mellan Halmstad och Hyltebruk finns stor potential i överföring av kollektivresandet till tåg, och ser gärna ett samarbete med Halmstads kommun och andra viktiga aktörer kring utvecklingen av HNJ-banan. Troligtvis kommer prioriteringar att behöva göras på banan, dock behöver det inte i sig vara en motsättning mellan pendel- och långdistansresande, se till exempel Västkustbanan. Detta förutsätter dock fjärrklarering och annan teknisk uppgradering.

I karta 2 Användning och i karta på sid 38 i ÖP revideras symbolen för busstrafiken i stråket Hyltebruk-Halmstad till Huvudlinje kollektivtrafik befintlig.

Informationen om Halmstads arbete för en cykelbana längs väg 26 noteras, och i det fortsatta arbetet med översiktsplanen föreslås att en möjlig rekreationscykelled längs med Nissastigen studeras närmare.

Vindkraft

Samtliga tre föreslagna utredningsområden för vindkraft (Fröslida, Örken och Knalleberg) är lokaliserade i kommungräns mot Halmstads kommun. Inom två av dessa områden (Fröslida och Örken) finns det redan idag flera tillståndsgiva respektive redan uppförda verk. Fröslida gränsar till utredningsområde för vindkraft i Halmstads kommun, Örken gränsar till område prioriterat för vindkraft i Halmstads kommun. Knalleberg gränsar i stora delar till Ljungby kommun men möter även Halmstads kommungräns något. På Halmstadsidan pekas området allra närmast gränsen i Halmstads kommun ut som olämpligt för vindkraft för att något längre in i kommun pekas ut som utredningsområde respektive prioriterat område för vindkraft.

Kommentar: Synpunkten noteras.

Vatten

Halmstads kommun ser positivt på att Hylte säkerställer skydd för vattenresurser som hänger ihop med Halmstads vattenförsörjning. Halmstads kommun konstaterar i sin aktualitetsöversyn av kommunens översiktsplan att det finns behov av att komplettera Halmstads översiktsplan med planeringsinriktningar rörande dricksvattenförsörjning samt ett utpekande av ytterligare områden lämpliga för framtida vattenförsörjning.

Kommentar: Synpunkten noteras. Det är positivt med ett gemensamt agerande i dessa frågor.

7. Kommunala organ

Från kommunala nämnder, bolag och rådgivande funktioner har sex synpunkter kommit in, vilka redovisas nedan.

Samhällsbyggnadsnämnden

Översiktsplanen är mycket ambitiös och omfattar flera nya ämnesområden som inte funnits med i tidigare översiktsplaner – fantastiskt arbete.

Samhällsbyggnadsnämnden överlämnar följande yttrande gällande samrådsförslag till översiktsplan Hylte kommun. Samrådsförslaget har gått igenom av samhällsbyggnadskontoret som utifrån respektive ansvars- och verksamhetsområde belyser förslaget och lämnar följande kommentarer:

Miljöstrategi

1. Stora områden är utpekade som Utredningsområden för framtida vattenförsörjning (sid 113). I dessa områden föreslås att det i framtiden ska gälla hög skyddsnivå vid inventering av enskilda avlopp (sid 120).

Förslag: Behåll ”Utredningsområde för framtida vattenförsörjning” men ta bort att hög skyddsnivå ska gälla i området. Informationen om utredningsområdet är bra att ha vid t ex ställningstagande för etablering av ny verksamhet då höga krav bör ställas för att förhindra förorening av vattenförekomst.

2. Under rubriken Skyddade områden på sid 109 sista punkten står ”Avloppskänsliga områden: Hela kommunen (liksom hela övriga Sverige).

Synpunkt: Uppgiften ifrågasätts och den bör utredas om vad som menas.

3. Under rubriken Vattenstatus i Hylte på sid 109 står ”Av de sjöar och vattendrag som klassats när inte Bolmen och Unnen god kemisk status, medan övriga gör det”.

Synpunkt: Är vattenkvaliteten sämre i Bolmen och Unnen i jämförelse med kommunens övriga sjöar och vattendrag eller beror det på att två olika länsstyrelser har gjort statusklassningen på vattnet? Bedömningen bör utredas vidare för att få ett klargörande i frågan.

Kommentar: Hög skyddsnivå föreslås tas bort för Utredningsområden för framtida vattenförsörjning. Punkten avloppskänsliga område på sid 109 i ÖP tydliggörs. Övriga synpunkter noteras.

Miljöenheten

Miljöenheten föreslår att översiktsplanen kompletteras med en karta för radonkartläggning, vilken kan ligga till grund för en översiktlig planering av nya bostäder.

Kommentar: I riktlinje Radon under G7 Miljö, hälsa och säkerhet på sid 239 anges att markradonförhållanden bör uppmärksammas vid detaljplan och bygg-

lov av bostäder och byggnader där människor vistas varaktigt, och att mätningar ska göras om misstanke om höjd radonhalt finns. En översiktlig radonkartering skulle avsevärt underlätta denna bedömning, och i översiktsplanen föreslås att en sådan tas fram som en del av kommunens fortsatta arbete efter att översiktsplanen antagits, se sid 206.

Gata-parkenheten

Gata- och parkenheten framhåller vikten av att utveckla cykelstråken mellan kommunens tätorter samt att de utvalda cykelstråken lyfts in i den regionala cykelplanen.

Kommentar: Synpunkten noteras. Se även Region Halland/Effektiva kommunikation, på sid 37.

Plan-och byggenheten

Plan-och byggenheten överlämnar följande kommentarer.

1. Sid 58, avsnittet *skäl för dispensprövning* bör det läggas till om förhandsbesked före bygglov.

2. Sid 74, avsnittet *Tillåt fler bostäder utan planläggning*. In på halva stycket andra spalten, lägg till om förhandsbesked också. Upp emot fem bostäder bör kunna prövas med förhandsbesked och bygglov. Efter som ansökan vid förhandsbesked är bindande om ansökan om bygglov görs inom två år från den dag då förhandsbeskedet vann laga kraft enligt 9 kap 18 § PBL.

3. Sid 101, avsnittet *Bygglovspliktig vindkraft*, bygglov av vindkraftsetablering i mindre skala prövas enligt plan- och byggförordning (och inte plan- och bygglagen). Under *Små verk*, förtydligande: Det krävs varken bygglov, anmälan eller tillstånd enligt MB för vindkraftverk under 20 meter över markytan, inte planeras enligt finns avståndskrav, monteras fast på en byggnad, eller har en med rotordiameter under tre meter.

4. Sid 105, avsnittet *Bygglov*. Hylte kommun främjar solcellsanläggningar genom att sätta ned avgiften helt för bygglov.

5. Sid 228, rubrikavsnittet, lägg till förhandsbesked före bygglov, detaljplaner...

6. Sid 233 i avsnittet LIS 24-33, mitt på stycket. Lägg till förhandsbesked i meningen om Fortsatt utredning...

7. Sid 238, avsnittet om *Djurhållning*. Antagen policy gällande djurhållning kommer att upphöra och kommer att framöver följa Boverkets riktlinjer.

Kommentar: Korrektur enligt plan- och byggenhets förslag punkt 1, 2, 4, 6 och 7 tillgodoses. I enlighet med punkt 7 revideras texten om riktlinjer för djurhållning på sid 166. Enligt punkt 3 korrigeras texten om små verk, men plan och bygglagen står kvar eftersom det som avses är att lämplighetsprövningen ska ske enligt paragraferna i PBL. Punkt 5 behöver inte korrigeras.

Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomskontoret vill att man beaktar, för nybyggnation och ombyggnation av förskolor och grundskolor, att översiktsplanen inte skapar begränsningar för våra verksamheter att ta nya områden i anspråk. Att man har sådant utrymme runt våra enheter att man inför framtid och eventuella kommande behov av utökning av områden för förskolor och grundskolor inte stöter på begränsningar i form av redan planerade områden som vi inte kan nyttja.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden vill belysa vikten av att i en översiktplan ta hänsyn till personer med funktionsvariationer. Att det ska finnas trygga och anpassade bostäder för både yngre och äldre. Att en planering finns för de som har behov av särskilda boende/gruppbo-städer. Idag ser vi att gruppen äldre kommer öka och det gör att efterfrågan på särskilt boende för äldre kan komma att öka. Det är även viktigt att samhället är utformat så att alla medborgare inkluderas med tillgänglighet och service.

I slutrapporten från gruppen för äldre frågor så lyfter de fram ett behov av olika boenden (eget boende, mellan-boende, trygghetsboende och särskilda boenden)

för äldre i Hylte kommun. Dessa bostäder ska vara placerade i centralorterna, nära till service och ge utrymme för naturliga mötesplatser för äldre i anslutning till sitt boende.

Det ska finnas allmän kollektivtrafik som är anpassade för personer med funktionsvariationer. En väl utbyggd digital infrastruktur gör att personer med funktionsvariationer i mycket högre grad har möjlighet till bättre livsvillkor genom ökad tillgång till information och samhällstjänster.

Kommentar: Förslagen i översiktsplanen verkar för en utveckling av kollektivtrafiken i samarbete med framför allt Region Halland som genom Hallandstrafiken ansvarar för kollektivtrafiken i länet. Frågor om inkludering, och tillgänglighet behandlas i översiktsplanen på i kap 4.1 Människor och livsmiljö. Äldre frågorna och frågan om vad den ökade andelen äldre i befolkningen kan innebära för specifika utmaningar för framtiden föreslås belysas bättre i översiktsplanen, se även Anders Tullander, sid 59 och Christer Danielsson, sid 69. Kommunfullmäktige antog en övergripande digital strategi i juni 2018, där målet är att utveckla moderna, tillgängliga och bra digitala strukturer. I detta ingår utvecklande av den digital infrastrukturen för att transportera data så effektivt som möjligt. Översiktsplanen föreslås uppdateras med information om det pågående arbetet. Se även Region Halland/ Effektiva kommunikationer, sid 38.

Kommunala tillgänglighetsrådet

Kommunala tillgänglighetsrådet ansluter sig till Omsorgsnämndens svar avseende den nya översiktsplanen i Hylte Kommun.

Kommentar: Synpunkten noteras.

8. Organisationer och företag

Från organisationer och företag har sex synpunkter kommit in, vilka redovisas nedan.

E.on

E.ON äger och driver elnät och gasnät inom kommunen genom sitt dotterbolag E.ON Energidistribution AB. E.ON äger även vindkraftverk inom kommunen genom sitt dotterbolag E.ON Wind Sweden AB.

Elnät

Elförsörjningen är en väsentlig del för utvecklingen av kommunens näringsverksamhet och bostadsbyggande. Inte minst är utbyggnad och ombyggnad av elnätet viktig för att garantera fullgod leveranssäkerhet och en bidragande faktor i omställningen till det förnybara samhället.

E.ON Energidistribution har nätkoncession inom Hylte kommun och enligt ellagen är bolaget skyldigt att ansluta nya elanläggningar. För mer generell information kring detta, se bifogat informationsblad.

Byggnation nära elanläggningar: Byggnation eller annan exploatering nära en elanläggning måste ske med hänsyn till föreskrifter och andra anvisningar eller rekommendationer kopplat till anläggningen och det elektromagnetiska fält som alstras. Syftet med denna hänsyn är att minimera risken för person- och sakskada till följd av risker förknippat med närheten till elanläggningen. För att minimera olycksrisken vid arbeten i närheten av en starkströmsanläggning skall Elsäkerhetsverkets föreskrifter om elsäkerhet vid yrkesmässig verksamhet samt de av elbranschen framtagna elsäkerhetsanvisningarna följas. För att få god kännedom om relevanta föreskrifter och anvisningar är det viktigt att E.ON Energidistribution kontaktas för samråd vid byggande eller annan exploatering i närheten av elanläggning. I begreppet exploatering inrymmer E.ON Energidistribution i detta sammanhang även ändrad markanvändning.

Magnetfält: De myndigheter som ansvarar för hälsofrågor kopplat till magnetfält är Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Folkhälsomyndigheten och Strålsäkerhetsmyndigheten. Myndigheterna mäter, utvärderar forskning samt tar fram råd, rekommendationer och föreskrifter avseende magnetfält.

Trots omfattande internationell forskning saknas idag entydiga resultat som påvisar ett samband mellan exponering av magnetiska fält och negativa hälsoeffekter. Mot bakgrund av detta har svenska myndigheter inte kunnat fastställa några gränsvärden eller skyddsavstånd för allmänhetens exponering för magnetfält.

Ansvariga myndigheter rekommenderar dock en viss försiktighet vid samhällsplanering och exploatering genom att, såtillvida detta kan göras till rimliga kostnader:

- Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledning och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas
- Undvik att placera nya bostäder, sjukhus, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält
- Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer

I myndigheternas gemensamma broschyr ”Magnetfält och hälsorisker”, som kan läsas eller laddas ned på t ex www.stralsakerhetsmyndigheten.se, finns mer information.

E.ON Energidistributions anläggningar är förlagda med beaktande av allmänhetens exponering för kraftfrekventa elektromagnetiska fält, härrörande från produktion, överföring, distribution och användning av el. I samband med att omgivningen kring E.ON Energidistributions anläggningar förändras vid utbyggnad i kommunen förändras även förutsättningarna för vilken exponering allmänheten kan utsättas för. Det är kommunens ansvar att se till att den fysiska planeringen av kommunen sker med försiktighet så att allmänhetens exponering av kraftfrekventa elektromagnetiska fält inte väsentligt ökar.

Elanläggningar i kommunen: E.ON Energidistribution har inom kommunen ett regionalt ledningsnät för elförsörjning, både inom kommunen men även ett inter-regionalt nät vidare till angränsande kommuner och regioner. Detta ledningsnät framgår i planhandlingen på sidan 263. Förutom att regionnätens anläggningar utgör stora investeringar har deras placering och utförande noga utretts och sanktionerats genom concessionsbeslut av Energimarknadsinspektionen (Ei) och fastighetsägarnas markkupplätelser. Till regionnätet hör även de sk fördelningsstationerna. Därutöver finns ett förgrenat distributionsnät med tillhörande nätstationer för den lokala elförsörjningens behov.

Ledningar för VA eller kablar mm som kan komma att korsa regionledning i området måste meddelas till E.ON Energidistribution för vidare bedömning då restriktioner råder kring avstånd i förhållande till regionledningarnas stolpar.

Gällande utbyggnader i samband med bebyggelseutveckling och exploatering önskar E.ON Energidistribution återkomma i samband med upprättande av detaljplaner och lovgivning. Bolaget är angeläget om ett gott samarbete med kommunen vid både stora och små projekt. Det är önskvärt att kommunen tidigt i planprocesserna och i nära samråd med elnätsägare

arbetar för att hitta bästa möjliga framdragning av el-infrastrukturen med minsta möjliga intrång. Vid nya anslutningar till elnätet är det önskvärt att E.ON Energidistribution kontaktas i god tid.

E.ON Energidistribution önskar att planhandlingen kompletteras med karta utvisande fördelningsstationerna i kommunen eftersom dessa tillsammans med regionnätledningarna har stor betydelse för regionen, se bifogad karta över bolagets anläggningar i kommunen.

Kommentar: Rekommenderade försiktighetsåtgärder anges i översiktsplanen på sid 167. Riktlinje G2 Lämplighetsbedömning ny bebyggelse föreslås med en riktlinje om "Bebyggelse i närhet av elanläggning" som refererar till sid 167 och anger att E.ON Energidistribution ska kontaktas för samråd vid byggande eller annan exploatering i närheten av elanläggning, eller om regionnätets ledningar kan komma att krosas av VA-ledningar eller kablar.

Planförslaget kompletteras med karta som visar fördelningsstationerna för el i kommunen.

Vindkraftverk

E.ON Wind äger vindkraftsparken "Örken" belägen på kommungränsen mellan Hylte kommun och Halmstads kommun, strax öster om Fröslida. Örken byggdes 2012 och består av totalt sex stycken vindkraftverk, tre i vardera kommunen. De står på mark som utpekats som möjlig eller prioriterad för vindkraft enligt Hylte kommuns vindkraftsplan från 2009 respektive Halmstads kommuns översiktsplan från 2014.

Sedan några år tillbaka planerar E.ON Wind en utbyggnad av Örken, kallad "Örken-Munkaböl". Enligt ansökan är utbyggnaden tänkt att bestå av två verk i Hylte kommun och två verk i Halmstads kommun. De två vindkraftverken i Hylte kommun avstyrktes dock av Hyltes kommunstyrelse den 10 april 2018 med hänvisning till det vindkraftsmoratorium som råder i kommunen sedan ett antal år tillbaka. I skrivande stund återstår Halmstads kommuns och Länsstyrelsens Hallands fortsatta behandling och beslut i ärendet.

De två tilltänkta verken i Hylte planerades på mark som inte är utpekad för vindkraft, vare sig i vindkraftsplanen från 2009 eller Förslag till ny översiktsplan. Enligt E.ON Wind finns det dock inget som hindrar att även denna mark utpekats som "utredningsområde" eller motsvarande i framtida översiktsplan, trots det beslut som nyligen togs av kommunstyrelsen. Området förefaller lämpligt för utbyggnad av åtminstone ett par vindkraftverk utan att någon betydande påverkan uppkommer på boendemiljöer eller miljön i övrigt. Snarare förefaller det lämpligt att ytterligare etableringar i Hylte sker i miljöer som redan tagits i anspråk för vindkraft och där infrastruktur och god erfarenhet redan finns. Sammantaget anser därför E.ON Wind att den sydvästra delen av vindkraftsområdet "VK 2" i Förslag till ny översiktsplan kan utvidgas söderut till gränsen mot Halmstads kommun.

Kommentar: Avgränsningen av VK 2 föreslås ses över i det fortsatta arbetet med översiktsplanen. Se även Christer Samuelssons yttrande, sid 67.

Gasnät

Biogas/Naturgas kan utgöra ett mycket intressant energialternativ för kommande bebyggelse och verksamheter. E.ON Energidistribution är även aktiva vad gäller effektivisering och utveckling av smarta hus koncept. Befintliga gasdistributionsledningar finns i Torup, Brännögård och Hyltebruk där industri och uppvärmningsanläggningar och villor är anslutna.

E.ON:s försäljningsbolag erbjuder leveransavtal med möjligheten till 100% biogas vilket innebär att bolaget uppfyller kravet på förnyelsebar energi enligt 2 kap. § 5 i Miljöbalken.

E.ON Energidistribution för gärna en dialog med kommunen om möjlig försörjning med Biogas/Naturgas och Fordonsgas för kommande utbyggnader.

Befintliga gasdistributionsledningar är underkastade Energigasnormens regler, EGN 17

Förändringar i bebyggelse kan innebära att befintliga gasledningar måste flyttas eller att särskilda försiktighetsmått måste vidtas. E.ON Energidistribution involveras i ett tidigt skede av detaljplaneprocessen för att se om detta är möjligt och för att komma överens om kostnadstäckning.

För att säkerställa en hög säkerhet kring gasledningarna anser E.ON Energidistribution att ett minsta avstånd motsvarande vindkraftverkets totalhöjd plus 10 meter ska upprätthållas mellan vindkraftverk och gasledning. Om vindkraftverk uppförs inom 200 meter från gasledningen, eller om annat markarbete sker i samband med uppförandet inom samma avstånd, ska E.ON Energidistribution redan i tidigt skede kontaktas för detaljerat samråd.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

LRF:s kommungrupp i Hylte

Kommungruppen företräder 600 medlemmar i kommunen och i Hylte kommun finns ca 160 stycken jord- och skogsbruksföretag (källa: SCB).

Vi ser positivt på framtiden eftersom vi vet att våra varor och tjänster kommer att bli allt mer eftertraktade i en tid där hållbarhet är ett nyckelord. En framtid med en biobaserad ekonomi utgår från ett aktivt jord- och skogsbruk och där har vi alla förutsättningar att lyckas. Det är dock viktigt att vi ges förutsättningar för denna utveckling och kommunens översiktsplan är naturligtvis en av dessa.

Det är glädjande att kommunen nämner livsmedelsstrategin i dokumentet. I den tid vi lever är strategin ett otroligt viktigt dokument som måste vävas in i både samhällsplanering och myndighetsutövning och det är en bra början att få in den i översiktsplanen. Det är också positivt att kommunen lyfter jord- och skogs-

bruk som branscher i kapitlet om näringsliv. En viktig insikt i detta sammanhang är att våra verksamheter alltid är helt platsbundna, vilket ställer många krav på god samhällsplanering. Några av dessa är:

- Hänsyn måste tas till jord- och skogsbruk när annan byggnation planeras, t ex ur allergi- och bullersynpunkt. Det kan inte vara meningen att företag som funnits på platsen i hundratals år ska behöva flytta på sig för att kommunen tillåter bostadsbyggande intill. Det samma gäller när åkermark tas i anspråk för till exempel industrietablering. Varför är företagande i fyrkantiga hus alltid prioriterade framför andra? Vi måste förvalta och prioritera jordbruksmarken! Vi hyser också en viss oro för detta med sk "tysta områden". Det har föreslagits på andra platser i landet och ett tyst område kan innebära stora inskränkningar på jord- och skogsbrukande. Det samma gäller sk "lågstrålområden". Detta är inget som kan införas utan både markägare och grannars medgivande.
- De areella näringarna har ett stort transportbehov, både till och från fastigheterna. Många tunga transporter uppstår inte på våra riksvägar utan på det kapillära vägnätet och detta måste underhållas. Det är också riskabelt när en del vägar (broar) i kommunal eller statlig regi begränsas till BK2 eller BK3 eftersom då många tunga transporter istället tvingas ut på det mindre vägnätet. Godstransporterna är en förutsättning i företagen på landsbygden (mjölkbil, djurtransporter, tankbilar, maskintrailrar mm) och nedklassade vägar kan innebära inkomstbortfall.
- Vår personal måste ta sig till och från jobbet på ett klokt sätt. Man kan inte sitta i en lägenhet Falkenberg och mjölka kor i Unnaryd eller på ett kontors hotell i Varberg och köra skotare i Drängsered. Digitalisering i all ära men hos oss måste personalen finnas på plats.

Översiktsplanen framhåller turism och friluftsliv på flera ställen, turism som näring och friluftsliv som kvalitetshöjande faktor för kommuninvånarna. Vi håller såklart med om detta men vill poängtera att varken turism eller friluftsliv skulle vara det samma om inte det gröna näringslivet skapade miljöer för dessa. Det är nödvändigt att förstå hur landskapet bildas och att det dessutom utvecklas ständigt. Utöver denna insikt är det ännu viktigare att man har förståelse för att det många gånger är privata markägare som ger dessa förutsättningar, och att verksamheterna ofta bygger på att man utnyttjar annans mark. Det är viktigt i detta sammanhang att värna om allemansrätten och inte töja för mycket på den. Det går till exempel inte att planera för framtida friluftsområden på mark som kommunen inte äger eller på annat sätt har rådighet över. Kommersiell verksamhet måste alltid föregås av en överenskommelse med berörda markägare.

Resonemanget kring turism och friluftsliv gäller även naturvården. Att värna om miljön är naturligtvis otro-

ligt viktigt och inget som vi motsätter oss, men avvägningar måste hela tiden ske. Om jord- och skogsbruk ska vara fortsatt viktiga näringar för Hylte kommun förutsätter detta att de brukas och tillåts att utvecklas.

Några andra synpunkter vi har på förslaget:

- Det är viktigt att man kan bosätta sig i hela kommunen och ha tillgång till grundläggande samhällsservice. Även om det alltid kommer finnas skillnader på service mellan landsbygd och tätort får inte kommunen försöka styra befolkningen så att den väljer bort att bo på landsbygden.
- Vi oroar oss för framtida materialförsörjning när det kommer till sten och grus. Idag finns tre täkter i kommunen som alla föreslås läggas ned, men inga nya täkter planeras. Måste vi göra oss beroende av våra grannkommuner i detta hänseende? Det ökar dessutom kostnaderna både för den som ska nyttja materialet och för miljön eftersom transporter ökar.
- Man uttalar sig mycket kategoriskt om klimatförändringarna vilket vi finner märkligt. Man kan absolut förvänta sig vissa scenarier men om till exempel bevattningsbehovet kommer att öka är det ingen som idag vet.
- Bredbandsfrågan är otroligt viktig. Det är beklagligt att det fasta nätet kopplas ned innan alla får tillgång till bredband, men vi är medvetna om att detta ansvar inte ligger på kommunen. Vi vill dock understryka vikten av att kommunen verkligen gör allt som går för att enskilda hushåll inte ska hamna i total "internetskugga" den närmaste tiden. Samtidigt måste vi poängtera att utbyggnaden inte får forceras på bekostnad av markägare som i vissa fall nästan hotas om de inte upplåter mark (det finns problem med detta i andra delar av landet). Dialog är A och O.

Slutligen är vi glada för att vår kommun ser positivt på framtiden! Vi hoppas att vi får vara en del av den och att våra åsikter tas i beaktning. Det finns allt att vinna på ett starkt grönt näringsliv.

Kommentar: Utpekande av så kallade tysta områden och lågstrålande områden har diskuterats i arbetet med översiktsplanen, men har inte bedömts som prioriterat i översiktsplanen. Se även yttrande från Regionala folkhälsorådet, sid 40, och Femsjö hembygdsför ening/En lokal vinkling, sid 52.

Översiktsplanen förespråkar en bebyggelseutveckling även på landsbygden, se kommentarer till Länsstyrelsen/Landsbygdsutveckling i strandnära lägen sid 19, samt Trafikverket/LIS, sid 30.

Det finns idag sex ballasttäkter med tillstånd i kommunen, varav de två som ligger i grusförekomster föreslås utvecklas på sikt. Efter dialog med länsstyrelsen som ansvarar för tillståndsgivningen har bedömningen gjorts att kommunen är välförsedd med material och att nya täkter i dagsläget inte behöver pekats ut.

Texten om framtida klimatförändringar i Hylte kommun på sid 172 grundar sig på den översiktliga klimatanalys som beställts som underlag för arbetet. Avsnittet om klimatförändringar i Hylte kompletteras med en skrivning om de två olika scenarierna för temperaturökning, se Länsstyrelsen/Hälsa, miljö och riskfaktorer, sid 20.

Synpunkterna om standardbehov på det finmaskiga vägnätet, liksom övriga synpunkter noteras. Se även yttrade från Skogsstyrelsen, sid 31.

Femsjö hembygdsförening

Vi har med intresse tagit del av förslag till ny ÖP för kommunen och diskuterat dokumentets innehåll både internt och med kommunens företrädare på ett möte i Femsjö den 23 april. Dokumentet är innehållsrikt och kommer när det antas säkert att ha stor betydelse för både kommunens och för olika kommundelars utveckling. Hembygdsföreningen har i diskussionerna samverkat med främst Femsjö-Färgaryds lokalavdelning av LRF men även med Femsjö Landsbygdsförening och Stiftelsen Femsjö Skola. Vi har i det följande försökt att strukturera våra synpunkter under ett fåtal rubriker vilka fångar de viktigaste strategiska frågorna för Femsjö Distrikt (Socken) och där kommunens agerande kommer att ha betydelse för vår kommun dels framtida utveckling. Vi tackar för den möjlighet vi fick att i vårt analysarbete ta viss hjälp av kommunens GIS ingenjör.

Befolkningsfrågan

I Femsjö Distrikt bor nu omkring 200 personer att jämföra med över 1 000 invånare inom samma geografiska område på 1880-talet. De senaste 30 åren visar på en befolkningsminskning på ca 26% och det finns inget sentida trenderbrott. Från 200–250 fasta bostättningar i slutet på 1800-talet är vi nu nere på omkring 80 permanenta bostäder. Under de senaste 30 åren har det byggts ett nytt permanenthus medan under samma period flera hus gått från permanentbostad till fritidsbostad. Den bofasta befolkningen är nu under 3 per km² vilket är under Norrlands genomsnitt.

En viss befolkningstäthet är viktig för naturmiljön och för den sociala miljön. Det måste finnas folk för att kulturlandskapet ska underhållas och grannar är viktiga för både trivsel, hjälp och ekonomisk samverkan.

På senare tid har vi noterat ett ökande intresse för att bo i Femsjö. Det är numera lätt att hyra ut hus och det råder viss brist på hus att köpa.

Sammantaget behövs det för vår bygd nya tag för att öka inflyttning och återflyttning. Huvudansvaret för att skapa förutsättningar för detta ligger på de som bor och äger mark i Femsjö, men kommunens planeringsriktlinjer kan stödja eller försvåra våra initiativ beroende på hur de utformas. I följande avsnitt analyserar vi ÖPs intentioner vad gäller byggnation i Femsjö perspektiv.

Möjligheter till byggande på attraktiva platser

Femsjö totala areal är 8 272 hektar varav 1 052 är vatten och 7 220 ha är land. Studerar man några olika begränsningar som anges i föreslagen ÖP så erhålls följande siffror:

Rad	Kategori restriktion, kumulativt	% av landareal	Areal (ha)
1	Strandskyddad areal	36,2	2 614
2	Strandskyddad areal eller "blockareal/jordbruksmark"	38,9	2 810
3	Ovanstående rad 2 eller sumpskog/våtmark	58	4 192
4	Ovanstående rad 3 eller "särskilt värdefull naturmiljö"	60,8	4 387
5	Ovanstående rad 4 eller vindkraft VK3	61,4	4 430
6	Landareal inom 70 m från någon befintlig byggnad	6,1	442
7	Landareal enligt rad 6 som inte berörs av restriktion enligt rader 1–5	2,2	158

Siffrorna ovan finns steg för steg illustrerade på kartor vilka kan fås av kommunens GIS ingenjör.

De 158 ha av Distriktets 7 220 ha som inte berörs av nämnda restriktioner är alltså resultatet av studie av kombination av (i) restriktioner och (ii) riktlinjen att tillkommande bebyggelse ska lokaliseras i anslutning till befintlig bebyggelse. Men bilden är här fortfarande ofullständig. En del av den kvarvarande arealen utgörs av nyckelbiotoper och andra områden med skyddsvärde som naturvärdesobjekt, naturvårdsavtal, biotopskydd, värdefulla ängs- och betesmarker utanför blockareal, etc. När alla områden med olika typer av restriktioner markeras på karta så återstår kanske en procent av ganska olämplig mark där kommunens och andras regelverk inte skulle vara begränsande.

Vi har i analysen inte tagit upp Riksintressen som begränsande då vi utgår från att Femsjö riksintressanta områden för naturvård eller kulturmiljövård som regel inte bör vara begränsande för lämpligt utformad nybyggnation. Det sistnämnda är dock inte klargjort i föreslagen ÖP.

Vi erinrar om att de omfattande restriktioner som redan finns eller som kan introduceras genom ÖP tillkommer för att reglera en nybyggnadstakt som i sen tid i Femsjö har legat på nivån ett nytt hus per 30 år. Det behövs nya grepp för att uppmuntra till den befolkningsökning på 3,8% och cirka 60 nya bostäder i mindre orter och landsbygd som ÖPs huvudscenario indikerar. Vi efterlyser en ansats där kommunen är mindre restriktiv i de riktlinjer som kommunen råvar över och dessutom verkar för en landsbygdsvänligare tillämpning av regelverk som styrs av andra instanser.

Strandskyddet är en av de två mest betydande begränsningarna. Vi har noterat att Strandskyddets ut-

formning och tillämpning varierar kraftigt mellan län. Halland har en extremt hård tillämpning med strand-skydd som hävdas ner till nivån grävda diken, små bäckar och anlagda dammar. En enhetlig och för Hallands inland liberalare tillämpning bör uppnås. Vi inser att kommunen mest kan agera genom lobbyarbete i den här frågan. Kommunen kan genom utpekade LIS-områden visa en ambition att från kommunalt håll stödja utveckling inom vissa strandnära områden. Tidigare fanns tre sådana i Femsjö. Två av dessa (Ibro och Löjenäs) har inte vunnit Länsstyrelsens gillande. Vi tycker att det i Löjenäs finns utrymme för tillkommande bebyggelse utan att natur- eller kulturvärden hotas och att därför Löjenäs borde kunna vara kvar som en markering att vi lokalt och kommunen inte ser samma hinder som Länsstyrelsen tycks se. Ibro kunde i vårt tycke också vara kvar om det lokaliserades något längre norrut längs Mellanfärgens västra strand. Det tidigare LIS-området gav inte många utvecklings-möjligheter med hänsyn till motstående intressen.

Att belägga nuvarande eller tidigare blockareal med begränsningar för byggnation är den andra stora faktorn och här bedömer vi att kommunen kan ändra sitt förhållningssätt. Jordbruksmark finns i visst överskott i Femsjö. Markägare får vara glada om någon vill bruka marken utan att arrende betalas. Landskapsbild och miljöfaktorer gör att markägare ändå gärna upplåter mark till de få lantbruksföretag som är aktiva. Framtiden är oviss och inte minst beroende av fortsatta stöd. Fler hus kan innebära fler hobbyjordbruk och större chans till hävd av kulturmarker vilket är en långt större ”win” än den lilla förlust som några få tomter kan innebära.

En tredje faktor är den angivna kategorin ”särskilt värdefull naturmiljö”. För Femsjös del omfattar den kategorin dels ett större område runt Frillensjöarna och Femmen och dels områden runt Södra Färgen. Dessa områden har förvisso naturvärden, men anledningarna till att de pekades ut på 1970-talet är delvis inte längre aktuella (t. ex häckning av grågås; skog som sedan dess avverkats). Det finns inga tecken på att Länsstyrelsen arbetar på formaliserade skydd för dessa områden i nuläget och det förefaller som att klassificeringen är alltför inaktuell för att platsa i en ny ÖP.

Utöver de omfattande begränsningar som nuvarande regelverk och ÖP kan innebära så finns det andra hinder som en ”nybyggare” på landsbygden måste övervinna. Ett sådant hinder är kreditinstitutioners vilja att bevilja lån.

Sammantaget innebär föreslagna riktlinjer att i det närmaste all mark som kan vara attraktiv för byggande omfattas av restriktioner. Vi noterar att möjligheterna till utveckling av attraktiva boendemiljöer nära nog eller helt elimineras även i de två mindre orterna Hallaböke och Femsjö kyrkby.

Kommentar: Med utgångspunkt från den föredömliga analysen av utbyggnadsförutsättningarna i Femsjö,

föreslås översiktsplanen ses över med avseende på intresset att det ska vara möjligt att utveckla kommunens mindre orter, framför allt i förhållande till jordbruksintresset.

”Områden med särskilt värdefull naturmiljö” är äldre utpekade områden som ligger kvar i översiktsplanen för att säkerställa att kvarvarande värden beaktas i den fortsatta planeringen. Detta innebär inte ett hinder för byggande så länge värdena beaktas. Ett naturvårdsprogram behöver skyndsamt tas fram för att precisera/ersätta ”Områden med särskilt värdefull naturmiljö” i översiktsplanen. Se även Länsstyrelsen/naturvärden och rekreationsområden, sid 26.

Vidare föreslås möjligheten att behålla LIS 11 Mellan Färgen-Hallaböke och LIS 13 Södra Färgensjön-Löjenäs som LIS-område, se även Centerpartiet, sid 56.

Kommunikationer och infrastruktur

Goda kommunikationer och god infrastruktur är viktiga för Femsjös utveckling. Vi vill här påpeka vikten av att stråket Halmstad–Simlångsdalen–Femsjö–Unnaryd är en livsnerv för vår bygd. Detta stråk används också för en rätt omfattande tung trafik. Det gäller då inte bara mer lokala timmer- och andra transporter utan också en betydande genomfartstrafik mellan Halmstad och Unnaryd. Förare som söker rutt via GPS finner att detta är kortaste vägen till Unnaryd och väljer att köra här trots att vägen inte är särskilt lämplig och trots att vägunderhållet är dåligt.

Femsjö saknar större lokal arbetsplats men är tätt på enmansföretag och många pendlar ut från socknen för arbete i näraliggande tätorter. Goda vägar är viktiga ur många synvinklar och inte minst trafiksäkerhet. Vår kommunds näringsliv skulle kunna stödjas genom att främst ovan nämnda stråk och sträckan Femsjö–Hallaböke uppgraderas och underhålls. I sammanhanget noterar vi att det finns olika trafikslag, inklusive cykel. Bredbandsutbyggnaden är givetvis också extremt viktig för företagare och andra i glesbygden. Nu avstannad utveckling oroar.

I närtid är det kanske osannolikt att vi skulle återfå en särskild bussförbindelse, men vi vill peka på möjligheten att bättre utnyttja skolbussarna som serverar Femsjö från ett håll och närliggande del av Halmstads kommun från Halmstadhållet. Existerande bussar skulle om de synkroniserades kunna ge möjligheter för andra kategorier att resa mellan Hylte och Halmstad via Femsjö morgon och kväll.

Kommentar: Halmstad–Simlångsdalen–Femsjö–Unnaryd och Femsjö–Hallaböke ingår i det lokalt prioriterade vägnätet som pekas ut i översiktsplanen, se sid 18, och 42. På karta 1 Utvecklingsstrategi har sträckan Femsjö–Simlångsdalen fallit bort, vilket korrigeras i det fortsatta arbetet.

Informationen om öppna skolskjutsar på sid 39 i översiktsplanen har tyvärr visat sig vara felaktig och behöver korrigeras, men kommunen kommer fortsätta verka för öppna skolskjutsar.

Vindkraft

Vi noterar att VK3 ligger inom Femsjö socken men att kommunens restriktiva inställning till vindkraft sannolikt gör att några verk inte kommer att byggas. Ingen etablering har hittills skett. Vi ser gärna att VK3 ändå finns kvar som utredningsområde så att socknen kan få någon del av kakan om en större etablering skulle ske i grannkommunerna.

Kommentar: Synpunkten om VK 3 noteras, se även yttranden från Ljungby kommun, sid 42, och Halmstads kommun, sid 43.

Skogsbruk

På sidan 90 ges en bra beskrivning av skogens och skogsbrukets betydelse. I ett Hylte- och Femsjö perspektiv vore det på sin plats att där också nämna skogsmiljöns betydelse för jakt. På sidan 91 anges att man vid prövning av bebyggelse i skog ska ta olika hänsyn. Det må vara gott och väl, men vi noterar att med alla andra begränsningar som finns eller föreslås för tillkommande bebyggelse på landsbygden så blir skogen och skogsmarken det alternativ som finns kvar. Vi vill i vårt perspektiv se tillkommande bebyggelse som ett överordnat intresse vilket måste få ta mark i anspråk.

På sidan 141 ges en beskrivning av skogens mer visuella värden och summarisk information om skogshistorien. Detta avsnitt kunde kortas ner då kommunens roll för skogsbruk är ytterst begränsad. Det är inte relevant att relatera vår avskogning främst till brist på skog i Danmark. Läsaren kan också ges en delvis felaktig uppfattning av att bilder visar ett skoglöst landskap vid sekelskiftet 1900. Det fanns skoglösa områden men också andra områden som var kända för sina skogstillgångar, till exempel den s.k. Örken vid Torup. Även bilder från Femsjö på 1920-talet visar på förekomst av storskog. Skogstillgången i våra trakter var förvisso sämre än nu men det fanns ändå betydande skogstillgångar i Hylte. Under ”Sårbarhet och potential” anges att större kalhuggningar ger drastiska förändringar som påverkar både landskapsbild och rekreation. Detta är sant vid ett givet tillfälle, men det är reversibla förändringar. Väl utformad avverkning kan ge nya utsikter. Igenväxning till följd av upphört brukande av inägomarken är det klart största hotet mot de visuella värdena i landskapet.

Kommentar: En skrivning om skogens betydelse för jakt läggs till på sid 90 i ÖP. Avsnitt Variationsrika skogslandskap på sid 141 föreslås ses över i enlighet med synpunkt.

Biologisk mångfald

Detta diskuteras på sid 153. Det noteras att avverkning och igenväxning utgör de största hoten. I Femsjö har vi haft möjligheten att undersöka floraförändringar från Fries tid runt 1810 till nutid. Vi hittade utan särskilt detaljerade inventeringar i nutid 143 arter kärlväxter som Fries inte noterat medan 74 av Fries noterade arter tycks ha försvunnit.

Av nya arter får man förmoda att en del fanns även 1810 men ynglingen Fries hade mer kvar att lära och upptäcka. Men en del arter är så vanliga och välkända nu att uppenbarligen Fries skulle ha noterat dem om de funnits lika mycket då som nu. En del av dessa arter är också väl kända som arter som har kommit in i Sverige på senare tid.

Om många av de 74 arter som inte längre går att hitta, eller som i alla fall har blivit ovanliga vet man att de blivit mer sällsynta inte bara i Femsjö utan i stora delar av Sverige. För många av arterna vet man också något om vad det beror på att de försvinner eller har försvunnet.

I grova drag kan de flesta av de försvinnande arterna delas in i två grupper:

- Arter som missgynnas på grund av ändrad användning av det som nu är skogsmark. Hit räknas ändringar som att slätter, svedjning och skogsbete har upphört, våtmarker dikats, vägar och stigar inte trampas som förr och att konkurrensstarka arter konkurrerar ut svagare arter när markerna ’gödslas’ med kväve från luftföroreningar.
- Arter som missgynnats på grund av ändringar i åkerbruk, bättre ogrärensning av utsäde, ändrad skötsel av tomter, gödselstackar, grustag och vägkanter.

Summan av ovanstående är att ÖPs formulering att ”avverkning och igenväxning utgör de största hoten” kanske inte är helt sant för Femsjö och sannolikt inte heller för andra delar av kommunen. Vi kan notera att svampinventeringar också visat på förlust av arter genom att skogar blivit tätare och mörkare än de var på Fries’ tid.

Kommentar: Avsnitt om hot för biologisk mångfald i skogen på sid 153 i ÖP ses över utvecklas i enlighet med synpunkt.

En lokal vinkling

Vi skulle gärna se att kommunen utarbetade en lokal precisering av ÖPs intentioner för att förtydliga mål och strategier i ett mer lokalt perspektiv. Det gäller t ex frågorna om uttolkning av Riksintressen och hur kommunen vill bidra till att befolkningsminskningen vänds mot befolkningsökning. Lokal dialog och lokalt samråd blir då viktiga och vi skulle gärna bidra till detta.

Besöksnäringen är viktig för Femsjö och vi har resurser i form av företagare, stuguthyrare, ett besökscentrum med sockeninformation samt vandringsleden Gula Spåret. Kommunen kan stödja utvecklingen av besöksnäringen främst indirekt genom att så långt möjligt undanröja eventuella hinder men även mer direkt genom att hjälpa till med marknadsföring och initiera nätverkande.

I samband med besöksnäringen är det värt att påpeka att fisket har stor betydelse som attraktion för besökare. Två av Fiskevårdsområdesföreningarna som administrerar fiskekortsförsäljning inom Femsjö omsät-

ter betydande belopp och med tillägg för att fritidsfiskarna betalar för mat och boende i bygden ger denna resurs ett tillskott som inte uppmärksammas mycket i ÖP.

I en lokal ÖP för Femsjö skulle Femsjös värden skyddas samtidigt som bygdens kulturlandskap och boendemiljöer utvecklas. Nuvarande karaktär av tyst geografiskt område utan större bullerstörningar från järnväg eller tung industri bör värnas. Nya störande verksamheter som motoranläggningar eller större skjutbanor ska inte tillåtas. Motorbåtstrafik och vattenskoteråkning på S Färgen bör begränsas till högst 5 knop med hänsyn till boende, besökare och fågelliv. En tyst miljö kan vara en av flera faktorer som lockar boende och besökande samt förstärker Femsjö by som riksintresse för kulturmiljövård. Detta står inte på något sätt i strid med en ambition att öka väl anpassat bostadsbyggande från nuvarande låga nivå. Det buller som en levande landsbygd med aktivt jord- och skogsbruk alstrar ska ses som en del av den kulturmiljö som vi vill bo och vistas i.

Vi ser utveckling av lokala preciseringar som viktigare än en del av de många andra tematiska utredningar och underlag som föreslås på sidorna 206 och 207.

Kommentar: Arbetet med lokala preciseringar av översiktsplanens intentioner för att koppla mål och strategier med lokala förutsättningar, sker huvudsakligen i fördjupningar av översiktsplanen för olika delar av kommunen, se sid 204 i ÖP. Fördjupningar föreslås tas fram för tre kommundelar (väster, mellan och öster) och med omfattande lokal dialog. Se också kommentarer till Länsstyrelsen/Innehåll, sid 17, och Bebyggelseutveckling, sid 22, samt synpunkt från Centerpartiet, sid 56, och Långaryd-Landeryd i samverkan, sid 56.

I stycket Dragare på sid 87 i ÖP omnämns fritidsfisket som en del av stommen i besöksnäringen i Hylte. I det fortsatta arbetet föreslås att en Turismstrategi ska tas fram som identifierar viktiga områden för besöksnäringen och hur dessa kan förstärkas. Här utvecklas lämpligen fiskets betydelse för besöksnäringen.

Angående tyst område, se kommentar till Regionala folkhälsorådet, sid 40, och LRF:s kommungrupp, sid 48.

God livsmiljö i Hylte

Föreningen "God Livsmiljö i Hylte" anser att samrådsförslaget till ny översiktsplan är bra genomarbetat, dock vill vi framföra följande:

Sid 102: Svårt att tyda karta (fig. 614) med tillståndsgivna vindkraftverk i varje Vk-område. Får ej antal att stämna.

Sid 103: I rubrik "Vindkraft i planeringen" står: Respektavstånd bör vara minst 1 000 m. Vi anser att det skall vara minst 1 000 m. Vindkraftverk bör ej överskrida en totalhöjd på 150 m. Vi anser att vindkraftverk ej får överskrida en totalhöjd på 150 m.

Sid 103: Det måste framgå i texten att Vk- områden är extra stora riskområden vintertid. Enligt lag är bolag skyldiga att varna besökare genom vägbommar, skyltning att området beträdes på egen risk. Iskast förekommer vid viss väderlek. Vem vågar eller vill gå in i ett farligt område där man kan skadas? I Norrland bepansras bandvagnar så att personal kan ta sig fram säkert till vindkraftverk. Iskast har förekommit på upp till 200 - 300 m. Allemansrätten urholkas.

Sid 144: I vk-områden är det restriktioner om någon vill bygga bostad m.m. Vindkraften har företräde och därmed försvagas friheten för angränsande markägare.

Sid 145: Oönskat ljud, ljud skapade av människan. Där skall också ljud från vindkraftverk vara med (människan skapade vindkraften). Det ständiga pulse- rande, swishande ljudet är mycket besvärande och dessutom hälsofarligt.

Sid 198: Vk-område 2 är delrinningsområde till Halmstads-Sennans vattentäkt. Där finns det 6 st befintliga vindkraftverk. Genom förslitning förlorar verken 1-2 % av vingarnas vikt per år (plastpartiklar/mikro- partiklar) vilka sprids i området och följer med diken, bäckar till Sennan. Hälsofarligt? Vad händer vid have- ri då det finns ca 1 000 liter hydraulolja i varje verk?

Kommentar: Det finns 18 uppförda och 24 tillståndsgivna verk i kommunen, så även på kartan. Kartans tydlighet ses över i det fortsatta arbetet.

Frågan om maxhöjd för vindkraftverk är en politisk fråga som hänskjuts till det fortsatta arbetet i översiktsplanens styrgrupp. Se även yttrande från Centerpartiet, sid 56.

På sid 145 i ÖP anges exempel på samhällsbuller, vindkraft läggs till.

Frågan om vindkraftverkens påverkan på miljön hanteras i den tillstånds- eller anmälningsprocess enligt miljöbalken som länsstyrelsen ansvarar för.

Bilaga

Sid. 103: Det finns ett stort lokalt motstånd - missnöje i Vk-område 1 - 2. De som bor där har levt med befintliga vindkraftverk i några år och har facit på störningarna. Deras livsmiljö har försämrats påtagligt. Invånare i Fröslida och Karlstorp hör EON:s sex verk på 2,5 km – värdeminskning på fastigheter och förslumning. Vem vill köpa hus och flytta dit?

Det finns 25 st verk till inom Örkenområdet som erhållit tillstånd. Hur stora blir störningarna då? Kan de bo kvar? Hur hälsofarligt är det?

Den australiska Appellationsdomstolen fastslog vid årsskiftet att det finns samband med kardio-vaskulära sjukdomstillstånd och industriella vindkraftsanläggningar. De underkände också användningen av dBA vid mätning av vindkraftsbuller. Detta har länge kritiserats av internationella experter, då det filtrerar bort ca 60 % av ljudenergin och 100 % av de tyngsta pulserande och ohörbara infraenergigågorna under 20

Hz. dBA är dessutom endast en logaritmisk siffra som inte återger den mänskliga störningsgraden. I synnerhet inte i områden med lågt bakgrundsljud, nattetid i kallt klimat, vilket gäller på svensk landsbygd. Då upplevs ljudnivåer och max-toppar när verken går för fullt på hög höjd, 4-8 ggr mer störande än det tyska bakgrundsljudet vid marknivå. Vid vissa vindhastigheter i förhärskande vindriktning flyttas den beräknade 40 dBA-gränsen 2-3 gånger längre bort i vindriktningen. Enbart fakta att ljud från de extremt höga verken snabbt övergår till cylindrisk ljudutbredning innebär att dämpningen halveras till 3 dBA per dubblerat avstånd. Detta gäller även för reflektion över vatten och is.

Därtill förstärkta interferenser (Hightened zones) när ljud från två verk möts. Dessa förhöjda ljudzoner på upp till 8 dBA utgör smala band som slingrar sig över landskapet. Tysk/grekisk rapport visade nyligen att luftburna infraenergipulser och markvibrationer interagerar och kan skapa vibrationer inom byggnader som kan höja ljudnivån ca 2 dBA. I vissa fall kan det uppstå resonans inomhus (+ 2 dBA) om rummets mått är i fas med ljudvågorna. Bullerberäkningarna baseras på dygnsmedelvärde, vilket är gravt missvisande då sömnstörningar i första hand orsakas av tillfälliga max-värden och är beroende av antalet störningar/uppvaknanden. Sömnstörningar uppstår även om man inte vaknar. Det är lika allvarligt om man störs under den tid man sover i djupsömn, vilket är nödvändigt för att hjärnan ska kunna återhämta sig. Det gäller särskilt barn och ungdom, vars hjärnor och hörselsystem inte är färdigutvecklade förrän vid tolv års ålder. Medicinska studier visar att barn som växer upp i störande bullermiljöer får sämre kognitiv förmåga och studieresultat. Detta gäller också äldre personer, som successivt förlorar hörseln av högre toner. Det innebär att de lågfrekventa tonerna blir tydligare och därmed mer störande. Lokala terrängförhållanden och metrologiska faktorer kan också förstärka ljudet. Större parker kan uppfattas över 5 km.

De negativa effekterna ökar när verken blir större och det är uppenbart att den svenska vindkraftsutbyggnaden baserats på orätmätig "praxis" och felaktig beräkningsmodell, vilken redan har negativa effekter på befolkningen i glesbygd.

Ja, frågorna är många. Vk-områdena ligger i kommungränser till Halmstad och Ljungby kommuner. Även de kommunerna har sina Vk-områden i gräns till Hylte kommun. Risken är att det planeras och byggs ytterligare ett antal verk på båda sidor kommungränsen och då försämras deras situation ytterligare. Det är så modernt med uppföljningar men det har ej gjorts.

Energimyndigheten har i ny rapport konstaterat att ljudet varierar kraftigt över dygnet. Bjud in till ett öppet uppföljningsmöte med de politiker sittande i panelen som var med och beslutade om tillstånden till verken så får man bekräftelse på missnöjet. Låt folk veta att det är högst 150 m höga verk samt att avståndet är minst 1 000 m till närmsta bostad som gäl-

ler. Idag söks det tillstånd på verk med höjd på 250 m och då blir det helt andra störningar - avstånd som gäller. Låt de som bor i drabbade områden få några positiva, säkra besked så de kan börja se ljus på framtiden igen. Annars kommer det att vila en död hand över Vk-områdena.

Sid 198: Vk-område 2 är delrinningsområde till Halmstads-Sennans vattentäkt. Där finns 6 st befintliga vindkraftverk. Ca. 1-2 % av vingarnas ytskikt (nanopartiklar av epoxyplast) försvinner genom förslitning och sprids i området och följer med i diken, bäckar till Sennan. Hälsofarligt? Rapporter från Lunds Universitet visar att dessa kommer in i näringskedjan och även tränger in i fiskarnas hjärnor (Laboratiemiljö). Den tillståndsgivna industriella vindkraftsanläggningen i Örken ligger mitt i grundvattenområdet för Halmstad/Laholms största vattentäkt i Sennan.

Allvarlig underskattning av pulserande ohörbara infraenergipulser och markvibrationer. Tunga saksakal

Vi har sedan föreningens tillkomst i samband framtagning av nuvarande vindkraftsplan, genom nationella och internationella nätverk, kunnat följa den vetenskapliga forskningen och ser allt starkare bevis på allvarliga hälsoeffekter orsakade av sömnstörningar och direkt fysiska effekter vid långtidsexponering av ohörbara, pulserande infraenergivågor och interagerande markvibrationer.

Vi kan tyvärr konstatera att dessa fakta aldrig hanteras av länsstyrelsen eller domstolar. Detta strider såväl mot Miljöbalken som EU-direktiv som kräver medverkan av kompetent expertis.

Vid den tidigare nämnda rättegången vid Australiens Appellationsdomstol anlätades en rad internationella experter. Flera uttalade att förnekandet av bullerskadorna kan jämföras med förnekelsen av nikotinet och asbetsens sjukdomsalstrande effekter.

Vi kan här kortfattat beskriva några forskningsrapporter som redovisar medicinska effekter:

- Den tyska expertgruppen Ärzte für Immissionschutz, under ledning av dr Thomas Stiller, har konstaterat att 60 dB är den nivå som inte bör överskridas ur hälsosynpunkt. Detta värde underskrids först efter 10 km från ett enda verk. Med modern mikrobarometerteknik kan dessa ljud registreras över 20-30 km. Det moderna samhället innehåller många andra infraljudskällor i arbetsmiljön och bostaden. De mänskligt alstrande infraljudskällorna är mer stötande än de naturliga infraljudskällorna.
- Förtjockad hjärtsäck och lungvävnad. Tidiga förändringar i hjärnan. Alves-Pereira/Branco, Portugal. Patologiska förstoringar är tydliga. Alla organ har s.k. egenfrekvens som ligger i de nedre frekvensområdena och påverkas av de externa tryckvågorna. Effekterna är givetvis ökande över tid och ska relateras till s.k. dos-mängd (Styrka och tid). Denna halveras ganska snabbt och när farliga nivåer.

- Dämpad hjärnaktivitet och andningsfrekvens. Kasprzak, Germany. Redan efter 20 min.
- Sänkt hjärtkapacitet. Ca 20 %. Professor Vahl, Mainz Universitet, Tyskland. ”Infrapulserna slår som hammare på hjärtmuskeln”.
- Genetiska förändringar. Professor Müntzel, Mainz Universitet, Tyskland.
- Significant samband mellan självmord och vindkraftsetablering. Till 25 km. Eric Zou, USA.

Exempel på vetenskapliga rapporter om störningar av ekosystem och tillväxt (biomassa):

- minskade vegetationsindex. Satellitstudie. Kina. Effekt upp till 9 km.
- frekvenser <60 Hz blockerar insekternas vibrationella kommunikationssystem. Försämrade nedbrytning och pollinering.
- vibrationer omallokerar biomassa till rotsystemen. Minskad virkesmängd.
- vibrationer komprimerar jordlager. Försvarar rotutveckling. Ökad ytvattenavrinning.
- vibrationer komprimerar torvlager i myrmarker. Läckage av kontaminerat grundvatten.
- dränerade myrmarker frigör stora mängder klimatgaser. Koldioxid, metan och kvävedioxid.
- nanopartiklar från vingar och torn. Kraftig erosion. Upptag i näringskedjan.
- utslagning av naturliga predatorer, fladdermöss, tornseglare etc. Forskaren C. Voigt varnar för ekologisk kollaps.
- ökade insektsangrepp genom invasiva arter och dubbla svärmningar. Skadade barrträd avger mer terpentener som omvandlas till ozon. Höjd ozonhalt = skogsskador. Skogsstyrelsen varnar för att denna ”ozolytprocess” kan få stora negativa effekter på skogsbruket. xx

Signalerna är olycksbådande och måste tas på allvar för att undvika en potentiell katastrof. Dessa effekter kan sannolikt uppstå ca 10 km från de industriella anläggningarna och drabbar då även andra skogsägare.

EU försöker genom flera direktiv rädda den redan skadade europeiska miljön, t.ex. genom; EU:s General Union Environment Action 2020 – Att leva gott inom planetens gränser;

- (11) Unionen har enats om att bromsa förlusten av biologisk mångfald och förstöringen av ekosystemtjänster i unionen till 2020, och återställa dem i den mån det går, och att stärka unionens bidrag till att förhindra förlusten av global biologisk mångfald.
- (23) Förlust av biologisk mångfald och förstöring av ekosystem i unionen har inte bara stora effekter på miljön och människors välbefinnande, de påverkar

även framtida generationer och är kostsamt för samhället som helhet, särskilt för ekonomiska aktörer i sektorer som är direkt beroende av ekosystemtjänster.

- (25) Miljöproblem och miljöpåverkan fortsätter att utgöra stora risker för människors hälsa och välbefinnande, men åtgärder som förbättrar miljön kan ge fördelar. Unionens miljöpolitik bör även fortsättningsvis bygga på en god kunskapsbas och bör säkerställa att underlaget som ligger till grund för utformning av politiken, däribland fall där försiktighetsprincipen har åberopats, är mer begripligt på alla nivåer.

För att klara detta beslut identifieras ett antal åtgärder i det sjunde miljöhandlingsprogrammet som bl.a. ska ha följande prioriterade mål:

- Artikel 2. Punkt 1. c) Att skydda unionens medborgare mot miljöbelastningar och risker för hälsa och välbefinnande.
- Artikel 2. Punkt 2. Det sjunde miljöhandlingsprogrammet ska grundas på försiktighetsprincipen, principerna om förebyggande åtgärder och om åtgärdande av föroreningar vid källan och principen att förorenaren betalar.
- Artikel 2. Punkt 3. Det sjunde miljöhandlingsprogrammet ska bidra till en hög miljöskyddsnivå och hög livskvalitet och välbefinnande för medborgarna.
- Artikel 3. Punkt 2. Offentliga myndigheter på alla nivåer ska arbeta tillsammans med företag och arbetsmarknadens parter, civilsamhället och enskilda medborgare vid genomförandet av det sjunde miljöhandlingsprogrammet.

Vi anser att storskaliga industriella vindkraftsanläggningar inte leder till dessa viktiga framtidsmål.

Varken statliga miljöprövningsdelegationer, länsstyrelsen, Naturvårdsverket eller Miljödepartementet uppfyller kraven i Miljöbalkens Försiktighetsprincip och har inte agerat och utvärderat dessa hot, trots att de är väl informerade. Centralmakten söker tvärtom att upphäva den lokala vetorätten.

Vi ser därför ingen anledning att fortsätta detta medicinska experiment inom Hylte kommun, förrän statsmakten tagit sitt ansvar och utvärderat effekterna på folkhälsa, uppväxtmiljö, ekosystem och våra basnäringar. Vi ser det därför fullt legitimt och demokratiskt korrekt att avvakta med vindkraftsetablering under kommande planeringsperiod, innan vi har svaren på dessa frågor.

Härigenom sätts också press på statliga myndigheter och departement.

Likaså kan kommunen bidra som råvaruleverantör till den växande bioekonomin som successivt leder till fossilfri energi och biobaserade plast- och textilprodukter. Stora Enso har redan påbörjat denna utveckling.

Kommentar: Synpunkterna noteras. I översiktsplanen har antalet utredningsområden för tillståndspliktig vindkraft reducerats från tio till tre i förslaget, och omfattar 4 400 hektar istället för 10 900. De kvarvarande områdena omfattar endast mark som tidigare utpekats eller som omfattar redan tillståndsgivna verk, se kommentar till yttrande från Tove och Regner Gra- sten, sid 66. Övriga synpunkter noteras. Andra yttranden med olika synpunkter om vindkraft är: Länsstyrelsen/Energi och klimat, sid 24, Försvarsmakten, sid 31, Svenska kraftnät, sid 32, PTS, sid 35, Ljungby kommun, sid 42, Halmstads kommun, sid 43, Eon/vindkraftverk, sid 48, sid Femsjö hembygdsförening/Vindkraft, sid 52, Christer Samuelsson, sid 67, Sven-Åke Johansson, sid 68, och Iréne Wistrand, sid 70.

Centerpartiet

Centerpartiet vill lyfta fram vikten av att översiktsplanen blir ett levande och känt dokument för både tjänstepersoner och politiker. Förslag och planering för framtiden ska ha sin grund i översiktsplanen. Det är viktigt att översiktsplanen följs av fördjupande översiktsplaner där orter och kommundelar lyfts fram och analyseras. Vi vill se hela Hyltes utmaningar, utvecklingsmöjligheter och potential.

Hylte kommuns övergripande vision Ett Hylte med utvecklingskraft, stolthet och medmänsklighet behöver förankras i verksamheterna och mål behöver kopplas till visionen.

Översiktsplanen är tydligt disponerad och planeringsinriktningarna är viktiga att ta fasta på.

Vi vill framföra några synpunkter på översiktsplanen att ta med i det fortsatta arbetet:

- Bostadsbyggandet behöver ta fart i Hylte. Det är långa bostadsköer och många som vill bo i vår kommun. Hela kommunen behöver få möjlighet att utvecklas med hjälp av nya bostäder.
- Vi tror inte att en utbyggnad av järnväg mellan Hyltebruk och Landeryd kommer att ske. Att reservera ett utredningsområde för järnväg förhindrar annan användning av marken. Exempelvis tar en järnvägsstation vid Rv 26 tar bort möjligheter till utveckling av industriområde. Vi vill att matarbussen mellan Landeryd och Hyltebruk byggs ut och utvecklas. Dock behöver vägen mellan Landeryd och Hyltebruk en rejäl upprustning.
- Gällande tågpendling mellan Hyltebruk och Halmstad vill vi poängtera att det är restiden från bostad till arbetsplats som är väsentlig, inte från station till station för att man ska få en attraktiv arbetspendling. I Hyltebruk är nästan bara kommunkontoret och Stora Enso som är arbetsplatser inom, gångavstånd från stationen och med ett stationsläge vid Rv 26 kommer inte dessa hellre i fråga. Att ersätta nuvarande bussar med tågtrafik minskar också möjligheterna till pendling inom Hyltebruk. Vi behöver ha kvar busspendling till Halmstad för sy ihop pendlingsmöjligheter inom vår kommun.

- Förbifart Torup måste ges hög prioritet. Detta är ett utvecklingsområde som har funnits länge. Andelen tung trafik har ökat på vägen och det är hög tid att förbifarten kommer till stånd.

- LIS-områden – attraktivt boende: Det är positivt med de föreslagna nya LIS-områdena. Vi vill dock att de nuvarande område 11 och 13 inte tas bort, då vi tror att de kan bidra till landsbygdsutveckling i en del av vår kommun som behöver nybyggnation i attraktiva lägen.

- Gällande vindkraft anser vi att vi inte ska specificera någon maxhöjd, då detta hindrar teknikutveckling inom förnyelsebar energi.

Kommentar: Angående fördjupningar av översiktsplanen, se kommentar till Länsstyrelsen/Innehåll på sid 17 och Femsjö hembygdsförening/En lokal vinkling ovan.

Översiktsplanen förespråkar en bebyggelseutveckling i hela kommunen, se kommentarer till Länsstyrelsen/Förslaget i korthet ur ett hållbarhetsperspektiv, sid 18, Trafikverket/LIS, sid 30, LRF:s kommungrupp, sid 48, Femsjö hembygdsförening, sid 50, och Långaryd-Landeryd i samverkan, nedan.

Frågan om den framtida järnvägslänken mellan Hyltebruk och Landeryd som föreslås på lång sikt, är en politisk fråga som hänskjuts till det fortsatta arbetet i översiktsplanens styrgrupp.

Om pendlingstrafik på HNJ-banan mellan Hyltebruk-Halmstad, se kommentar till Halmstads kommun, sid 43. När det gäller kollektivtrafiknod i Hyltebruk bör lokalisering och utformning av matartrafik ses över i arbetet med fördjupning av översiktsplan för Hyltebruk. Huvudinriktningen är snabb trafik med få stopp i huvudstråken och effektiv matartrafik i de mindre stråken.

Frågan om maxhöjd för vindkraftverk noteras, och hänskjuts till det fortsatta arbetet i översiktsplanens styrgrupp.

Möjligheten att behålla de borttagna LIS-områden undersöks i det fortsatta arbetet med översiktsplanen. Se även Femsjö/Möjlighet till byggande på attraktiva platser, sid 50.

Långaryd-Landeryd i Samverkan

Långaryd-Landeryd i Samverkan är 12 föreningar i bygden som tillsammans arrangerar olika evenemang, driver fritidsgård, ger ut bygdebladet Sockenbudet och står bakom namnet Långaryd – Världens Släktbygd.

Vi vill framföra och poängtera några frågor som har bäring i översiktsplanen:

- Bostadsbyggandet behöver prioriteras i Hylte kommun. Hela kommunen behöver få möjlighet att utvecklas med nya bostäder. Vi ser att många unga vill bo i vår bygd när de ska flytta hemifrån. Det finns en efterfrågan av äldre att kunna bo i mindre lägenheter i samhällena när de blir äldre. Barnfamiljer är en annan

stor grupp som vill kunna hyra lägenheter i våra orter. Vi ser att landsbygden har en stor potential för människor som vill flytta tillbaka till sin hembygd. Vår önskan är att få vara med och utveckla fördjupade planer i vår bygd. Vi vill lyfta vikten av att göra det lättare att bygga på landsbygden. Varje familj som vill investera och bosätta sig här är värdefull!

- Vi vill lyfta fram att översiktsplanen bör innehålla en prognos av befolkningen indelat i åldersgrupper och en analys av vad detta har för betydelse för befolkningsutvecklingen i Hylte kommun. En ökningen av äldre personer över 80 år ställer krav på en plan över hur byggande av lägenheter och boende för äldre med varierande omsorgsbehov.

- Pendlingsmöjligheterna behöver förbättras framför allt över länsgränsen till Jönköpings län. Det är svårt att arbetspendla med de få bussar som går nu och inte är anpassade efter arbetstiderna. Många i denna del av Hylte kommun arbetar i Gislaved eller Värnamo kommuner. Vi tror att utbyggda pendlingsmöjligheter skulle gynna vår bygd. Vi ser även att Långaryd skulle kunna bindas ihop med den nya busslinjen mellan Hyltebruk och Landeryd. Eftersom våra barn och ungdomar går i skolan tillsammans i Landeryd skulle det underlätta för deras fritidsaktiviteter och vänskapsrelationer om Långaryd bands ihop med Landeryd och Hyltebruk via kollektivtrafik. Då skulle Hela kommunen kunna knytas ihop med kollektivtrafik. Det skulle även underlätta för dem som inte har körkort,

eller har slutat köra bil, att kunna ta sig till Hyltebruk för att göra ärenden till affärer, apotek och sjuk- och tandvård.

- Tåget och järnvägen spelar stor roll för bygden, både i att kunna ta sig till Halmstad-trakten för arbete och studier, men också kopplingen till större studentstäder i Småland, Östergötland och Stockholmstrakten nås via Halmstad-Nässjö järnväg. Järnvägen och järnvägsområdet är ju även ett turistmål i vår kommun som är värt att lyfta!

Kommentar: Översiktsplanen föreslår ett kraftigt ökat byggande i hela kommunen, och tillsammans med åtgärder för att förbättra förutsättningarna för att bo i olika delar av kommunen, framför allt genom förstärkta kommunikationer. Bostadsbehov i relation till utvecklingen av olika befolkningsgrupper ses över i det fortsatta arbetet, se även Omsorgsnämnden, sid 46, Christer Danielsson, sid 69, Anders Tullander, sid 59, liksom fördelningen mellan olika orter, se även Anonym Brännögård sid 70.

I det fortsatta arbetet med fördjupningar för kommunens delområden är avsikten att detta ska ske utifrån lokala förutsättningar och i nära dialog med bygdens invånare. Se även Länsstyrelsen/Innehåll på sid 17 och Bebyggelseutveckling sid 22, Femsjö hembygdsförening/En lokal vinkling, sid 52 och Centerpartiet, sid 56.

Övriga synpunkter noteras inför det fortsatta arbetet med kollektivtrafik i översiktsplanen.

9. Privatpersoner

Från privatpersoner har det kommit in 36 olika synpunkter. Synpunkterna har organiserats ämnesvis efter översiktsplanens kapitelindelning. Därefter kommer de synpunkter som berör flera ämnesområden under rubriken *Blandade synpunkter*. Även synpunkter som inte berör översiktsplanen redovisas.

Effektiva kommunikationer

Synpunkter från privatpersoner som berör kommunikationer finns även på under Blandade synpunkter på sid 67.

Anonym, Torup

Jättebra att ni satsar på kollektivtrafiken samt mer bostäder! Men jag hade velat veta vad som händer med parken som skulle göras vid tågstationen i Torup? Vi har ett fint samhälle! Och det är dags att det syns utåt också!

Kommentar: Tanken är att översiktsplanen ska vara ett stöd för att göra rätt satsningar för framtiden. Utveckling av kollektivtrafik och bostäder är två viktiga delar av detta. När det gäller parken så satte arbetet igång så snart tjälen gick ur jorden.

Ingrid Eriksson, Rydöbruk

Försök få till en buss mellan Hyltebruk och Falkenberg!

Kommentar: Detta är en viktig del av utvecklingsstrategin och något som kommunen prioriterar.

Lise-Lotte Severinsson, Drängsered

Självklart att vi som bor i ytterkanten av kommunen ska ha möjlighet att kunna använda allmänna kommunikationer hemifrån. I alla lägen för att handla eller nå tåg eller buss i Torup så måste vi ta bilen. Det blir inte att man parkerar i Torup och använder sig av allmänna kommunikationer. Förslagvis går bussen via Torup, Drängsered, Ramnared, Sjönevad, Vessigebro och Falkenberg.

Kommentar: Tanken med snabb kollektivtrafik i starka stråk är att förstora Hyltes arbetsmarknadsmarknadsregion så att de som bor i kommunen ska kunna nå arbete i en större radie och för företagen i kommunen att kompetensförsörja sina verksamheter på ett bättre sätt än idag. Vad som gör en bussförbindelse Hyltebruk-Torup-Falkenbergs station särskilt angelägen är att den kopplar samman kommunen med arbetsmarknadsregionen i Storgöteborg och norra Halland. För att det ska vara attraktivt att pendla längre sträckor behöver restiden vara så kort som möjligt, och antalet stopp på vägen ganska få. Dessutom krävs ett stort resandeunderlag för att överhuvudtaget få till stånd en bussförbindelse, ett befolkningsunderlag som framför allt finns i Hyltebruk och Torup. Här

finns också bytespunkter med andra buss- och tåglinjer. Men det är förstås inte bara de som bor i Torup, Hyltebruk och andra orter i de starka stråken som behöver bra kommunikationer, utan hela kommunen, inklusive Drängsered. Problemet är att som det ser ut idag är det svårt för Hylte att överhuvudtaget få till stånd en effektiv kollektivtrafik eftersom underlagen generellt är för låga för att linjerna ska bli samhällsekonomiskt försvarbara. Det kostar helt enkelt för mycket att upprätthålla en busslinje med chaufför i förhållande till hur många som använder den. Den enda linjen som egentligen har ett tillräckligt starkt resandeunderlag i kommunen är Halmstad-Hyltebruk. Strategin är därför att förstärka kollektivtrafiken i de starka stråken och att bygga bra bytespunkter så att hela kommunen ändå får glädje av bättre kollektivtrafik för de längre sträckorna. För Drängsereds del handlar det således om att ta sig till Torup och åka därifrån med kollektivtrafik. Utvecklingen inom transportområdet går dock snabbt nu och det finns mycket som pekar på att kollektivtrafiken utanför de starka stråken inom några år kommer att bli betydligt bättre, inte minst med hjälp av förarlös trafik. Tills dess får kommunen kämpa för att få till stånd effektiv kollektivtrafik i huvudlinjerna och med hjälp av bra bytespunkter göra det attraktivt för fler att bo och verka i kommunen.

Anonym, Drängsered

Bussförbindelse Hyltebruk – Falkenberg. Vad jag kan se i framtida översiktsplan är det tänkt att förbindelsen skall gå över Torup och via väg 150 till Falkenberg. Jag tycker detta är fel. Varför via Torup som redan har bra förbindelse mot kusten och Halmstad? Vilka byar når man i kommunen utmed väg 150? Har ni räknat hur många kommuninnevånare som bor utmed väg 150, som kan tänkas utnyttja förbindelsen? Följ istället väg 721 och 700, dra linjen från Hyltebruk via Kinnared och Drängsered och vidare mot Sjönevad, Vessigebro och tågstationen i Falkenberg. Utmed denna vägsträckning finns många byar med kommuninnevånare som skulle få en fin möjlighet att utnyttja linjen. Då äntligen kan vi som bor i denna del av kommunen ta bussen till Hyltebruk eller Falkenberg och kanske där vidare med tåg. Vägsträckan är vad jag kan se densamma. En möjlighet kan vara att ansluta till befintlig linje i Vessigebro.

Kommentar: Se kommentar under Lise-Lotte Severinssons synpunkt ovan.

Conny Eliasson

Vill att bussen passerar via kinnared o drängsered.

Kommentar: Se kommentar under Lise-Lotte Severinssons synpunkt ovan.

Lena Gustavsson, Drängsered

Det behövs bussturer genom Drängsered

Kommentar: Se kommentar under Lise-Lotte Severinssons synpunkt ovan.

Anonym, Äskhult

Den ev nya busslinjen ska gå via Drängsered för att ansluta i Vessigebro.

Kommentar: Se kommentar under Lise-Lotte Severinssons synpunkt ovan.

Anonym, Falkenberg

Om den föreslagna bussturen mellan Hylte och Falkenberg går via Drängsered skulle det innebära många fler besök hos släktingar och vänner i Drängsered och de skulle också kunna komma och hälsa på oss i Falkenberg mycket oftare.

Kommentar: Se kommentar under Lise-Lotte Severinssons synpunkt ovan.

Anna-Greta Persson, Torup

Önskar gratis eller rabatterade bussresor med Hallandstrafiken! För pensionärer över 70 år!

Kommentar: Frågan om subventionering av kollektivtrafikresandet går inte att styra genom översiktsplanen, utan genom andra politiska beslut i regionen och kommunen.

Susann Ehde Larsson, Hyltebruk

Permanent cykelbana Rydö-Hylte, så pass nära borde finnas en cykelbana som funkalar för alla!

Bra cykelvägbana från Staffansbo -> samhället -> andra sidan -> Kråkbergsskolan. Många skolungdomar ska dit bl.a.

Korsningen Staffansbo-Nyhemsvägen, en gräsplätt mitt emot kuren. Varför? Kunde vara p-plats till Elias Friesskolan exempel. Borde finnas en gångbana där också ner mot Lantmännen och vidare efter Wahlströms utmed stora vägen också mot Nissastigen.

Fler förslag: Det finns en gångbana på höger sida på Landerydsvägen - ner mot samhället. Men det behövs en mitt emot på vänstersida också - även om det finns en cykelbana lite längre in...! Många vill gå där också, finns en busskur där som används ofta!

Kommentar: Det befintliga gång- och cykelvägnätet behöver förbättras på olika sätt. I översiktsplanen föreslås huvudcykelleder mellan tätorterna, bland annat Rydöbruk-Hyltebruk, bra cykelinfrastruktur mellan prioriterade målpunkter i tätorterna, till exempel bytesplatser och skolor, och cykellänkar vid bytes-

punkter och orter i stråken, se sid 41 i översiktsplanen. För att ta ett helhetsgrepp om investeringar och drift av cykelvägar föreslås att en cykelplan tas fram (se sid 41 och 206). Förslagen tankas över till det fortsatta arbetet med cykelplanen och med en fördjupning av översiktsplanen för Hyltebruk (se sid 204). Se även kommentar till synpunkt från Britt-Marie Karlsson nedan.

Britt-Marie Karlsson, Hyltebruk

Förbättra cykelvägen till Skärshult. Förlänga trottoar och cykelväg från korsningen Stenhuggargatan fram till befintlig cykelbana på Landerydsvägen.

Kommentar: Drift och underhåll av befintliga och nya cykelvägar är viktigt för att dessa ska fungera som det är tänkt, liksom ev brister och "luckor" i det befintliga nätet ses över, se sid 41 i översiktsplanen. Förslagen tankas över till det fortsatta arbetet med att ta fram en cykelplan för kommunen (se sid 41 och 206) och en fördjupning av översiktsplanen för Hyltebruk (se sid 204). Se även kommentar till synpunkt från Susann Ehde Larsson ovan.

Ann-Britt Andersson, Vallsnäs

Cykelväg till Vallsnäs.

Kommentar: Det finns behov av bättre standard för cyklisterna mellan Unnaryd och Vallsnäs. Synpunkten tankas över till det fortsatta arbetet med att ta fram en cykelplan för kommunen (se sid 41 och 206 i översiktsplanen) och en fördjupning av översiktsplanen för Unnaryd (se sid 204).

Anonym

Dålig mobiltäckning.

Kommentar: Frågan om mobiltäckning går inte att styra genom översiktsplanen eller på annat sätt av kommunen. Det är de privata mobiloperatörerna som ansvarar för sina respektive mobilnät.

Attraktiva boende- och livsmiljöer

Synpunkter från privatpersoner som berör boende- och livsmiljö (inklusive LIS) finns även under Blandade synpunkter på sid 67.

Anders Tullander, Landeryd

Först skall jag berömma de inblandade till en lättläst och välskrivna plan. I mitt tycke lite för mycket historia, bra nutidsbeskrivning men alldeles för lite om framtiden.

Behovet av bebyggelse

Planen beskriver väl behovet av nya bostäder men vad skall byggas och var någonstans är min fråga. Hyresrätter för unga och seniorer, hur stort är behovet? Nya villor kommer byggas i attraktiva områden, troligen utanför tätorterna. Men hur skall omsättningen i befintliga villor i tätorterna öka? Det krävs bra boende för seniorer i attraktiva lägen i tätorterna.

Beräknat behov av bostäder i tätorterna och områden för bebyggelse enligt planen

Hyltebruk 160 bostäder, Nissan-Kanalen och Brogatan. Här saknas vilken inriktning byggnationen skall ha, villor, flerfamiljshus eller seniorboende. Det måste byggas i flera våningar för att 160 bostäder skall få plats på dessa områden.

Torup 120 bostäder, Marknadsplatsen 20, Givagård bef tomter 18, Prästsjön ? och Sjögårdssjön ? Var skall de ytterligare 80 bostäderna placeras?

Rydöbruk 50 bostäder, Rydö övregård, mellan järnvägen o Nissan har vi gamla industrier och viss förorenad mark men på sikt ett bra centralt läge. Mellan Nissan o Fors, gamla sågen och impregneringsverket, är marken tillräckligt sanerad för bostäder? Dammen skall rivas.

Unnaryd 50 bostäder, Unnaryd 1:49 med 15 tomter, flerfamiljshus tillåts i flera våningar vilket kan ge fler bostäder, Byn 10 tomter, Ropareudden?

Var skall de ytterligare 15-25 lägenheterna placeras?

Kinnared och Landeryd med 15 bostäder vardera, här finns inga förslag på placering alls.

Slutsats: Kommunen har planmonopol och politikerna måste besluta om var och vad vi skall bygga för framtiden. Marknaden kan sedan utforma byggnaderna. Som jag ser det så saknas anvisad mark till ca hälften av de 410 bostäderna i tätorterna som anges som planens mål.

Kommentar: Var bygga? I förslaget finns i det här skedet dels strategier för lokalisering av bostadsbebyggelse (sid 73-74 i översiktsplanen), dels en översiktlig bedömning av antal bostäder som behöver byggas i tätorterna och i övriga delar av kommunen (tabell sid 73). De områden för bostäder som pekats ut kommer dels från äldre delöversiktsplaner, dels från förslag i arbetet med översiktsplanen. Behov och utredningsområden har i detta skede inte matchats mot varandra, bland annat av det skälet att områdena behöver granskas närmare för att bedöma om de har faktiska förutsättningar för att bli bebyggda. I Hylte är det långt ifrån självklart att ett område blir bebyggt bara för att det är utpekad om det inte samtidigt har mycket goda förutsättningar i övrigt. Avsikten är att göra denna mer detaljerade granskning av bostadsutvecklingsområden i tätorterna inom ramen för bostadsförslagsriktlinjer (sid 70 och 206) och det fortsatta arbetet med fördjupningar för olika delar av kommunen (sid 204). Det finns dessutom andra sätt att öka utbudet än genom nybyggnation, till exempel genom ombyggnad och ökad omsättning av de bostäder som redan finns i beståndet och genom permanentning av fritidshus.

Vad bygga? Även frågan om vad som ska byggas och för vilka grupper, kräver en ingående studie av hur det befintliga beståndet ser ut i relation till det framtida behovet, någor som framför allt ska hanteras i bo-

stadsförslagsriktlinjerna. Vad man däremot kan utveckla i översiktsplanen är bedömningen av hur olika åldersgrupper i befolkningen utvecklas över tid, och vad detta får för konsekvenser för utbud och lokalisering av bostäder. Översiktsplanen föreslås kompletteras med detta. Se även kommentar till synpunkt från Christer Danielsson, sid 69.

Anonym

Om nu Hylte ska värna om allas lika värde och rättigheter (kap. 4 punkt 1) varför finns inte rätt hjälp för barn med funktionsnedsättningar? Alla barn har rätt att bo med sin familj och få hjälp att leva fullt ut. LSS bör vara bättre utformat. Assistent ska finnas för de som behöver. Vården behöver ses över.

Kommentar: Lagen om stöd och service (LSS) till vissa funktionshindrade är tänkt att ge funktionshindrade bra levnadsvillkor genom samordnat stöd under en längre tid. Det är huvudsakligen kommunen som genom omsorgsnämnden har ansvar för att LSS följs, men det är inte en fråga som går att styra genom översiktsplanen. Om du har frågor rörande ett specifikt ärende kontakta gärna omsorgskontoret.

Jussi Kivihilahti, Unnaryd

Det som är en hjärtefråga för mig är att sjukstugan med sköterskor och allt det där får finnas kvar. Jag har blivit en besökare där minst en gång i veckan för att få hjälp med sprutor för reumatism. Händerna är så svaga att jag behöver hjälp med det. Åka till Hylte för en sån sak är bara extra krångligt för jag har ju ingen bil. Jag vet att det går buss men jag har inte ork för att vara borta så länge som det då blir för de går ju inte så ofta. En annan sak som skulle vara mycket önskvärd är att få ha kvar läkare här. Nu är det en doktor här varje torsdag men det skulle vara bra om det kunde ökas till ett par gånger i veckan. Bengt Nyman är ju egentligen pensionär men utövar sitt läkaryrke med den hedern. Frågan är vad som händer när han inte orkar mer? Då blir vi utan doktor, antar jag och det vore inte bra. Inte bara för mig utan även för många äldre som har svårt att ta sig till Hylte. Färdtjänst och Resam har nog en del men det är en samhällskostnad som inte är billig OM vi inte har vårdcentralen kvar här? På närmare håll vill säga. Detta är en sak som jag oroar mig för och många med mig dessutom börjar personalen bli lite till åren och när de går i pension så sitter vi där. Håll detta i tankarna så blir i alla fall jag glad.

Kommentar: Det är viktigt med en bra och fungerande läkarmottagning för alla som bor i och omkring Unnaryd, något som Region Halland har ansvar för. Kommunen förutsätter att verksamheten kommer fortsätta att fungera bra även när personal av olika skäl byts ut, men kan inte styra detta genom sin översiktsplan.

Anonym, Unnaryd

Mitt förslag är i första hand som Vi alla skulle kunna ha glädje av. En samlingslokal där det ska rymma

folk vid alla tillfällen. Bland annat är vi mellan 90-95 personer vid varje månadmöte. Gäller då SPF. Sedan önskar Vi naturligtvis att det blir fler bostäder och framför allt att Politikerna övervaka vår vårdcentral. Nu när doktor Bengt Nyman sluta i sommar. Hoppas att Vi även får läkare åtminstone 1 dag/vecka. Hoppas på byggnation för färdig detaljplan. Tänk på att det är Valår i år!

Kommentar: Se kommentarer till synpunkter från Christer Danielsson, sid 69, (samlingslokal) och Jussi Kivihilanti ovan (vårdcentral). Översiktsplanen har ett långt perspektiv med målår 2040. På den tiden hinner det bli sex valår. Översiktsplanen ska ses över och vid behov uppdateras under den här perioden, men för att kunna driva kommunens utveckling med kraft är det viktigt att nå en politisk enighet kring de stora dragen i utvecklingsstrategin.

Susanne Gustafsson, Tränshult

I kommunens översiktsplan finns hela 23 områden som pekats ut av den tidigare borgerliga majoriteten i kommunen samt nu ytterligare 10 på förslag.

Bland de befintliga finns Höghulta sjö, nr 1 bland LIS områdena, vilket jag ifrågasätter. Tidigare har även Holsjön utanför Drängsered funnits med men tydligen tagits bort vilket också bör göras med Höghulta sjö.

Då det första förslaget till LIS områden lades yttrade sig både Länsstyrelsen och Naturskyddsföreningen emot, bifogas.

Den dåvarande oppositionen hade också en annan åsikt vilken jag hoppas ni står fast vid när ni nu är i majoritet, mail 2012-06-13:

// Hej Susanne. Som du säkert vet har vi en mer restriktiv syn på Lis arbetet. Vårt förslag till fullmäktige innehåller 14 områden istället för borgarnas 24. Tränshult ser vi inte som ett område för Lis. Jag återkommer senare med svar på dina frågor. Det är vår grupp i SBN som jobbat med frågorna och jag vill gärna få in deras syn innan vi svarar. Vänligen Ronny Löfquist (S), Oppositionsråd //

Flera av den förra kommunledningens förslag till LIS områden var "känslomässiga" beslut i en iver att använda den nya lagen för att tillgodose enskilda intressen vilket aldrig har varit avsikten med LIS. De satte sig inte in i kriterierna och syftet med dem, de lyssnade inte på sakkunnigas åsikter.

Flera av områdena kommer som Länsstyrelsen och Naturskyddsföreningen säger i sina yttranden ha ringa eller ingen effekt på befolkningsutveckling och samhällsutveckling däremot stor påverkan på naturen i området. Det är motsatsen till en hållbar utveckling.

18 e § Med område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen avses vid tillämpningen av 18 d § ett område som

1. är lämpligt för utvecklingen av landsbygden,
2. är av ett sådant slag och har en så begränsad om-

fattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt,

3. endast har en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften,

a) i eller i närheten av tätorter,

b) i ett kust- eller kustskärgårdsområde från Forsmark till Klockestrand vid Ångermanälven eller från Skataudden vid Näskefjärden till gränsen mot Finland,

c) på Gotland, eller

d) vid Vätern, Vättern, Mälaren, Siljan, Orsasjön, Skattungen, Oresjön eller Oreälven mellan Orsasjön och Skattungen, om det råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse i området, och

4. inte är ett kust- eller kustskärgårdsområde från gränsen mot Norge till Forsmark, utmed Ölands kust eller i Ångermanland från Klockestrand vid Ångermanälven till Skataudden vid Näskefjärden.

18 c § Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,

2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,

3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,

4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,

5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller

6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Ovanstående kriterier stämmer inte in på Höghulta sjö, det är en orörd sjö i skogen med intakt strandskydd, det finns ingen väg som bryter, det finns ingen nära bebyggelse och absolut ingen tätort eller befintlig infrastruktur.

Och att döma av de yttranden jag läste i samband med det första LIS förslaget finns det fler sådana områden som pekats ut.

Vill man i kommunen vara trovärdig när det gäller hållbar utveckling bör man sätta sig in i och följa det regelverk som tagits fram för att främja just detta och inte göra egna tolkningar för att "stärka sin egen popularitet" genom att tillgodose önskemål som inte är förenliga med det syftet. Det blir problem i längden när fler och fler vill ha eftergifter på regler som de tycker hindrar dem och andra som tycker detta är fel kommer att överklaga.

Kommentar: Ett LIS-område ska precis som du skriver vara lämpligt för landsbygdsutveckling, genom att stödja arbetstillfällena och service långsiktigt. Vid urval av nya LIS-områden har detta varit ett viktigt kriterium. När det gäller befintliga LIS-områden har kommunstyrelsen valt att inte göra en ny LIS-utredning utan behålla samtliga områden i sin helhet, med undantag för de två (LIS 11 och 13) som länsstyrelsen hade invändningar emot i sitt slutliga granskningsutlåtande. LIS 1 Höghultasjön-Tränshult ligger därför kvar tills vidare. De sex kriterier du räknar upp utgör särskilda skäl för att få pröva strandskyddsdispens, däremot inte för att peka ut LIS-områden. Att ett område är utpekad som LIS-område är i sig ett skäl att få dispens prövad, men innebär inte med automatik att dispens ges. Strandskyddets syften måste fortfarande tillgodoses och föreslagen bebyggelse ha förutsättningar att stödja landsbygdsutveckling, vilket prövas i varje enskilt fall inom aktuellt LIS-område. Befintliga LIS-områden bedöms därför kunna ligga kvar utan att hota en hållbar utveckling av kommunen.

Kent Persson, Unnaryd

Förutsättning för åretruntboende i Rangalsnäs saknas. Det kommer bara bli fritidsboende. Vägarna är dåliga. Det finns ej kommunalservice. Nej, bygg heller här i Unnaryd, vid smedjan, kanalen Hylte. Där kommunal servis finns, tillgänglighet med buss finns. Låt naturen va i Rangalsnäs. Det finns fiskgjuspar som häckar på öar i Ostberg, det finns även storlom som häckar i sjön, Tack vara att det inte är så många båtar som stör dom. Sjön Fjällen är klassat som särskilt naturintresse. Låt det va så. En Ny bebyggelse som skulle öka antal bostäder från 6 till ca 15-20 skulle radikalt fördärva den befintliga värdefulla kulturbebyggelse som finns i Rangalsnäs.

Det är en markägare som vill sälja och stycka tomter för ny bebyggelse, vi andra ägare säger nej. Carsten Simonsson har varit i Rangalsnäs sen 2008. Vi andra har ägt gårdarna i generationer. Därför bör förslaget om LIS-område i Unnaryd Rangalsnäs skrotas.

Kommentar: Kommunen är angelägen om att det byggs bostäder i kommunen, i första hand i anslutning bra kollektivtrafiklägen i befintliga orter. Men det är också viktigt att det går att bygga och bo bra på landsbygden, både för att det är attraktivt för många, och för att hålla landsbygden levande. En levande landsbygd främjas framför allt av åretruntboende, men hurvida det faktiskt blir åretruntboende och fritidsboende går inte att styra. Bostadshus, särskilt nybyggda sådana, går att använda för det ena eller andra, och begreppen används inte längre i till exempel plan- och bygglagen. I översiktsplanen föreslås vidare att bytespunkterna till kollektivtrafiken i stråken utvecklas, så att boende på landsbygden också ska kunna ta del av och stödja ett hållbart resande.

LIS är framför allt till för att möjliggöra en långsiktig utveckling av landsbygden framför allt med avseende på arbetstillfällena och service, i det här fallet framför

allt i Unnaryd. För att den nya bebyggelsen inom ett föreslaget LIS-område ska anses stödja landsbygdsutveckling i området ska den nya bebyggelsen ge förutsättningar för tillräckligt många boende. Om det istället handlar om ett enstaka en- eller tvåbostadshus ska detta placeras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

Att det är en enskild markägare som vill utveckla bostäder på sin mark är inte i sig ett problem, utan snarare en generell förutsättning för att det överhuvudtaget ska byggas bostäder på landsbygden. Däremot får man inte bygga på ett sätt som är olämpligt, varken ur strandskyddssynpunkt eller när det gäller andra aspekter, till exempel VA, dagvatten, vägar, natur- och kulturmiljö mm. Denna lämplighetsprövning sker framför allt genom detaljplan, vilket kommer att krävas för bebyggelse i denna omfattning. När ett förslag till detaljplan tas fram hörs alla sakägare som berörs av förslaget. Utöver lämplighetsprövning genom detaljplan måste ett förslag på ny bebyggelse fortfarande tillgodose strandskyddets intressen för att få byggas, det vill säga att värden för naturmiljön och det rörliga friluftslivet måste säkerställas genom att till exempel bereda fri passage av tillräcklig bredd längs med stranden och till badplats, att undanta värdefull natur från bebyggelse, etc. Införandet av LIS i översiktsplanen innebär med andra ord inte att det är självklart att få dispens från strandskyddet utan bara att man har rätt att få saken prövad.

Synpunkten gäller i det här fallet inte strandskyddet i sig, utan att man menar att det inte är lämpligt med mer bebyggelse i Rangalsnäs. Kommunen gör här preliminärt en annan bedömning, och menar att det inte finns tillräckliga sakskalet för att inte ge möjlighet att pröva en bebyggelse i föreslagen omfattning med detaljplan och ansökan om strandskyddsdispens. Det som framför allt talar för LIS-området är att det har förutsättningar att faktiskt bli bebyggt med bostäder i en omfattning som skulle stödja landsbygdsutvecklingen, till skillnad från flertalet av de LIS-områden som redan pekats ut i kommunen (LIS 1-23). Den fortsatta prövningen får sedan utvisa om LIS-området faktiskt är lämpligt för bebyggelse och hur bebyggelsen i så fall kan utformas för att säkerställa de värden som finns i området. Det särskilda naturvårdsintresset föranleder troligtvis att det inte kan bli aktuellt med brygga, båthamn eller liknande. Den föreslagna bebyggelsen ligger avskilt från "byn" och bedöms inte få en betydande påverkan på de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna. Området är inte heller utpekad i kulturmiljöprogram.

Se även kommentar till länsstyrelsens synpunkter angående avgränsning av LIS-området på sidan 19.

Jörgen Persson, Boalt

Jörgen Persson 50% ägare av fastigheten Rangalsnäs 1:4. Boende i grannbyn Boalt (då min far bor kvar på fastigheten) således skattebetalare i kommunen.

Jag anser att genomförandet av lis område 24 Unnaryd Rangalsnäs ej skall genomföras av följande skäl:

1. Området runt sjön Fjällen betraktas som särskilt värderfull naturmiljö Kap 7.3.
2. Förutsättningar för åretruntboende finns inte då det saknas bussförbindelse och andra kommunala förbindelser. Det är väldigt få som sätter sig i en bil och pendlar till Halmstad, Gislaved, Ljungby dagligen. Det kommer följaktligen bli fritidsboende av dessa 10-15 tomter. Vilket då inte nämnvärt stärker underlaget för service i tätorten.
3. Vägen är en smal dålig grusväg där det ofta är håligheter efter regn och med en ökad trafik blir den inte bättre, vem skall då fylla alla dessa hålor jag tror inte det blir lätt att hitta folk till det, inte i fritidsfolket.
4. Med ett fritidsfolk kommer båttrafiken öka vilket kan äventyra häckningen för fiskgjusen och storlom som finns i sjön och dess närhet.
5. Gårdsinventering från Hylte kommun klassar ju 3 gårdar som kulturhistoriskt värdefulla. En i klass B och två i klass C. Med 10-15 nya hus förändras denna bild kraftigt.
6. Vid en styckning av tomter är det viktigt att det blir en 40 meter passage mellan bebyggelse och sjön. Någon båthamn får det inte bli.
7. Det är en markägare som vill ha detta alla övriga är emot. Därför bör lis området skrotas.

Kommentar: Se kommentar till synpunkt från Kent Persson ovan.

Anita Dolck och Hans Hägglund, Bolkabo, samt anonym

Invändningar i oprioriterad ordning.

LIS område 24 är synnerligen illa vald plats av flera skäl tex. Av Er gjorda inventering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader i kommunen 2007, är flera av byggnaderna i Rangalsnäs by av klass C och B , därav följer att hela kulturmiljön är bevarandevärd såsom en orörd kulturby. Därför är det synnerligen olämpligt att bara 100 talet meter från byn tillåta nybyggnad av en stugby eller villaområde.

Vidare har jag förstått att man planerar en detaljplan för området, istället borde man planera en bevarandeplan .

Den föreslagna platsen är en av dom få platserna runt sjön Fjällen där allmänheten har lätt att ta sig till sjön både vinter och sommar det blir inte samma sak att t.ex.: bära en kanot mellan tomterna och husen ner till sjön. Hylte Kommun värnar ju om turismen och då känns det fel att förstöra en av dom finaste platserna för uteliv i naturen. Hylte Kommun säger sig vara: Den första vildmarken : Detta förslag går inte i den andan tvärtemot!

Den utökade bebyggelsen av 10 - 15 hus som föreslagits torde medföra ett mycket ökad båt trafik på sjön vilket kommer att störa fågellivet, bl.a. häckar fiskljusen på öar stränder runt sjön.

Såsom skattebetalare i Kommunen oroar jag mig för om det planeras 10 - 15 hus för permanent boende, för både skolskjuts och hemtjänst resor och andra liknande kostnader när man bygger mitt i skogen utan kommunikationer, istället för nära tätorten Unnaryd där det finns mycket platser att bilda LIS Områden.

Bildandet av LIS område må göras i laga och demokratisk ordning, men utfallet är det rakt motsatta några få fastighetsägare gynnas mot dom övriga runt sjön som missgynnas . Så utfallet känns både odemokratiskt och orättvist, så någon annan lösning borde tas fram.

Jag undrar om någon i beslutsfattande ställning har varit eller avser att besöka platsen innan beslut fattas , det skulle säkert öka förståelsen för mina argument.

Kontentan av detta är att jag INTE vill att LIS område 24 bildas

Kommentar: Se kommentar till synpunkt från Kent Persson på sid 62.

Christina och Jenny Nevsten, Skanör-Falsterbo

Enligt kommunens beskrivning av landsbygdsutvecklingen finns behov av attraktiva platser för åretruntboende, både i Unnaryd och i dess omland. En markägare har föreslaget 10-12 småhus på sin mark. Kommunen föreslår 10-15 bostäder inom det föreslagna LIS området. Detta bedöms kunna påtagligt stärka underlaget för servicen i Unnaryd. Vi menar att förutsättningarna för åretruntboende i Rangalsnäs saknas.

I samrådshandlingen (sid 56 -) beskrivs vad som är attraktivt boende och vilka förutsättningar som bör finnas för att förmå människor att flytta till en ort. Kommunen skriver själv att studier visar att ju fler som väljer att bo på en ort, desto mer attraktivt blir det. Man vill ha nära till jobb, skola och kommunal service, bra kommunikation mm. Allt detta saknas i Rangalsnäs. Det finns vacker natur, men det räcker inte som skäl att flytta dit för åretruntboende. Eftersom vägarna är dåliga, det saknas bussförbindelser och bristande kommunal service blir det med största sannolikhet endast fritidsboende, vilket inte nämnvärt stärker underlaget för service, ej heller ökar beskattningsunderlaget till kommunen.

Sjön Fjällen är klassat som ett särskilt naturintresse, vilket även omfattar det föreslagna LIS området (Kapitel 7.3). Om 10-15 bostäder skulle uppföras inom detta område, strider det mot naturintresset. Exempelvis finns det ett fiskljuspar som sedan många år häckar på en av öarna utanför Osberg. En avsevärd ökad aktivitet på sjön skulle riskera fåglarnas häckning på ön.

Det är inte så många ställen som det är lätt att ta sig från vägen ner till sjön. Med undantag av någon enstaka plats i norra delen av sjön, så är det endast inom LIS området som det är möjligt att enkelt att från bilväg ta sig ut på sjön. Föreslagen bebyggelse skulle försvåra för besökande denna möjlighet.

Den befintliga bebyggelsen består av fyra gårdar, ett mindre sommarställe och ett nybyggt åretruntboende. Tre av gårdarna har kvar ursprunglig utformning och är byggda under 1800 talet i traditionell stil. En av gårdarna har värderingsklass B och två har klass C i Hylte kommuns inventering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. En ny bebyggelse, som skulle öka antalet bostäder från 6 till ca 20, skulle radikalt fördärva den befintliga värdefulla kulturbebyggelsen.

Vid styckning av tomter är det viktigt att passage finns mellan bebyggelsen och sjön. I andra kommuner krävs passage på mellan 20 och 40 meter. Det blir svårt att möjliggöra sådan passage med de föreslagna tomterna.

Det är en markägare som vill stycka och sälja tomter för ny bebyggelse. Alla vi andra markägare säger nej till detta förslag.

Med ovanstående argument som grund anser vi att förslaget om LIS område I Unnaryd Rangalsnäs inte skall genomföras.

Kommentar: Se kommentar till synpunkt från Kent Persson på sid 62.

Ida Heiner och Kenny Rask, Halmstad

Till att börja med är det mycket viktigt att tänka på att det ska finnas en fri passage ner mot sjön Fjällen. Den föreslagna delen av sjön är den enda där det lätt finns tillgång från vägen till sjön för fiske, skridskoåkning, paddling och andra friluftaktiviteter. För att säkerställa allmänhetens tillgång till sjön krävs åtminstone 30 m fri passage. Vi har undersökt kraven i närliggande kommuner och där krävs fri passage på 20-40 m, se referenser nedan. Med hänsyn till den fria passagen och vägen verkar det helt orimligt att få plats med 10-12 hus inom det föreslagna området, se bild nedan. Det är dessutom osannolikt att det skulle flytta hit 10-12 åretruntboende hushåll, då bussförbindelse

saknas och vägen hit är relativt dålig samt inte dimensionerad för ökad trafik. Därmed uteblir även tänkta vinster med utökat underlag för service i Unnaryd och ökade skatteintäkter för kommunen.

Tittar vi på bebyggelsen i området består den av fyra gårdar, ett mindre fritidshus samt ett nybyggt åretruntboende. Tre av gårdarna har kvar sin traditionella stil och ursprungliga utformning från 1800-talet. Vid Hylte kommuns inventering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse klassades en av gårdarna som klass B och de andra två som klass C. En nybyggnation enligt förslaget skulle fördärva den befintliga värdefulla kulturbebyggelsen.

Hylte kommun har klassat sjön Fjällen som ett område med särskilt värdefull naturmiljö (Kap 7.3). I kommunen finns det LIS-områden eller förslag till LIS-områden vid alla andra stora sjöar. Det är viktigt att tänka långsiktigt och bevara orörd natur. Det är fullt möjligt att framgent göra nya LIS-områden och att upplåta mark för nybyggnation. Däremot är det i princip omöjligt att ta bort byggnation om det skulle framkomma att det blev för stor påverkan på naturmiljön.

Ett fiskgjusepar häckar sedan många år på en av öarna i sjön och här finns även storlom. En ökad aktivitet på sjön skulle påverka fågellivet negativt.

Så vitt vi vet är det endast en markägare som vill ha LIS-området. Alla andra markägare är negativa till förslaget.

Med hänvisning till samtliga ovanstående argument anser vi att LIS 24 inte ska realiseras!

Referenser fri passage

Gislaveds kommun, se s. 9 ”Passagen ska aldrig vara mindre än tjugo meter”. <https://www.gislaved.se/download/18.3eef3cf91590a634dcc7117/1482414656399/Landsbygdutveckling%20i%20strandn%C3%A4raI%20naturmiljön.pdf>

Bild tillhörande Ida Heiners och Kenny Rasks synpunkter.

Bild på området LIS 24 från Google Maps.

C3%A4gen%20%C3% 96P16%20 Utst%C3%A4 lling%20reviderad%20efter%20 utst%C3%A4llning.pdf

Ljungby kommun, s. 17. ”Bredden på den fria passagen ... bör aldrig vara mindre än några tiotal meter i bredd från stranden”. <https://www.ljungby.se/globalassets/dokument-och-innehall/bo-och-bygga/bygga-och-riva/landsbygdsutveckling-i-strandnara-lagen.pdf>

Gnosjö kommun, generellt minst 30 m, s. 16. De ritar även ut sina LIS-områden 30 m från sjö. <http://gnosjo.se/download/18.4d90a73f13dd704623fb8/LIS.pdf>

Kommentar: Se kommentar till synpunkt från Kent Persson på sid 62. Lämplig bredd på fri passage ses över i den fortsatta prövningen av eventuell ny bebyggelse i LIS-området.

Lena Karlsson, Bjärred

Vi anser att genomförandet av LIS område 24 - Unnaryd Rangalsnäs EJ skall genomföras av följande skäl:

1: Området runt sjön Fjällen betraktas som ”särskilt värdefull naturmiljö.” Kap. 7.3 Osberg-Bolkabo (NN47) område med ”riksintresse för naturvård” Kap. 7.2 resp. Kap. 9.1. **Hänsyn till dessa miljöer har inte tagits då man föreslår LIS området.**

2: Tre av de närliggande gårdarna har vid inventering av Hylte kommun klassats som kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Ett i klass B och två andra i klass C. **Att i denna miljö föreslå ett LIS område med möjligheter till gruppbebyggelse med upp till 15 st. bostadshus kan inte anses vara en anpassning till omgivningen.**

3: Felaktigt benämns den föreslagna nybyggnationen av bostadshus som ”åretruntbostäder”. Finns inga möjligheter för kommunen att i en översiktsplan kräva att köparna av bostadshusen bosätter sig där permanent. Fritidsboende är den mest troliga användningen av bostadshusen på grund av flera skäl bl.a. att vägen ägs och underhålls av de boende genom en gemensamhetsanläggning, att kollektivtrafik helt saknas, att kommunal service saknas. Få eller inga barnfamiljer som befinner sig mitt i livet accepterar att bosätta sig sju kilometer från Unnaryd, vara i behov av två bilar för att sköta arbete, inköp, skjutsa till förskolor, skolor, fritidssysselsättningar m.m. **Motivet att byggnation inom LIS området skall ge underlag för bättre service i Unnaryd finns således inte.**

4: Förutsättningar för ett skyddat fågelliv på Fjällen kommer att äventyras om det byggs ett 15-tal fritidshus inom LIS området. De nu boende runt sjön antingen rör sin eka eller har en båt med liten utombordsmotor. Man kan befara att flera av de inflyttade fritidshusägarna kommer att roa sig med vattenskidåkning, jetskies och liknande snabba båtar med stor negativ påverkan på fågel- och djurlivet. Häckande fiskgjusar och storlom som finns på/vid sjön Fjällen kommer allvarligt att störas och förmodligen flytta vid kraftiga

störningar. **Därför bör inte LIS området genomföras.**

5: Endast på två ställen, varav det ena är den sträcka där det föreslås ett LIS område, löper bilvägen utmed sjön Fjällen där det möjliggörs för tillfälliga besökare en naturupplevelse och enkel tillgänglighet till stranden. Detta kommer att begränsas av den föreslagna nybyggnationen som LIS området öppnar upp för. **Därför bör inte LIS området genomföras.** En fri passage utmed stranden med bredd på ca. 40 m bör krävas, i likhet med andra kommuners krav, om LIS området genomförs.

6: Ett LIS område påverkar många och i detta fall övervägande negativt. Samtliga berörda fastighetsägare och boende är negativa utom en till det föreslagna LIS området. **Därför bör inte LIS området genomföras.**

7: I gamla nu gällande ÖP gällde ursprungligen ett utökat strandskydd på 300 m runt sjön Fjällen, detta reviderades senare till endast 100 m och nu anses det att skyddsvärdet för området inte är större än att ett LIS område kan accepteras. Man kan förmoda att det fanns bra motiv för utökat strandskydd vid tiden för det beslutet och därför måste man fråga sig om dessa motiv inte alls gäller längre?

Kommentar: Se kommentar till synpunkt från Kent Persson på sid 62.

Roger Carlsson

Synpunkter om LIS-område Unnaryd-Rangalsnäs

Förutsättningar för åretruntboende saknas då vägen är dålig, ingen bussförbindelse finns och bristande kommunalservice saknas. Sjön Fjällen är klassad som särskilt naturområde med häckande fiskgjuse och storlom som skulle ta skada vid en högre aktivitet på sjön. Gårdarna är gamla och är B och C-klassade av kulturhistoriskt värde Det är endast en markägare som vill stycka och sälja tomter bara för att tjäna pengar och inget annat ALLA vi andra säger nej till detta förslag.

Kommentar: Se kommentar till synpunkt från Kent Persson på sid 62.

Lisbeth Gunnarsson och Lars Eriksson

I de flesta fall är det bra att det bildas LIS-områden, men INTE i Rangalsnäs.

Detta grundas bl a på följande

- Rangalsnäs är en bevarandevärd plats med en i stort sett genuin bebyggelse som är från ca mitten av 1800-talet, där flera hus har bevarandeklass B och C.

- Om det blir ett LIS-område så möjliggörs det för att det kommer att byggas med 10-15 hus. Dessa kommer med största sannolikhet best av fritidshus.

- Området kommer INTE att tåla denna utbyggnadsgrad

- Sjön Fjällen är också bevarandevärd där det idag häckar, sedan många decennier tillbaka, både

Fiskgjuse och Storlom. Med en ökad bebyggelse (fritidshus) kommer båtlivet att öka och störa dessa fågelarter.

- Det är ett rikt djurliv i området som kommer att störas av utbyggnad och naturliga viltstråk förstörs.

- Vägen som är en samfällighet är redan nu av dålig kvalitet (grusväg) och kommer inte att tåla ökad belastning av person-, sophämtnings- och slamtömningsbilar om det blir ett "större" antal fritidshus. Vägen är smal och idag kan man inte mötas utom på ett fåtal ställen.

- Det är känt av alla oss fastighetsägare i Rangalsnäs, inklusive Hylte kommun, att EN person boende i Rangalsnäs har stora planer på att sälja tomter på sina marker för utbyggnad av fritidshus som i sig själv inte gynnar Hylte kommun ekonomiskt. Alla fastighetsägare i området (utom en) känner stor fasa/rädsla över att om Rangalsnäs blir ett LIS-område, så kommer denna bevarandevärda bygd att "våldtas" i avseende på ovanstående farhågor vad gäller djurliv, miljö och boende i området. Alla i Rangalsnäs (utom en), oavsett om man är fast boende i området eller brukar skog/jordbruk som fritidsbonde känner mycket stort ansvar för bygden.

- Det är min/vår största förhoppning att Hylte kommun "tänker till" och tar detta på största allvar i beaktande eftersom samtliga fastighetsägare (utom en) är emot att det blir ett LIS-område i Rangalsnäs.

- En av attraktionerna för att bo i Hylte kommun är jakt. Om det blir en utbyggnad av fritidshus i området så påverkar det jakten negativt.

- Jag/vi överklagar därmed förslaget om ett LIS-område i Rangalsnäs och säger med ett stort NEJ till detta.

Kommentar: Se kommentar till synpunkt från Kent Persson på sid 62.

Energi och resurser för framtiden

Synpunkter från privatpersoner som berör energi och resurser (inklusive vindkraft) finns även under Blandade synpunkter på sid 68.

Tove och Regner Grasten, Ylasryd

Vor familj har ägat hus i Ylasryd sen 1986, och bliver mycket hård drabbat av vindkraftverk Örken VK2. Mina åsikter är som följer:

Örken området är inte lämplig för etablering av vindkraftindustri, om det skal göras med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön iflg. §6 i miljöbalken

Området är inte utsedd som et område med riksintresse i vindkraft, da det inte blåser mer än 7,2 m sek i årsmedelvind 100 m ovanför mark och inta har 800 m til bostad. (energimyndigheten, riksintressen för vindbruk). Södra-Statskraft mätade vinden i Örken i ett år, och upgav att upföra vindkraftverk da "dett inte är lönsomt".

Tvärtom är området karakteriserat som mycket känslig av Länsstyrelsen: Vindkraft i Hallands län "den östra del av Hylte kommun är mycket känslig för vindkraftsetableringar pga sit attraktiva friluftlandskap med en rikedom på sjöar, områden av naturkarakter och långa siktländer. Här finns också många småskaliga områden varifrån vindkraftverk skulle oplevas dominerande" (Vindkraft i Hallands län) .

Stora delar av kommunen kan betraktas som området, som är relativt opåverkade av exploateringsföretag... De har behållit karaktären av delvis orörd naturmark och bygd med äldre bondekultur. Speciellt viktigt i dessa områden är den småbrutna karaktären med inslag av öppet värdefullt landskap. Områdena är blandt kommunens viktigaste tillgångar och bidrar till att ge kommunen dess speciella karaktär. Områdena har stor betydelse för skogsbruk, jakt, turism, friluftliv och naturvård. Hela den östra kommundelen, öster om en linje Fröslida-Rydöbruk-Färgaryd-Boarp ..bedöms som ett sådant område, dvs: Örken-områden.

Miljöbalkens mål bliver inte följt på flera punkter:

1 kap. 1§ 1. människors hälsa och miljön skyddas mot skader och olägenheter...

2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas

3. den biologiska mångfalden bevaras

Vårt hus i Ylasryd, vårt fritidshus genom 32 år, får 1 verk ca 1000 m från , 5 verk inom 2000 m, och 10 verk inom 2750 m.

Det blir som att bo i ett industriområde, med blinkande ljus på nättorna, bullar och skuggor. Bullarmätning är beräknat till mer end 35 db pga sjöarna, (38,8db). Vi har Kolsjön, Hålsjön L. Rosjön och Ylasrydsjön inom få 100-meter. Vindkraftbuller i ett tyst område upplevs mer störande än kontinuerlig ljud. Här har vi svichande ljud från rotorblade, samt också den lagfrekvente ljud, som man nu vet är hälsoskadande i up til 10 km.. Bullar är i första hand en hälsofråga. Sömnstörningar pga bullar kan med tiden ge allvarliga hälsoeffekter.

2 kap 9§: En verksamhet får inte bedrivas el. vidtas om den medför risk för att ett stort antal människor får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade el. miljön försämrats avsevärt.

Läkartidning skriver: infraljud från vindkraftverk påverkar inneröret och utgör en möjlig hälsorisk för personer med migrän eller anden typ av sensitisering. I flera studier har man funnit att boende nära vindkraftverk oftare har alvorliga sömnstörningar och depression, man har också funnit en ökad frekvens av yrsel, tinnitus, ljudöverkänslighet, huvudverk, ökad aktivering av det autonoma nervsystem mm. Skugbildning från vindkraft kan medföra epilepsi.

Hylte kommun vil ge turister "ett fridfullt lugn året om", här finns det gott om orörd natur och storslagna

skogar- fuld med allt vad den har att erbjuda: svamp, bär och ett rikt djurliv. Dessutom finn här många sjöar som lockar till både fiske och bad. Långa leder till cykel, hest och vandring. Velplacerat golfbana, ljuslöjpe i Torup till skidåkning. Kvarnforsen har stug-utlejlning m put and take fiska. Ja vist är det fantastisk, där finns heller inte ett vindkraftverk på foton från turistbrochurerne.

Länstyrelsens vindkraft i Halland: ”många av de attraktivaste naturupplevelserna är knutna till upplevelser av orördhet och tystnad, upplevelser som störs av vindkraftetableringar”.

Innom Örken finns min. 36 sjöar + Färgåen och Ekebäcken, samt flera mossar/myrar bl.a den mycket känsliga Store Jöns mosse. I skogen skal etableras 7 km ny väg, 11 km befintlig väg behövas förstärkas. Vägarna behöver vara 4-6 m breda och klara 12 t axeltryck. Dom 18 km väg förläggas inom 15-20 m bred korridor fri från träd, i anslutning till kurvor och branta partier, kan korridorbredden behöva vara större. 9 km utanför parkområdet till allmän väg behövas också förstärkas. Hür tänker man att skogen blir återstält igen?

Plus 25 x 2500 m2 plats för värkarna dvs 62.500 m2 skog behövs avverkes, + plats för schaktmassor+ Transformatorstation.

Hür tänker man att ta hensyn till stenmurrar som är överallt i skogen? Och bredvid vägarna.

Hür tänker man med förorening av jord, grundvatten, sjöar, åer och Nissan pga förorening från vingarna med bisfenol, ptalater och metylkviksolv bl.a. Områden är utsedd som vattenskyddsområde!

Vi har ett rikt djurliv med älg, rådjur, grävling, harar och ett mangfold av fåglar: värja år kommer tranor och raster på åkran. Vi har 2 fågelholk som värje år är beboet av Tornseglare, Svalorna bor i ladugården. Min 2 par Ormvråk i träderna rund huset. Desförutan ugglor och orrar. Jättemånga Fladdermus bor i/ ved huset.

Om ett vindkraftverk placerat i skogen bränner hinner vi inte ut, eller vår hus har risk för att bränne. Vi har set värk var vingarna har skenet eller blixten har sat ild till dom. Om vintern är där också stor risk för isavkast från vingarna.

2 kap Hänsynsregler

2§: alla som bedriver en verksamhet ... skal skaffa sig den kunskap som behövs ...för att skydda människors hälsa och miljön mot skada och olägenhet.

3§: alla som bedriver en verksamhet... skal utföra de skyddsåtgärddar, iaktta de begränsningar och vidta de försigtighetsmått som behövs för at förebygga, hindra eller motverka at verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa el. miljön

Ved att opföra vindkraftvärk i Örken, går ett bolag imod alla miljöföreskrifter från:

1. den svenska stat, da området inte är utpekats som riksintress, da det inte blåser –som vel är en forutsättning för vindenergi??

2. Lenet, da området øst for Hylte betecknas som mycket känslig. S.71 ”En landskapskarakter som är mycket känsliga för vindkraftetableringar rymmer så höga eller känsliga värden att vindkraftsetableringar i stort sett bör undvikas inom dessa områden. Väsentliga kvaliteter i landskapet skulla gå förlorade och dess karakter förändras negativt”.

3. Miljöbalken, med oliga överträdelser, målet är att skydda människor, natur –och kulturmiljö

Vi har överklagat beslut om uppførsel av värk i Örken til Mark-och miljödomstol, och fåt medhold att värk över 150 m skal ha radarstyret hinderljus, och särskilt värk skal ha garanti på 500.000 skr. till återstälningsgärddar.

Kommentar: Den politiska intentionen under arbetet med översiktsplanen har varit att kraftigt minska risken för påverkan från vindkraftverk och därför har antalet vindkraftsområden minskats från tio till tre i förslaget. De kvarvarande områdena omfattar endast mark som tidigare utpekats eller som omfattar redan tillståndsgivna verk.

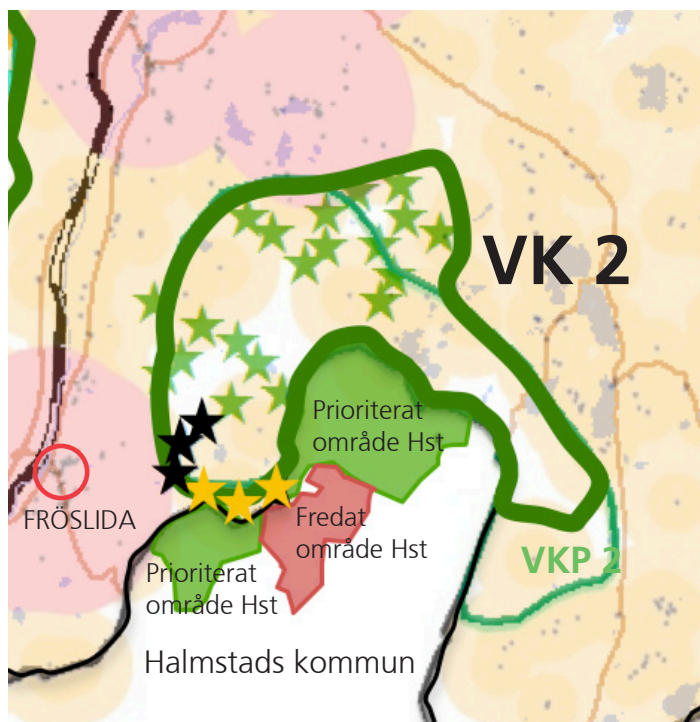
I översiktsplanen föreslås att VK 2 (tidigare VKP 2) utökas något åt øster så att det omfattar de verk som redan har fått tillstånd enligt miljöbalken. Det är länsstyrelsen som tillståndsprövar vindkraftsparker. Kommunen har så kallad vetorätt vid tillståndsprövningen, men när beslut om tillstånd väl har tagits kan detta inte ändras genom till exempel kommunens översiktsplan. Den föreslagna utökningen är med andra ord en anpassning till de tillstånd som redan givits.

När det gäller det område som anges som särskilt känsligt och därmed olämpligt för vindkraftsetableringar i länsstyrelsens skrift ”Vindkraft i Halland”, avser detta den østra delen av kommun, se sidan 102 i översiktsplanen, och har pekats ut som ”Olämpligt område för vindkraft” i översiktsplanen, se karta i figur 6:4 (randigt område).

Christer Samuelsson, Gastensbo

Mina synpunkter gäller planerna för vindkraft och speciellt området i sydvästra delen av VK2. I detta område är redan uppfört tre verk. Dessa ingår i en vindkraftspark om totalt sex verk; där tre finns i Halmstad Kommun och tre i Hylte Kommun. Av någon märklig anledning finns en smal remsa i sydväst på Hylte-sidan som inte ingår i det prioriterade området för vindkraft. Så är även fallet i den nya planen.

När det förra beslutet fattades av Hylte Kommun; att i sydväst inte låta hela VK2-området sträcka sig fram till Halmstad Kommuns gräns, fanns i bakgrunden en tvist mellan två företag om hur verken i området

De gula stjärnorna i figuren redovisar omnämnda verk i Hylte kommun som ligger mellan VK 2 och prioriterade områden i Halmstads kommun (gröna). Svarta stjärnor är redan uppförda verk i hylte kommun och gröna stjärnor tillståndsgivna verk. Rosafärgade områden ligger inom 1500 meter från tätorter, småorter och samlad bebyggelse, gulfärgade inom 1000 meter från bostad.

skulle placeras. Det var dels E-ON, dels den dåvarande ägaren till fastigheten Munkabol 1:2.

Hylte Kommun önskade besked om hur de båda projekten skulle samordnas. Det blev emellertid ingen uppgörelse mellan företagen. Hylte Kommun beslöt förmodligen mot bakgrund av detta att inte låta detta smala område, omfattat av fastigheten Munkabol 1:2, ingå i området prioriterat för vindkraft. Detta smala område utgörs till stor del av fastigheten Munkabol 1:2. I det första preliminära utkastet till den nu gällande planen fanns området med. Nu har området dock återigen uteslutits från planen, utan uppenbar saklig motivering.

Läget avseende detta smala område är nu nämligen annorlunda än när planen för den förra översiktsplanen fastställdes. Jag är nu ägare till fastigheten Munkabol 1:2, och har ett avtal med E-ON som ger dem rätt att nyttja området för vindkraft. Även ett antal andra markägare i det aktuella området har liknande avtal med E-ON.

E-ON kan alltså samordna de sex verk som de redan äger och driver med de fyra nya planerade verken, förutsatt att tillstånd från kommunen beviljas.

Det är alltså fullt möjligt att uppföra minst fyra ytterligare verk. Två i Hylte Kommun och två i Halmstad Kommun. Detta förutsätter dock att Hylte kommun i

översiktsplanen låter det lilla området fram till Halmstads kommungräns ingå i VK2:s prioriterade område.

Det finns flera skäl som talar för en utvidgning av vindkraftsområdet VK2. Dels skulle dessa nya verk komma att ligga längre ifrån bebyggelse än de redan uppförda i området, och således inte leda till eventuella ytterligare ljudstörningar eller visuell påverkan. Det finns efter grundliga miljöundersökningar inte heller någon skyddsvärd natur- eller kulturmiljö som skulle påverkas negativt av byggandet. Dessa undersökningar utfördes av E-ON i samband med att de första sex verken uppfördes 2012.

Alla omkringliggande arealer, både på Halmstads-sidan och på Hylte-sidan, är dessutom redan tagna i anspråk för vindkraft av de ovan nämnda sex verk som finns i den befintliga parken. Mycket av den redan byggda infrastrukturen kan därför användas även för eventuella nya verk. Det gäller vägar, kablar för elanslutning, ställverk, med mera. Det går att utnyttja dessa effektivare och därmed producera förnyelsebar el till en lägre investeringskostnad.

Hylte Kommun har ju själva som policy att de områden som skall användas för vindkraft, skall nyttjas optimalt och kostnadseffektivt.

Sammanfattningsvis finns det få eller inga negativa konsekvenser av att utvidga det prioriterade området i Hylte kommun, så att det omfattar marken fram till gränsen mot Halmstad kommun. Däremot finns både samhällsekonomiska och företagsekonomiska fördelar av att tillåta en sådan begränsad utökning av det prioriterade området VK2.

Kommentar: Den "remsa" som omnämns mellan prioriterade vindkraftsområden i Halmstads kommun och utredningsområde för tillståndspliktig vindkraft VK2 i Hylte kommun, ligger cirka 2,5 kilometer från den samlade bebyggelsen i Fröslida och bakom redan uppförda verk, se figuren ovan. Utformningen av VK 2 föreslås ses över i det fortsatta arbetet med översiktsplanen. Se även synpunkter från Eon/vindkraftverk, sid 48.

Sven Åke Johansson, Nissaryd

Sid 103 Vindkraft: Respektavstånd "bör vara" byts ut "får inte vara", vindkraftverk "bör inte" överskrida 150 meter byts till "får inte".

Kommentar: Synpunkten noteras och övervägs i det fortsatta arbetet med översiktsplanen. Se även synpunkt från Centerpartiet på sid 56.

Levande natur- och kulturmiljöer

Anonym

Levande naturmiljö > årensning i Unnaryd från Hembygdsparken ner till Lantmännen.

Kommentar: Årensning är i första hand markägarens ansvar, och är en miljöverksamhet som enligt miljöbalken är anmälningspliktig till länsstyrelsen.

Blandade synpunkter

Christer Danielsson, Unnaryd

Tack för bra info på mötet. Otroligt vilken utveckling man förutspår i planen, vore kul att få uppleva detta... Vill ge mina personliga synpunkter på den utarbetade Översiktplanen:

Inget nämns om den utredning som vi pensionärer medverkat i gällande önskemål om boendeform/ort, Trygghetsboende. (Ej heller hade de som medverkade vid träffen någon kunskap om att denna utredning finns i arkiven)

Befolkningsutvecklingen avser endast den totala utvecklingen. Borde även vara uppdelad på utvecklingen av den yngre respektive äldre kategorin. Gällande de äldre finns det klart beskrivet i den utredning som vi medverkat i inom Äldregruppen. Detta borde även ge en utökning i översiktsplanen till att inte bara tillgodose den ökade befolkningen, utan även hur de äldre skall kunna beredas plats på "mellanboende", "trygghetsboende" eller särskilda boenden och därigenom friställa villor eller lite större lägenheter. I synnerhet som de särskilda boenden idag utnyttjas så nära 100% man kan komma, och befolkningen av äldre/ äldre spås en markant antalsökning inom den närmaste tiden, och i ännu högre grad inom den tid som planen omfattar.

Önne Sluss, "är det något som är landsbygdsutveckling, så är det detta" som en i styrgruppen tidigare har uttalat, inte nämns med ett ord i planen. Lite anmärkningsvärt, då vi själva tror att ett förverkligande av detta projekt skulle tillföra ett mervärde, och detta med god marginal inom tidsplanen.

Vi i Unnaryd är i dag den enda av de utpekade och verkliga "centralorterna", som saknar "plats där vi får plats" för att använda ett gammal känt citat. Dvs vi har idag inte tillgång till någon fest/musik-lokal för större sällskap. Vet att detta inte är en huvudsaklig kommunal fråga, men det bör kanske beröras på något sätt i alla fall.

Kommentar: Frågan om befolkningsutvecklingen inom "äldre-gruppen" och vad det kan innebära för specifika utmaningar för framtiden uppmärksammades i Inriktning för arbetet med ny översiktsplan, men behöver också lyftas fram bättre i planhandlingen än vad som nu är fallet, inklusive den nämnda trygghetsutredningen. Översiktsplanen föreslås kompletteras med detta. Se även kommentar till synpunkt från Anders Tullander ovan.

Önne sluss betydelse för båtliv och turism i området kan med fördel nämnas i kapitel 5.3 Besöksnäring. Översiktsplanen föreslås kompletteras med detta.

Det finns möjlighet att söka kommunalt driftbidrag för en samlingslokal, men att få till stånd en sådan är i första hand en fråga för det lokala utvecklingsarbetet. I kommunens fortsatta arbete med en fördjupning av översiktsplanen för olika delar av kommunen,

kommer frågor som är strategiskt viktiga för Unnaryd med omnejd att fördjupas ytterligare.

Carsten Simonsen och Connie Backelin, Rangalsnäs

Samrådshandlingen är mycket visionär och bra tilltag av kommunen att vilja utveckla detta samhället och inte avveckla. Vi ger en eloge för detta fantastiska projekt och ser fram emot resultatet.

Kommentar: Synpunkten noteras. Avsikten är att översiktsplanen ska vara ett bra stöd för en hållbar samhällsutveckling.

Bertil Holmén, Nissaryd

Byggnad i kommunen.

I Hylte kommun finns många stora och små sjöar. Kommunen skall verka för att det blir lätt för byggnad och boende nära sjöarna. Det finns många som bor i städerna som vill flytta ut på landsbygden. Nu i data-åldern finns det möjlighet att ta arbetet med sig och jobba på distans. Många hitflyttare med bred kunskap och höga inkomster behöver vi i kommunen.

Barnfamiljer som inte vill tänka sig barnens uppväxt i staden är naturligtvis mycket välkomna att bygga och bo här i Hyltes fina och sjörika natur.

Jordbruket.

Vi lever nu med oro i världen och därmed stor risk för avspärrning och svårt med import av livsmedel. Detta hoppas vi naturligtvis inte kommer att ske, men tanken finns. Därför är det viktigt att jordbruket i kommunen hålls levande, även extensivt för att då kunna komma i brukande. Nu finns det EU-bidrag, men hur länge?

Järnvägar.

Kommunen bör verka för nybyggnad av järnväg mellan Hyltebruk och Landeryd, så att Hyltebruk får snabbare resmöjlighet både Söder och Norrut och även bättre godstrafik. I närheten av Hyltebruks Södra infart är det ju meningen att den skulle anslutas vid nuvarande järnväg. Sedan passera Nissan och följa utmed väg 26 fram till Walbäcks, sedan förbi Skärkehyllte för att vid Fjusnäs anslutas vid järnvägen mot Landeryd. Om höghastigbanan Stockholm - Malmö med station i Värnamo blir byggd vet man inte. Men om den byggs är järnvägen Halmstad - Värnamo viktig för att från Södra Halland snabbt komma upp till Stockholm.

Kommentar: Synpunkterna noteras. I översiktsplanen pekas ytterligare områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ut, utöver de som redan antagits sedan tidigare, se sidan 61 i översiktsplanen. Se även kommentar till synpunkt från Kent Persson, sid 62. När det gäller jordbruket, se översiktsplanen sidan 91-93, samt Länsstyrelsen/Jord- och skogsbruk, sid 25. Järnvägar se översiktsplanen sidan 18-21 och 44-45, samt Region Halland/Effektiva kommunikation, på sid 37.

Anonym, Brännögård

Som boende i Brännögård och tidigare företagare i Kinnared har jag följande synpunkter.

Kollektivtrafiken missgynnar Brännögård/Kinnared. Enligt figur 3:6 bor det 442 personer i Brännögård/Kinnared och det finns 510 arbetstillfällen. Redan idag är dessa orter väldigt dåligt trafikerade av kollektivtrafik jämfört med t.ex. Rydöbruk där det bor 422 personer och det finns 103 (??) arbetstillfällen. Med dessa siffror i åtanke så borde det vara ett större trafikstråk mellan Torup-Brännögård-Kinnared-Hyltebruk än vad som angetts i figur 2:3. Både för vanliga resor men framförallt för arbetspendling. För boende och arbetande i Brännögård är inte järnväg ett alternativ då tågen inte stannar där.

Vad gäller lokalisering av bostäder enligt figur 4:22 så skall det, enligt huvudscenariot, byggas ca 50 bostäder i Rydöbruk medan det i Brännögård/Kinnared skall byggas 15 st under samma period enligt planen. Det är väl bättre att bygga i de orter där det finns gott om arbetstillfällen, inte minst ur ett miljöperspektiv. Kostnaden för att arbetspendla, både miljö- och tidsmässigt men även ekonomiskt gör ju att fler och fler vill bo nära sitt arbete.

Kommentar: Framtida kollektivtrafik till och från Brännögård bör ses över och förtydligas i figur 2:3. Vidare bör fördelningen av planerat bostadsbyggande i kommunen ses över i det fortsatta arbetet med översiktsplanen.

Iréne Wistrand, Fröslida

Detta meddelande berör endast ett par aspekter av planförslaget och sett från Fröslidas horisont. Trots goda ambitioner har jag inte lyckats ta mig igenom hela planen. Det är alltför omfattande och ger ett intryck av att mer fungera som ett uppslagsverk för de kommunala tjänstemännen inom olika områden än en plan lätt tillgänglig för medborgarna. Sammanfattningen är å andra sidan så kortfattad att den tappar funktionen att utgöra en verklig sammanfattning.

Medborgare i Fröslida har ett flertal gånger och i olika sammanhang protesterat mot den roll våra omgivning har fått i realiserad och planerad vindkraft. Vi har påtalat olägenheter med uppförda verk och idogt protesterat mot utbyggnadsplaner. Vi har begärt redovisning över den tillsyn som kommunen har på uppförda verk. Kommunen har varken lämnat sådan redovisning eller överhuvudtaget besvarat vår begäran.

Nu ser vi i detta förslag att huvuddelen av kommunens vindkraft skall ligga på höjderna runt Nissandalen. Vi motsätter oss på det bestämdaste detta och finner det anmärkningsvärt att den speciella miljö som denna dalgång utgör skall inramas av höga verk. Vi har redovisat våra skäl i övrigt i tidigare yttrande och hänvisar till dessa.

Fröslida har goda kollektiva förbindelser på Nissastigen och de utnyttjas av boende här. Vill man öka

resandeströmmen ytterligare måste man se att detta till stor del är en prisfråga. Att åka kollektivt tur och retur Fröslida/Halmstad kostar upp mot 140 kronor. Om du av andra anledningar ändå måste ha en bil är det betydligt billigare att göra resan med bilen. Är det fler som åker blir samåkning det självklara alternativet. Halmstad och ev fler hallandskommuner subventionerar resandet för framför allt resurssvaga grupper. Halmstads pensionärer reser exempelvis gratis inom hela kommunen helger och en stor del av vardagen. Planen har inga liknande förslag eller ens ett resonemang om kostnader vilket självklart hör till om ambitionen att begränsa bilåkandet drastiskt skall bli verklighet.

Att lägga medel på att införa persontrafik på tåg mellan Hyltebruk och Torup verkar mest orealistiskt. Jag har varit med om sådan trafik för många år sedan och jag vet att vi var få som använde oss av alternativet. Innan man lägger över en del av resandet till Halmstad på tåg i stället för buss bör man fundera över vilket syfte medborgarna har med att ta sig till Halmstad. Skall man åka vidare med tåg är det perfekt att snabbt ta sig med rälsbussen dit. Men de flesta resor gäller sjukbesök, arbete eller shopping och då är det inte relevant att ta omvägen över stationen i Halmstad. Den tidsvinst du gör på resan förlorar du på att ta dig sista sträckan mot målet.

Dessutom skulle det för Fröslidas del innebära färre bussförbindelser med Halmstad eftersom tåget inte stannar här sedan många år.

Kommentar: När det gäller vindkraften, se kommentar till synpunkter från Tove och Regner Grasten, sid 66. Frågan om subventionering av kollektivtrafikresandet noteras men går inte att styra genom översiktsplanen, utan genom andra politiska beslut i regionen och kommunen. Förutsättningen för en omläggning av persontrafik mellan Hyltebruk och Halmstad till tåg, är att tåget stannar i Fröslida, Torup och Rydöbruk. Syftet med en sådan omläggning är konkurrenskraftiga restider gentemot bilen framför allt för en förstörad arbetsmarknadsregion. Se även synpunkter från Region Halland/Effektiva kommunikation på sid 37, och Trafikverket/Nationell och regional transportplan på sid 29. Övriga synpunkter noteras.

Ingmar Wahlström, Femsjö

Det är mycket olyckligt att inte tjänstemännen har bättre koll på Hylte. På sidan 222 visas en bild på ”skidåkning i Torup” men som i själva verket är tagen på konstsnöanläggningen på Örnvallen i samband med att Skidklubben Hylte arrangerade Götalandsmästerskapen 2013. Ett av de bästa mästerskap som arrangerats trots barmark i hela halland.

Kommentar: Det kryper olyckligtvis in felaktigheter i texten ibland, men vi tackar för synpunkten och ska rätta till felet.

10. Framtidsenkät ungdomar

Under samrådet hölls ett särskilt dialogtillfälle i form av ett åsiktstorg med utställning på Örnaskolan. Där fanns det möjlighet att sätta sig in i och ställa frågor om översiktsplanen, och att delta i en enkät om framtiden. Här sammanfattas resultatet av enkäten, och på vilket sätt synpunkterna påverkar det fortsatta arbetet med översiktsplanen. Enkäten gör inget anspråk på vetenskaplighet, men ger en bild av de tankar ungdomarna har om Hylte och framtiden.

Dialogens upplägg

Dialogen var ganska enkelt upplagd, med en väl vald plats där många passerar, några engagerade tjänstemän och politiker, utställningsmaterial och ”lockbete” i form av festis och utlotning av biobiljetter.

Eftersom översiktsplanen lätt blir för abstrakt och svår att koppla till sin egen vardag, fokuserade enkätens på framtidsfrågor istället för på själva översiktsplanen. Genom att ställa några få frågor ville vi fånga ungdomarnas tankar om sin vardag och framtid.

Intresset blev stort och många elever lade ner mycket tankemöda på enkäten. Några få stökade och skrev oseriösa svar, men resultatet blev över förväntan med 140 seriöst besvarade enkäter. Många stannade också kvar en längre stund för att ställa frågor och diskutera.

Sju frågor om Hyltes framtid

1. Var bor du idag? (samhälle/by)

Av de som svarade på enkäten bor ungefär hälften i Hyltebruk, en tredjedel i övriga tätorter och småorter, och en dryg åttondel i en mindre ort, by eller på landet, se tabell.

Fördelningen skiljer sig från befolkningen som helhet där 38 procent bor i Hyltebruk, 24 procent i övriga tät- och småorter och 28 procent på landet.

1. VAR BOR DU IDAG?

Större samhälle (Hyltebruk)	73	52%
Mindre samhälle (Torup, Unnaryd, Rydöbruk, Landeryd, Kinnared, Drängsered, Brännögård, Långaryd)	44	32%
I en by eller på landet (mindre orter, byar, gårdar)	17	12%
Ej svar	6	4%
SUMMA	140	100%

2. Var tror du att du kommer att bo när du flyttar hemifrån?

Fem sjättedelar av ungdomarna (83 procent) tänker att de kommer lämna Hylte när de flyttar hemifrån. Att så många väljer att lämna kommunen när det är dags för studier och nya perspektiv är inte konstigt eftersom endast vissa högskoleutbildningar finns inom pendlingsavstånd.

Nästan hälften av ungdomarna (44 procent) tänker att de kommer bo någon annanstans i Halland, ungefär en fjärdedel (26 procent) tror att de kommer bo någon annanstans i Sverige och en niondel (11 procent) vill bo utomlands när de flyttar hemifrån.

2. VAR TROR DU ATT DU KOMMER ATT BO NÄR DU FLYTTAR HEMIFRÅN?

I Hylte kommun	23	17%
Någon annanstans i Halland	62	44%
Någon annanstans i Sverige	36	26%
Utomlands	16	11%
Ej svar	3	2%
SUMMA	140	100%

3. Var tror du att du bor när du är ungefär 30 år?

Lite längre fram i tiden, när man kanske studerat färdigt och/eller bildat familj, är bilden ungefär likadan, med skillnaden att avståndet till Hylte ökar.

Endast en sjundedel (14 procent) tänker att de bor i Hylte då, och knappt två femtedelar (38 %) i övriga Halland. Istället ökar andelen som tror sig komma att bo någon annanstans i Sverige till cirka en tredjedel (32 procent) och de som vill flytta utomlands är nästan en sjundedel (15 procent).

Sju frågor om Hyltes framtid

En översiktsplan handlar om kommunens framtid. Nu är vi nyfikna på vad du som är ung tycker! Vad tycker du är viktigast för Hyltes framtid?

Vi letar ut biobiljetter till Forum Bio bland alla som svarar på enkäten!

Namn: _____ Klass: _____

Svara med bara ett kryss på varje kryssrätta.

1) Var bor du idag? (samhälle/by): _____

2) Var tror du att du kommer att bo när du flyttar hemifrån?

i Hylte kommun
 någon annanstans i Halland
 någon annanstans i Sverige
 utomlands

3) Var tror du att du bor när du är ungefär 30 år?

i Hylte kommun
 någon annanstans i Halland
 någon annanstans i Sverige
 utomlands

4) Tror du att du då (när du är 30 år) kommer att bo:

i en storstad (t.ex. Lunds, Göteborg, Malmö)
 i en mindre stad (t.ex. Falkenberg, Halmstad, Växjö)
 ett större samhälle (t.ex. Hyltebruk, Galaredd)
 ett mindre samhälle (t.ex. Unnaryd, Kinnared)
 i en by eller på landet

5) Vad tycker du är bra med att bo i Hylte kommun idag?

6) Vad tycker du är dåligt med att bo i Hylte kommun idag?

Tack för att du ville vara med!

Om du kommer på något mer kan du skriva ner det på hemsidan hylte.se.
Klicka på översiktsplanen eller i ett mejl till kommunen@hylte.se

HYLTE

Enkät om framtiden riktad till ungdomar 13-16 år.

Var man bor i kommunen idag tycks inte spela någon markant roll för var man tänker sig bo i trettioårsåldern. Möjligen kan bakgrunden spela roll för var man kan tänka sig bo. Enkäten frågar inte efter bakgrund, men översiktligt är det en liten övervikt av ungdomar med utländska namn som vill bo utomlands som trettioåringar, medan det omvända förhållandet gäller för dem som tänker sig att bo i Hylte, ingetdera särskilt överraskande. Familj, släkt och referensramar spelar stor roll vid val av boendeplats.

3. VAR TROR DU ATT DU BOR NÄR DU ÄR UNGEFÄR 30 ÅR?		
I Hylte kommun	20	14%
Någon annanstans i Halland	53	38%
Någon annanstans i Sverige	45	32%
Utomlands	21	15%
Ej svar	1	1%
SUMMA	140	100%

4. Var tror du att du då (när du är 30 år) kommer att bo?

En sak är var man vill bo rent geografiskt, en annan är vilken typ av boendemiljö man föredrar eller tänker sig för framtiden. En tredjedel har svarat att man tänker sig bo i en mindre stad (33 procent), och nästan lika många (29 procent) i en storstad. Övriga dryga tredjedelen (36 procent) vill bo i ett samhälle, en by eller på landet, se tabell.

Det finns tydliga paralleller mellan den boendemiljö man bor i idag och den man tänker sig längre fram. Av dem som vill bo i storstad, bor 58 procent i Hyltebruk idag, 27 procent i någon av de övriga tätorterna och 12 procent i småort, mindre ort eller på landet. Tittar man istället på dem som vill bo i en by eller på landet, är förhållandet det omvända: 50 procent bor i småort, mindre ort eller landsbygd, 17 procent i någon av de övriga tätorterna och 33 procent i Hyltebruk.

4. VAR TROR DU ATT DÅ (NÄR DU ÄR 30 ÅR) KOMMER ATT BO?		
I en storstad (t.ex. London, Göteborg, Malmö)	40	29%
I en mindre stad (t.ex. Falkenberg, Halmstad, Växjö)	47	33%
I ett större samhälle (t.ex. Hyltebruk, Gislaved)	11	8%
I ett mindre samhälle (t.ex. Unnaryd, Kinnared)	15	11%
I en by eller på landet	24	17%
Ej svar	3	2%
SUMMA	140	100%

5. Vad tycker du är bra med att bo i Hylte idag?

En gruppering av kommentarerna kring olika teman ger följande bild av vad man tycker är bra med att bo i Hylte i fallande ordning:

- Utbud, aktiviteter, fritidsgård, föreningsliv, service (42 kommentarer, 26 procent)
- Småskalighet, "mysighet", lugn och trygghet (39 kommentarer, 24 procent)

- Människor, familj, kompisar och samarbete (26 kommentarer, 18 procent)
- Kommunikationer, busskort, läge nära större städer (22 kommentarer, 14 procent)
- Skola (9 kommentarer, 6 procent)
- Natur (3 kommentarer, 2 procent)
- Många kulturer (3 kommentarer, 2 procent)
- Bostäder (2 kommentarer, 1 procent)
- Jobb (1 kommentarer, 1 procent)

Utöver detta är det 8 som menar att inget är bra i Hylte, medan 6 tycker att allt är bra.

Så många som drygt en fjärdedel nämner utbud och aktiviteter som positivt med att bo i Hylte, och ungefär lika många anger småskaligheten, lugnet och tryggheten. Ytterligare en sjuandedel berör familj, kompisar och samarbete.

Jämför man med motsvarande kategorier för vad man tycker är dåligt är det nästan lika många som nämner motsatsen, vilket kan bero på att bilden det skiljer mellan hemma och i skolan, mellan olika orter och beroende den personliga situationen.

5. VAD TYCKER DU ÄR BRA MED ATT BO I HYLTE KOMMUN IDAG?		
Bra utbud av affärer/bibliotek/bio/sportaktiviteter mm	27	17%
Det är litet/småskaligt/korta avstånd	21	13%
Trevliga människor/kompisar/man känner många	19	12%
Det är lugnt/tyst/mysigt/låg kriminalitet/säkert/tryggt	18	11%
Bra skola/ekologisk skolmat/gratis wifi i skolan	9	6%
Gratis busskort	9	6%
Bra tåg-/bussförbindelser	9	6%
Inget är bra	8	5%
Bra samarbete/man hjälper varandra	6	4%
Finns mycket kul att göra	6	4%
Allt är bra/det är fint	6	4%
Bra läge nära större städer	4	3%
Fin natur/mycket jaktmarker	3	2%
Det finns människor från alla delar av världen i Hylte	3	2%
Att det finns fritidsgård	3	2%
Bra sjukvård	3	2%
Finns många olika föreningar	3	2%
Bra bostäder/billiga bostäder	2	1%
Att familjen är med mig i Hylte	1	1%
Finns många jobb	1	1%
Anslagstavla på facebook där man kan dela sina åsikter	1	1%
SUMMA	162	100%

6. Vad tycker du är dåligt med att bo i Hylte idag?

En gruppering av kommentarerna kring olika teman ger följande bild av vad man tycker är dåligt med att bo i Hylte i fallande ordning:

- Människor: otrygghet, mobbing, skadegörelse, kriminalitet (38 kommentarer, 23 procent)
- Utbud: aktiviteter, affärer, fritid, service (34 kommentarer, 20 procent)

- Skolan: för trångt, kaotiskt, lärare, skolmat (21 kommentarer, 13 procent)
- Kommunikationer och läge: förbindelser, busstider, avstånd till utbildning, utbud (20 kommentarer, 12 procent)
- Yttre miljö: skräpigt, dålig ordning, slitet, bruket luktar illa (16 kommentarer)
- För många invandrare, för mycket folk (12 kommentarer)
- För lite jobb (2 kommentarer)
- För lite/dåliga bostäder (2 kommentarer)
- Kommunens rykte (1 kommentar)

Utöver detta är det 9 som inte tycker att något är dåligt i Hylte, medan 4 tycker att allt är dåligt.

Två kategorier sticker ut särskilt, dels social otrygghet som hänger samman med mobbing, skadegörelse och kriminalitet, dels utbud av aktiviteter, butiker med mera. Några kopplar också samman dessa båda, och menar att eftersom det inte finns så mycket att hitta på blir det oroligare och mer skadegörelse, framför allt på kvällarna. Bland annat efterfrågas bättre öppettider, någonstans att spela dataspel, bättre fotbollsplan, möjlighet att utöva andra sporter och marknader.

Många upplever också skolan som ett problem, framför allt för att den är trång och stökig, och för att det

6. VAD TYCKER DU ÄR DÅLIGT MED ATT BO I HYLTE KOMMUN IDAG?

För lite att göra/för litet utbud av aktiviteter	20	12%
Skadegörelse, vandalisering, kriminalitet	17	10%
Kommunikationer/ingen buss till Falkenberg/dåliga busstider till mindre orter (Unnaryd, Landeryd)/ingen buss till Drängsered	11	7%
Skolan är dålig, kaotisk, trång/för många elever	10	6%
Dåligt utbud av affärer, restauranger/dåliga öppettider	9	5%
Inget är dåligt	9	5%
Många invandrare	9	5%
Hylte är för litet, inga människor	8	5%
Mycket skröp överallt/rörigt/dålig ordning/miljön dålig	8	5%
Stökiga ungdomar/våld/ungdomar i skolan med vapen, knivar, droger	7	4%
Dålig skolmat/för lite ekologiskt	7	4%
Långt till större utbud/lång till Halmstad, Falkenberg	6	4%
Dålig lukt från bruket	6	4%
Dåligt utbildade lärare/lärarna jobbiga, inkonsekventa	4	2%
Allt/det mesta	4	2%
Dåligt konstgräs Örnavallen	4	2%
Inte alltid tryggt, viss galna på nätterna	4	2%
För många flyttar till Hylte, för mycket folk	3	2%
Polisen ägnar sig åt småbrott (A-traktorer) istället för stora, kriminalitet får inga konsekvenser	3	2%
Svårt att bo i Hylte efter grundskolan, för långt till utbildning	2	1%
Mycket är slitet och i dåligt skick	2	1%
Finns för få jobb	2	1%
Dåliga bostäder/få lägenheter	2	1%
Många är elaka mot varandra, mobbing	2	1%
Många röker	2	1%
Människorna	2	1%
Kommunen har dåligt rykte	1	1%
Saknas butiker, skola mm i Drängsered	1	1%
Skolbuss för dom som bor i Hylte	1	1%
SUMMA	166	100%

inte blir några konsekvenser för dem som bryter mot reglerna.

Att den yttre miljön upplevs som skräpigt och sliten (skolan/samhället?) förstärker bilden av det behövs insatser mot den sociala otryggheten.

Kommunikationerna tycker många är ett problem, och om man jämför med hur många som tycker kommunikationerna är en bra sak i Hylte, kan man dra slutsatsen att detta varierar från person till person, troligtvis beroende på var man bor.

7. Vad kan man göra för att Hylte ska bli en bättre plats att bo på?

- Utbud: mer varierat utbud av aktiviteter, fler butiker, restauranger, bättre öppettider, fler gratis/billiga aktiviteter (35 kommentarer, 30 procent)
- Skolan: bättre skolmat, större och finare högstadieskola, mer pengar till skolan (23 kommentarer, 20 procent)
- Människor: vakter i skolan, ökad säkerhet, hjälpas åt mer, konsekvenser när man bryter regler, ta mer eget ansvar (20 kommentarer, 17 procent)
- Kommunikationer: fler förbindelser, fler hållplatser, bättre busstider, gratis busskort även i framtiden (11 kommentarer, 9 procent)
- Bostäder: bygg fler/bättre lägenheter, finare hus (8 kommentarer, 7 procent)
- Yttre miljö: fler soptunnor, inte skräpa ner (4 kommentarer, 3 procent)

7. VAD KAN MAN GÖRA FÖR ATT HYLTE SKA BLI BÄTTRE ATT BO I?

Fler ställen/mer varierat utbud av aktiviteter för ungdomar	19	16%
Bättre skolmat	12	10%
Vakter i Hylte/vakter i skolan/ökad säkerhet/fler poliser	10	9%
Större högstadieskola (eller en till) /finare skola	9	8%
Bygg fler/bättre lägenheter/finare hus i Hylte	8	7%
Fler bussturer (särskilt Unnaryd)/buss Drängsered/buss till Falkenberg/fler hållplatser	7	6%
Större, fler butiker/senare öppettider	7	6%
Fler restauranger och kaféer/fler intressanta platser	7	6%
Hjälpas åt mer/ta hand om varandra	5	4%
Gratis busskort även i framtiden	4	3%
Fler soptunnor lite överallt/stoppa skadegörelse	4	3%
Gör Hylte större/mer människor/mer stad	3	3%
Se till att elever får ta konsekvenser för bråk och vandalisering	3	2%
Fler jobb	2	2%
Tänk mer på kommunens ekonomi	2	2%
Fler aktiviteter som är (eller nästan är) gratis	2	2%
Lägg mer pengar på skolan	2	2%
Människor ska ta mer eget ansvar	2	2%
Respektera naturen	2	2%
Minska invandring	2	2%
Lyssna på ungdomar för att se vilka behov som finns	1	1%
Viktigt att man inte kör så mycket bil	1	1%
Skolbuss för de som bor i Hyltebruk	1	1%
Eget sjukhus i Hylte	1	1%
Allt är bra	1	1%
SUMMA	117	100%

De konkreta förslag som lämnats handlar i stort sett om samma områden som man upplever som problem. Ordningen är dock en annan, till exempel är det fler som föreslås bostadsbyggande än som tyckte det var ett problem. Möjligen kan det ha att göra med att man uppfattar detta som konkret och lättare att ta tag i än till än mer "mjuka" frågor.

Utöver bostadsbyggande ligger åtgärder vad gäller utbud av aktiviteter, skolan, den sociala tryggheten och kommunikationerna på topp i åtgärdslistan

Påverkan på översiktsplan

Enkäten handlade inte direkt om översiktsplanen, men många av de frågor som ungdomarna lyfte fram i sina svar har bärighet på den översiktliga planeringen: bussar, bostäder, service, arbetstillfällen, trygghet och tillit. Andra frågor handlar mer om skolans verklighet (lärare, skolmat och elevers beteende) eller om sådant som kommunen har mindre rådighet över som till exempel sjukvård, polis, och affärernas öppettider. Men allt hänger samman och skapar den miljö som ungdomarna (och alla andra invånare) lever och verkar

i, och som samhällsplaneringen ska verka för att förbättra och utveckla.

Översiktsplanen föreslås utvecklas med riktlinjer och förslag på åtgärder och fortsatt arbete för att förstärka ungdomars trygghet och utveckling i samhället.

Exempel på åtgärder och fortsatt arbete med anledning av de synpunkter som kommit från ungdomarna är:

- Gå vidare med mer långtgående undersökning av ungdomars sociala miljö som underlag för insatser för ökad trygghet och tillit
- Jobba målmedvetet med att utveckla aktiviteter och utbud som passar ungdomars olika behov.
- Arbeta med den yttre miljön i skolan och i samhället i övrigt, så att den blir mer inbjudande, tillgänglig och identitetsskapande
- Förbättra arbetsmiljön i skolan både fysiskt och socialt, för att minska trängsel och oro, och förbättra tryggheten

